اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

چهارشنبه
• ۱۳ اسفند ۱۳۹۹
• ۱۹ رجب ۱۴۴۲
• ۳ مارس ۲۰۲۱

• سال سی‌ویکم دوره جدید شماره ۱۷۴۴ • پیاپی ۳۰۶۲ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۲۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

دستور رئیس‌جمهوری برای ساماندهی سریع تجارت مرزی

رئیس‌جمهوری بر ایجاد اشتغال پایدار و ارتقای معیشت مرزنشینان و جایگزینی قطعی و فوری اشتغال مفید و مولد به‌جای رویه غیرقابل قبول کولبری به‌عنوان هدف عملیاتی طرح ساماندهی و نظارت بر مبادلات تجاری تاکید کرد. در جلسه ستاد هماهنگی اقتصادی دولت که به ریاست حسن روحانی، رئیس‌جمهوری برگزار شد، وزیر کشور و رئیس ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، گزارشی از اقدامات انجام شده برای ساماندهی مبادلات مرزی ارائه کردند و طرح ساماندهی و نظارت بر مبادلات تجاری مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

۲

ابعاد مختلف دستفروشی در بازار روزهای آخر سال را بررسی کرد

به قیمت کف خیابان...

۷

فروش بساطی و خرید مردم؛ بازی برد-برد ۴

متاع شب عید در بازار شاد دستفروشی! ۱۵

عکس: آیدا فریدی

سرمقاله

بکارگیری سیاست‌های متناسب با شرایط روز ۲

یادداشت‌های امروز

تولید و قوانین حمایتی ۴

آسیبی که باید بپذیریم ۷

حمایت تک‌جانبه در زنجیره فولاد ۱۱

قانون خوب اجرای پرچالش ۱۴

گفت‌و گو

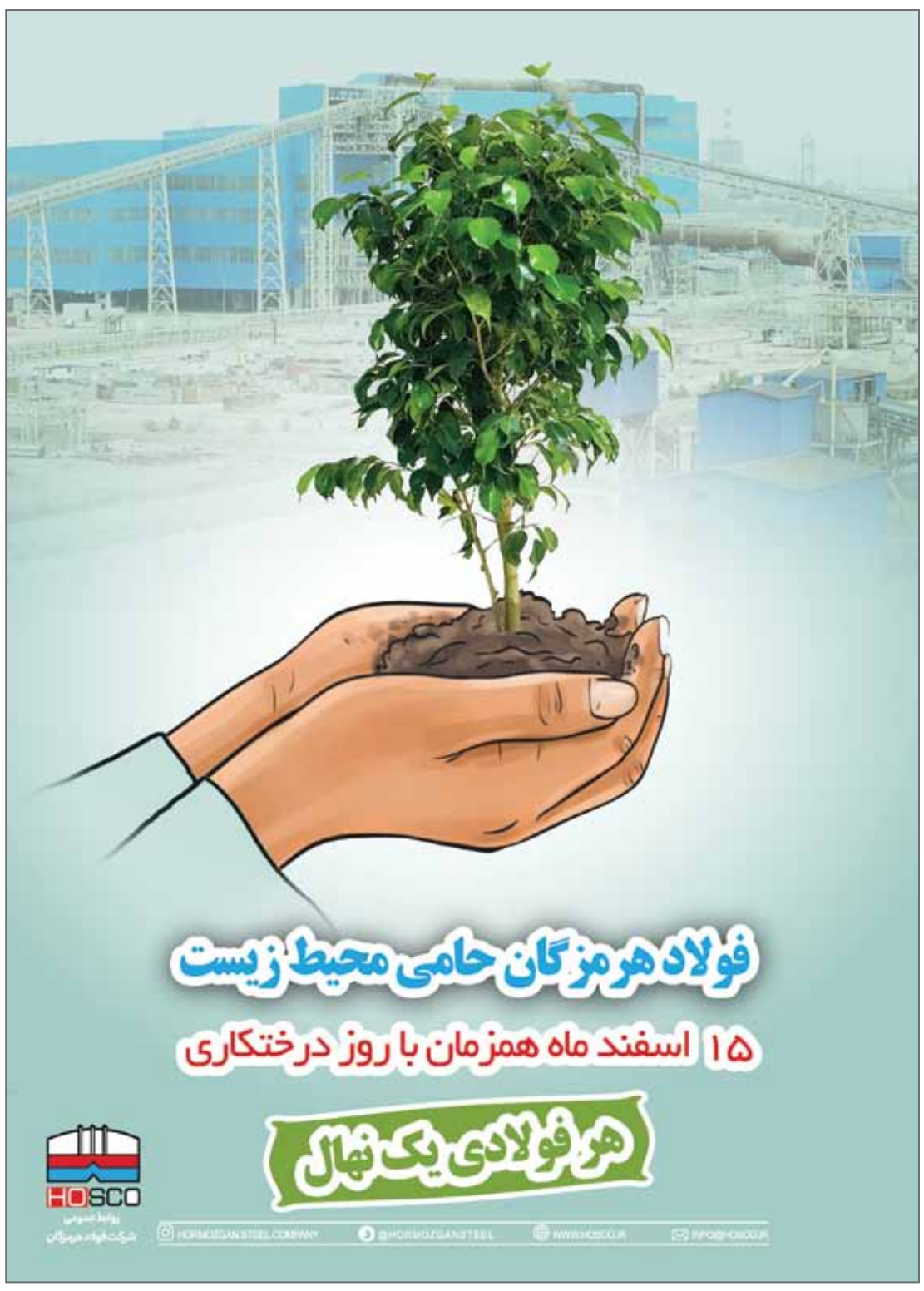
اوراسیا دروازه ورود به بازار جهانی است ۸

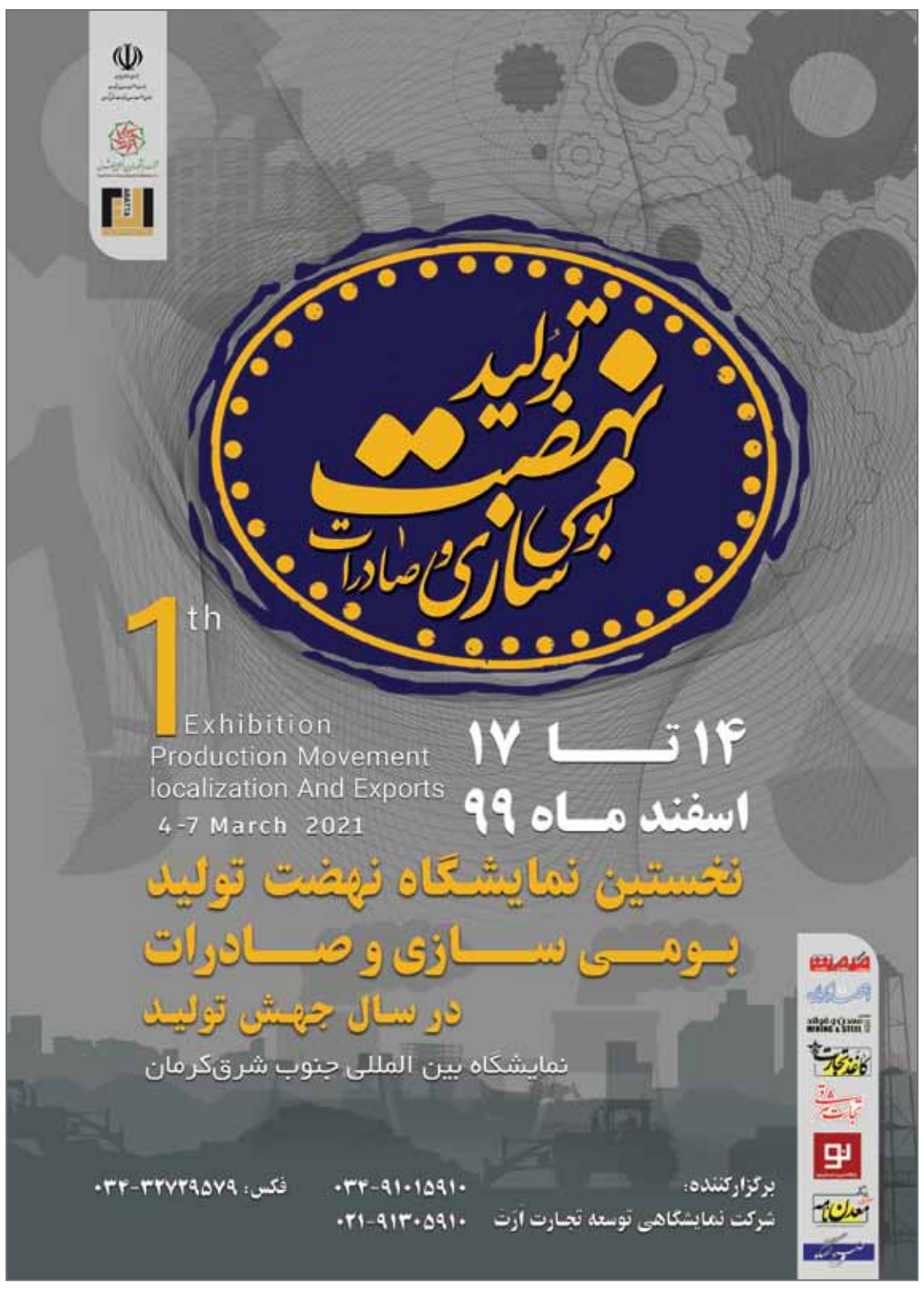

ژئوتوریسم راه نجات از اقتصاد نفتی ۱۲

تحلیل روز

۹ میلیون شاغل در کشور بیمه نیستند ۳

سرمقاله

بکارگیری سیاست‌های متناسب با شرایط روز

امیرعباس فیضی
کارشناس اقتصاد

چند سالی است که رهبر معظم انقلاب پیام‌های نوروزی را به مسئله تولید اختصاص داده‌اند و با انتخاب شعارهایی حول و حوش تولید سعی در انتقال اهمیت موضوع به سطوح مختلف جامعه از جمله دولت و مردم داشته‌اند.

با مروری بر حوادث گوناگون کشور مانند دوران دفاع مقدس و تحریم‌های ظالمانه بین‌المللی به‌روشنی درمی‌یابیم که تنها مسیر عبور از موانع و مشکلات کشور توجه به تولید است که علاوه بر ایجاد قدرت اقتصادی در عرصه جهانی، رفاه و امنیت اجتماعی را نیز در پی خواهد داشت. پس از اجرای سیاست‌های رونق تولید، تدوین سیاست‌های جهش تولید در دستور کار قرار گرفت و بیشترین بار مسئولیت بر گرده وزارت صنعت، معدن و تجارت به‌عنوان پیشران عرصه تولید افتاد؛ مسئولیتی که بدون برنامه‌ریزی و تدوین سیاست‌های اصولی، مقررات کارآمد، استفاده از دانش روز و تحلیل روندهای سیاسی و اقتصادی بازارهای بین‌المللی و منطقه‌ای امکان تحقق ندارد. سال ۱۳۹۹ هم گذشت و تولید در شرایطی که سال سختی را باتوجه به بحران کرونا و تحریم پشت سر گذاشت، همچنان با همت تولیدکنندگان سرپا ماند؛ هرچند با کاهش ظرفیت و درگیری با کوهی از مشکلات. برای ادامه این راه می‌توان چند راهکار عملیاتی را در پیش گرفت.

توجه به استفاده از فناوری روز و راهکارهای کاهش نرخ تمام‌شده در کنار درک محیط عمومی بازاریابی بین‌المللی به‌مثابه دو بال جهش تولید است که باید به‌طور متوازن ازسوی متخصصان علوم مرتبط از جمله کارشناسان بازاریابی مورد بهره‌برداری قرار گیرد. امروزه رقابت در بازارهای بین‌المللی به‌گونه‌ای است که شرکت‌ها بدون کسب تجربه و آبدیده شدن در کوره رقابت بازارهای داخلی امکان دسترسی به موفقیت‌های پایدار، تقویت نام و نشان تجاری در بازارهای بین‌المللی و کسب سهم در بازارهای جهانی را نخواهند داشت؛ هرچند که ماهیت تجارب این‌گونه بازارها از حیث پیچیدگی با بازارهای داخلی دارای تفاوت‌ها و شباهت‌هایی است. مدت‌هاست که دوره تولید انبوه بدون ملاحظات بازارهای بین‌المللی به پایان رسیده، بنابراین سیاست‌های جهش تولید باید به‌صورت یک زنجیر درنظر گرفته شود، زیرا نگرش بخشی به مقوله تولید بدون انجام بازاریابی منجر به جهش تولید نخواهد شد و یک نظریه و مدیریت بازار بین‌المللی در سیستم کسب‌وکار از ضرورت‌های راهبرد جهش تولید به‌شمار می‌رود.

الگوی تجارت بین‌المللی که شامل جریان جهانی واردات و صادرات است، می‌تواند کمک قابل‌توجهی به برندهای داخلی کند و در واقع به‌واسطه اعتبار تامین‌کنندگان به‌طور مثال مواد اولیه یا فناوری تولید بتوانند در بازارهای کشورهای تامین‌کننده فعالیت کنند. یکی دیگر از اقداماتی که می‌تواند مقدمات جهش تولید را فراهم کند شناسایی و فعالیت در صنایعی است که تولید در آنها دارای سود باشد و از سرمایه‌گذاری گسترده در صنایع دارای ضرر پرهیز شود؛ به‌عبارتی برای صنایع و محصولات دارای سود با محصولات دارای ریسک زیاندهی، سیاست‌های متفاوتی در پیش گرفته شود. منطقی است در صنایع دارای سود سرمایه‌گذاری‌های گسترده منجر به تخصصی‌سازی تولید می‌شود و تامین محصولات دارای ضرر از سایر کشورها از طریق مبادله خارجی منطقی‌تر است. همچنین توجه به مزیت نسبی در کشور از دیگر موضوعات مهمی است که می‌تواند در تنظیم راهبرد جهش تولید نقش بسزایی داشته باشد، به‌طوری که با شناسایی صنایع دارای مزیت نسبی بتوانیم در بازارهای بین‌المللی شرکت‌های داخلی را منتفع کنیم. یکی از مهم‌ترین پیشنهادهایی که در حال حاضر به‌دلیل تحریم‌های ظالمانه می‌تواند دارای اثرگذاری در جهش تولید باشد توجه ویژه به شرکت‌های دانش‌بنیان است، زیرا چنین شرکت‌هایی با تولید خدمات می‌توانند به منبعی مهم برای ایجاد سود پایدار برای شرکت‌ها تبدیل شوند. از دیگر اقداماتی که می‌تواند مسیر جهش تولید را هموار کند تدوین سیاست‌های مربوط به محافظت و صیانت دولت از نام و نشان تجاری بنگاه‌های اقتصادی است. این موضوع به‌حدی اهمیت دارد که از آن می‌توان به‌عنوان پایه اصلی جهش تولید نام برد، این در حالی است که متاسفانه به دلایل گوناگون در حال حاضر کشور ما فاقد چارچوب‌های قانونی و مشخصی برای متمایز کردن فعالیت برندها با سایر شرکت‌ها است؛ بنابراین تدوین مقررات مختص فعالیت برندها می‌تواند موجب ارزش‌آفرینی مضاعف برای بنگاه‌های داری نام و نشان تجاری شده و در نهایت علاوه بر جهش کیفی تولید در افزایش تولید ناخالص داخلی نیز اثرگذار باشد. نوآوری از دیگر مولفه‌های اثرگذار در عرصه تولید است که با استفاده از جهش فناوریک می‌تواند با بکارگیری ایده‌های نو و خلاقانه و توجه به سیستم‌های مختلف، فرآیند توسعه محصول جدید ایجاد کند. توجه به نوآوری در بازارهای بین‌المللی از مهم‌ترین موضوعاتی است که به‌دلیل اهمیت گسترش محصولات و رقابت در نوآوری به‌عنوان یک فاکتور اثرگذار می‌تواند سهم بازار را به‌صورت پرشی ارتقا بخشد.

البته استفاده از فناوری روز در برخی صنایع کشور ما به‌دلیل هزینه‌های بسیار بالا و محدودیت‌های بودجه‌ای آن با استقبال چندان مطلوبی از جانب بنگاه‌های اقتصادی مواجه نمی‌شود. یک راه اجتناب از شکست‌های بزرگ در بازارهای بین‌المللی این است که شرکت‌های دانش‌بنیان با ورود به بازارهای با مقیاس کوچک‌تر و انجام فعالیت رقابتی در بازارهای داخلی و منطقه‌ای، تجربه لازم برای فعالیت در عرصه بین‌الملل را به‌دست آورند. در حال حاضر پیشروی بازارهای جهانی و به تبع آن بازارهای داخلی به‌دلیل شیوع کرونا ویروس، عرصه را برای تولیدکنندگان بسیار سخت‌تر از قبل کرده و شرایط بعد از قرنطینه را با مشکلاتی مواجه خواهد کرد که انتظار می‌رود با بکارگیری سیاست‌های متناسب با شرایط جاری و حمایت‌های لازم راهبرد جهش تولید محقق شود.

ساخت ۵۰ هزار واحد مسکونی ارزان‌قیمت

وزیر راه و شهرسازی گفت: تفاهمنامه‌ای با شبکه بانکی برای ساخت ۵۰ هزار واحد مسکونی ارزان‌نرخ با اعطای وام قرض‌الحسنه ۱۵۰ میلیون تومانی در قالب طرح اقدام ملی مسکن، امضا شد. به گزارش ایرنا، محمد اسلامی در مراسم امضای این تفاهمنامه وزارت راه و شهرسازی با بانک قرض‌الحسنه رسالت افزود: امضای تفاهمنامه همکاری وزارت راه و شهرسازی و بانک قرض‌الحسنه رسالت در قالب تولید مسکن ارزان‌قیمت در راستای طرح اقدام ملی مسکن به‌منظور گسترش خیر و نیکی در کشور بر پایه قرض‌الحسنه و با هدف خانه‌دار کردن اقشار کم‌درآمد انجام شده است. وزیر راه و شهرسازی با اشاره به اینکه تفاهمنامه وزارت راه با بانک رسالت جامعه‌محور است و زمینه را برای گسترش نیکوکاری در کشور فراهم می‌کند، افزود: این تفاهمنامه که برای ساخت ۵۰ هزار واحد به امضا رسیده، یکی از بی‌نظیرترین اقدامات بعد از انقلاب اسلامی است که جامعه‌محور بوده و سرمایه اجتماعی را مدنظر قرار می‌دهد. این طرح برای زوج‌های جوان و خانوارهای کم‌درآمد است. اسلامی با اشاره به اینکه خیرین مسکن‌ساز، بنیاد مسکن انقلاب اسلامی و ستاد اجرایی فرمان امام(ره) بعد از پیروزی انقلاب اسلامی کارهای عظیمی را در حوزه مسکن ارزان‌قیمت برای دهک‌های کم‌درآمدی انجام دادند، توضیح داد: تفاوت تفاهمنامه‌ای که به امضای وزارت راه و بانک رسالت رسیده با دیگر طرح‌های تولید مسکن ارزان‌قیمت در این است که در این طرح، امکان مشارکت مردم در سازندگی، توسعه و تولید مسکن برای جامعه هدف در قالب تامین سرمایه قرض‌الحسنه با سقف ۱۵۰ میلیون تومان تسهیلات و بازپرداخت ۶۰ ماهه فراهم شده است.

دستور رئیس‌جمهوری برای ساماندهی سریع تجارت مرزی

رئیس‌جمهوری بر ایجاد اشتغال پایدار و ارتقای معیشت مرزنشینان و جایگزینی قطعی و فوری اشتغال مفید و مولد به‌جای رویه غیرقابل قبول کولبری به‌عنوان هدف عملیاتی طرح ساماندهی و نظارت بر مبادلات تجاری تاکید کرد.

به گزارش ایرنا، در جلسه ستاد هماهنگی اقتصادی دولت که به ریاست حسن روحانی، رئیس‌جمهوری برگزار شد، وزیر کشور و رئیس ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، گزارشی از اقدامات انجام شده برای ساماندهی مبادلات مرزی ارائه کردند و طرح ساماندهی و نظارت بر مبادلات تجاری مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

رئیس‌جمهوری در این جلسه بر ایجاد اشتغال پایدار و ارتقای معیشت مرزنشینان و جایگزینی قطعی و فوری اشتغال مفید و مولد به‌جای رویه غیرقابل قبول کولبری به‌عنوان هدف عملیاتی این طرح تاکید کرد. وی با اشاره به تصمیمات و مصوبات گذشته دولت برای ساماندهی پدیده دردآور کولبری اظهار کرد: براساس این تصمیمات باید بخشی از درآمدهای دولت از محل فروش کالاهایی که از مرزهای رسمی وارد می‌شوند، به مرزنشینان اختصاص یابد تا مشکلات آنان حل شود. رئیس‌جمهوری با تاکید بر لزوم اجرای دقیق و سریع این مصوبات تصریح کرد: تلاش دولت این بوده که با ایجاد انضباط در تبادلات مرزی و ایجاد فرصت بهره‌مندی مرزنشینان از امتیازات این طرح، زمینه رانت‌خواری از میان برداشته شود.

از جمله مزایای این طرح، تعیین تکلیف وضعیت بنادر و گمرکات کوچک استان‌های ساحلی جنوبی کشور، استفاده از ظرفیت‌های مبادلات مرزی برای تامین کالاهای اساسی، جلوگیری از درهم تنیدگی معیشت مرزنشینان با درآمدهای قاچاق کالا و ایجاد شفافیت در واردات و گردش کالا در سطح استان‌های مرزی مشمول است. در ادامه این جلسه گزارش بانک مرکزی از وضعیت بازار ارز و راهکارهای ویژه و موثر مدیریت این بازار با مشارکت فعالان اقتصادی به‌ویژه صادرکنندگان با هدف ایجاد تعادل در نرخ ارز مورد بحث و بررسی قرار گرفت. رئیس‌جمهوری با اشاره به دلایل مختلفی که مانع ایجاد ثبات و متعادل شدن نرخ ارز شده، گفت: کشور در مرحله افتخارآمیز پیروزی در جنگ تحمیلی اقتصادی قرار گرفته و همان‌طور که دولت با کمک فعالان اقتصادی توانست با اهداف شوم دشمن مقابله کند، امروز نیز در تلاش است با ایجاد آرامش و ثبات در اقتصاد کشور موجبات اطمینان و اعتماد فعالان اقتصادی را در دوره بازآفرینی کشور فراهم کند. روحانی اظهار کرد: دولت اعتقاد دارد کنترل و مدیریت بازار سرمایه و رسیدن به تعادل در نرخ ارز مستلزم تداوم فضای مساعد و قابل اعتماد برای فعالیت‌های اقتصادی است و قطعا هر گفتار و رفتاری هر چند غیراقتصادی که موجب آشفتگی و القای بی‌ثباتی شود، به اقتصاد و معیشت مردم لطمه می‌زند. رئیس‌جمهوری تاکید کرد: شرایط عمومی کشور، زمینه را برای حرکت به سمت رشد درآمدهای ارزی، رفع التهابات و کاهش قیمت‌ها در بازار ارز و کالا فراهم کرده است.

سند آمایش سرزمین تصویب شد

سازمان برنامه و بودجه اعلام کرد سند ملی آمایش سرزمین در جلسه شورای‌عالی آمایش سرزمین به تصویب رسیده و از سوی شورای‌عالی آمایش سرزمین به‌عنوان بالاترین مرجع نظام راهبری توسعه سرزمین، میراثی از دولت یازدهم و دوازدهم برای دولت آینده و نسل‌های بعدی خواهد بود. به گزارش ایسنا، پنجمین جلسه شورای‌عالی آمایش سرزمین و دومین جلسه این شورا در سال جاری به ریاست محمدباقر نوبخت، معاون رئیس‌جمهوری و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور و رئیس شورای مذکور به‌منظور بررسی متن پیشنهادی سند ملی آمایش سرزمین در محل این سازمان برگزار شد. در این جلسه که رضا اردکانیان وزیر نیرو، عیسی کلانتری معاون رئیس‌جمهوری و رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست و علیرضا رزم حسینی وزیر صنعت، معدن و تجارت و نمایندگان سایر اعضای شورا حضور داشتند، محمدباقر نوبخت ضمن تبیین ویژگی‌های این سند و توضیحاتی درباره فرآیند تهیه و بررسی سند ملی آمایش سرزمین و اسناد آمایش استان‌ها افزود: با هدف ایجاد اجماع و تحقق‌پذیری این اسناد فرادست و تاثیرگذار بر ترتیبات توسعه سرزمین، یکی از مشارکتی‌ترین فرآیندهای بررسی و اجماع‌سازی طرح‌ریزی شده، به‌طوری که این اسناد پس از تدوین ابتدا در نشست میان امور بخشی و فرابخشی سازمان برنامه و بودجه کشور و بعد از آن در کمیسیون تخصصی شورای‌عالی آمایش سرزمین با حضور دستگاه‌های اجرایی مختلف مورد بررسی دقیق قرار گرفته و بیش از ۲۴۰۰ نفرساعت زمان طی ۹ ماه برای بررسی و تدقیق آن اختصاص داده شد. در نتیجه این تلاش‌ها این اسناد هم‌اکنون آماده ارائه و تصویب نهایی شورای‌عالی آمایش سرزمین به‌عنوان بالاترین مرجع نظام راهبری توسعه سرزمین است. در ادامه این جلسه امیر امینی، رئیس امور برنامه‌ریزی، نظارت و آمایش سرزمین سازمان برنامه و بودجه کشور گفت: طی یک سال و نیم اخیر بیش از ۵۰ جلسه کمیسیون تخصصی و کارگروه‌های موضوعی برای بررسی این اسناد برگزار شده و با همت همکاران سازمان برنامه و بودجه، مرکز پژوهش‌های توسعه و آینده‌نگری و دستگاه‌های اجرایی کشور، دور چهارم مطالعات آمایش سرزمین به سرانجام رسیده و اسناد نهایی در شورای‌عالی آمایش سرزمین آماده تصویب نهایی است. همچنین یکی از دستاوردهای مهم دیگر قابل ذکر پس از ۳ سال پیگیری و برگزاری جلسات مختلف، تصویب و ابلاغ آیین‌نامه اجرایی شورای‌عالی آمایش سرزمین در مورخ ۲۸ آبان ۱۳۹۸ در هیات وزیران بوده است.

ویژگی‌های سند آمایش سرزمین

وی گفت: اصلی‌ترین ویژگی‌های اسناد آمایش استان‌ها عبارتند از انجام مطالعات عمیق و دقیق روی وضع موجود و آینده‌نگری توسعه استان‌ها، تدوین و انتشار حدود هزار و ۱۰۰ جلد گزارش در ۳۱ استان کشور (بیش از ۴۰ جلد مطالعه برای هر استان و ۵ تا ۱۰ هزار صفحه گزارش)، شناسایی روندها و فرارونده‌های تاثیرگذار بر توسعه استان و پیش‌بینی راهکارهای توسعه استان باتوجه به عدم قطعیت‌ها و سناریوهای توسعه فضایی استان، یکپارچه‌سازی ژئودیتابیس آمایش استان‌ها و چندین ویژگی مهم دیگر که این مطالعات و اسناد را به یکی از جامع‌ترین و مشارکتی‌ترین مطالعات سراسری آمایش سرزمین در کشور بدل کرده است. عیسی کلانتری، معاون رئیس‌جمهوری و رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست نیز بر اهمیت نگاه توسعه پایدار در بند بند اسناد مذکور به‌ویژه در حوزه حفاظت از محیط زیست به‌عنوان میراث آیندگان تاکید کرد. بر پایه این گزارش، رضا اردکانیان، وزیر نیرو با تاکید بر اینکه پس از تصویب اسناد ملی و استانی و رونمایی شدن از آنها، باید تفکرات غالب منشعب شده از جبر تقسیمات کشوری مورد اصلاح و بازپیرایی قرار گرفته و بانگاه کارشناسی و یکپارچه به مسائل توسعه سرزمین نگریست، نسبت به تحقق رشد و پویایی و توسعه همه‌جانبه کشور در نتیجه اجرای این اسناد اظهار امیدواری کرد. وی درباره گنجاندن اطلاعات دقیق همه استان‌ها در مطالعات آمایش سرزمین اظهار کرد: اساس مطالعات آمایش سرزمین، برنامه‌ریزی فرابخشی است و نقش اطلاعات پایه در مطالعات آمایش، بسیار تعیین‌کننده و اساسی است. در بحث آب قابل برنامه‌ریزی باید فرابخشی و ملی و براساس حوضه آبریزها در اسناد استانی به دقت نگریسته شود. در ادامه، رزم‌حسینی، وزیر صنعت، معدن و تجارت بر لازم‌الاجرا بودن این اسناد و جلوگیری از موازی‌کاری با سایر قوانین و مصوبات ازسوی سایر نهادها و قوا تاکید کرد و اینکه باید آسیب‌شناسی از اسناد قبلی توسعه طی ۴ دهه گذشته برای آیندگان صورت پذیرد. در پایان این جلسه و پس از صرف بیش از ۷۵ هزار ساعت کار کارشناسی و تولید ۳۴ عنوان گزارش طی ۳ سال گذشته و با تلاش‌های کمیسیون تخصصی و برگزاری ۲۷ جلسه برای بررسی مطالعات و سند ملی آمایش سرزمین، این سند به تصویب رسید. براساس اعلام سازمان برنامه و بودجه مقرر شد طی جلسه آتی تاریخ و زمان رونمایی از این سند ملی در اوایل سال ۱۴۰۰ مشخص و قطعی شود.

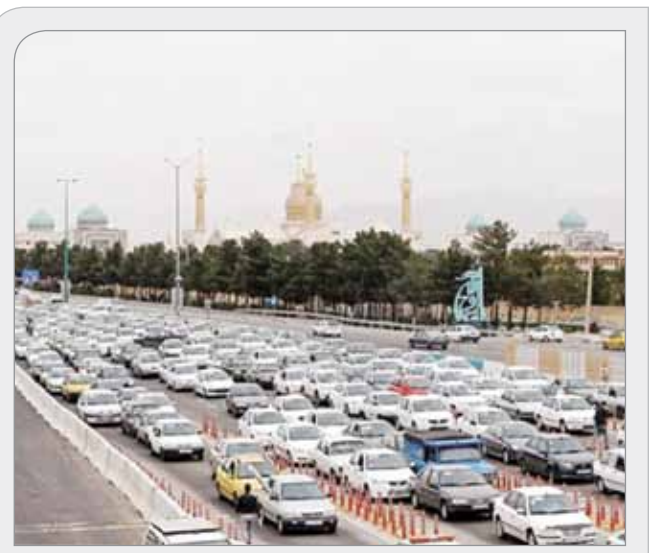
تولیدکنندگان در دوران تحریم صنایع را سرپا نگه داشتند

معاون اول رئیس‌جمهوری با تجلیل از عملکرد همه کارآفرینان و صنعتگران کشور در دوران سخت تحریم گفت: کارآفرینان کشور در این شرایط دشوار که امریکایی‌ها می‌خواستند اقتصاد و تولید کشور را زمین‌گیر کنند، موفق شدند صنایع کشور را سرپا نگه دارند. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی معاون اول رئیس‌جمهوری، اسحاق جهانگیری در پنجمین دوره اهدای نشان و تندیس کارآفرینی امین‌الضرب گفت: همه انسان‌ها در مسیر زندگی و فعالیت اقتصادی خود با موانع و چالش‌هایی مواجهند، اما انسان‌های بزرگ وقتی از دیگران متمایز می‌شوند که باوجود مشکلات کارهای بزرگی انجام می‌دهند. معاون اول رئیس‌جمهوری ضمن ارزشمند توصیف کردن اقدام اتاق بازرگانی کشور در معرفی افراد زحمتکش و خوشنام در عرصه تولید و کارآفرینی، گفت: این اتفاق که به یاد مرحوم امین‌الضرب انجام می‌شود، ستایش‌آمیز است. نام مرحوم امین‌الضرب همواره در مسائل اجتماعی و اقتصادی ماندگار است. وی تصریح کرد: معرفی انسان‌های نمونه و کارهای ماندگار به نسل جوان باعث معرفی الگوها و الگوسازی می‌شود تا نسل جوان احساس کند می‌تواند کارهای بزرگی همانند این الگوها انجام دهد و آینده درخشانی را برای کشور همانطور که قبلی‌ها ساختند، رقم بزند. جهانگیری با اشاره به برخی انتقادها در این جلسه از موانع ایجادشده پیش روی صنعتگران، گفت: تولیدکننده و صنعتگر همواره کارش ترسیم آینده خوب

از دل مشکلات است تا بتواند از دل سختی‌ها و دشواری‌ها، عمرانی و آبادانی برای کشور رقم زند. معاون اول رئیس‌جمهوری خطاب به حاضران در جلسه گفت: عده‌ای در کشور وجود دارند که همواره به‌دنبال زیاد کردن مشکلات هستند. مشکل نبوده را بوده، حرف نزده را زده و دروغ‌پردازی می‌کنند و براساس آن دروغ تحلیل و ارزیابی هم انجام می‌دهند اما تولیدکنندگان کشور می‌دانند که باید آینده خوبی برای کشور ترسیم کرد. وی افزود: روزهای خوبی را برای کشور پیش‌بینی می‌کنم. به فضل الهی این سختی‌ها تمام خواهد شد و آینده خوبی پیش روی ملت ایران قرار خواهد گرفت. حتما با همراهی و همکاری نسل جوان و نسل کارکشته و باتجربه گذشته می‌توانیم مشکلات را پشت سر بگذاریم. در این جلسه که شهردار تهران و رئیس اتاق بازرگانی ایران نیز حضور داشتند، به ۹ نفر از صنعتگران و کارآفرینان نمونه کشور نشان و تندیس کارآفرینی امین‌الضرب اهدا شد.

عکس روز

افزایش سفرهای نوروزی با وجود هشدارها

ویژه تر از خبر

محدودیت‌های سفرهای نوروزی اعلام می‌شود

رئیس کمیته امنیتی، اجتماعی و انتظامی ستاد ملی مدیریت بیماری کرونا گفت: پروتکل‌های بهداشتی در سفرهای نوروزی باید به‌گونه‌ای باشد که قابلیت اجرا داشته باشند و مردم مجاب به اجرای آن شوند. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی وزارت کشور، دستورالعمل‌های سفرهای نوروزی و همچنین انتخابات در شرایط کرونا در پنجاه‌ونهمین نشست کمیته امنیتی، اجتماعی و انتظامی ستاد ملی مقابله با کرونا با حضور حسین ذوالفقاری معاون امنیتی و انتظامی وزیر کشور، سید اسماعیل موسوی دبیر و سخنگوی ستاد انتخابات کشور و سایر اعضای کمیته بررسی شد. حسین ذوالفقاری، معاون امنیتی و انتظامی وزارت کشور با اشاره به کاهش رعایت پروتکل‌ها از سوی مردم، گفت: پروتکل‌ها تا جایی موثر هستند که رعایت شوند و قدرت اعمال قانون را داشته باشیم. در این نشست پیشنهاد شد اگر با رشد بیماری مواجه نشویم، محدودیت‌ها کم شود تا مردم بتوانند سفر نوروزی داشته باشند. از دیگر مواردی که به آن اشاره شد کنترل افراد دارای تست مثبت در ایام نوروز بود. این افراد در صورت جابه‌جایی ضمن جلوگیری از تردد، مشمول جریمه خواهند شد. ذوالفقاری با اشاره به اینکه باید طوری پیش برویم که بیماری پیشرفت نکند و جامعه دچار تنش نشود، تاکید کرد: موارد و پروتکل‌هایی که باید رعایت شود در ایام نوروز مشخص‌تر باشد؛ وضعیت شهرها معلوم شود تا محدودیت‌ها برای سفرهای نوروزی اعمال شود.

وی ادامه داد: قبل از نوروز با تعیین یک بازه زمانی ۲۰ روزه، بسته‌ای که شامل رعایت پروتکل‌ها و محدودیت‌ها خواهد بود، اعلام خواهد شد و براساس شرایط بیماری در شهرهای مختلف تکلیف سفرها مشخص خواهد شد.

خانه ملت

افتتاح حساب فقط در بانک مرکزی

نمایندگان مجلس شورای اسلامی در بررسی لایحه بودجه ۱۴۰۰ دستگاه‌های اجرایی را موظف کردند که همه امور مربوط به دریافت‌ها و پرداخت‌های بانکی را فقط از طریق بانک مرکزی انجام دهند. براساس ردیف ۲ بند الف تبصره ۷ ماده واحده لایحه بودجه ۱۴۰۰، کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده (۲۹) قانون برنامه ششم توسعه از جمله دستگاه‌ها و شرکت‌ها از جمله شرکت‌های اصلی و تابعه وزارت نفت و سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو) و سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) مکلفند کلیه حساب‌های ریالی خود (درآمدی و هزینه‌ای) را صرفا از طریق خزانه‌داری کل کشور و نزد بانک مرکزی افتتاح کنند. در ادامه این بند تاکید شده است: دستگاه‌های یادشده موظفند کلیه دریافت‌ها و پرداخت‌های خود را فقط از طریق حساب‌های افتتاح‌شده نزد بانک مرکزی انجام دهند. نگهداری هرگونه حساب توسط دستگاه‌های مذکور در بانکی غیر از بانک مرکزی در حکم تصرف غیرقانونی در اموال عمومی است. نهادهای عمومی غیردولتی در رابطه با آن بخش از منابع خود که از محل منابع عمومی یا کمک‌های مردمی تامین می‌شود، مشمول حکم این جزء می‌شوند.

معافیت مالیاتی نقل‌وانتقال دارایی‌ها برای سرمایه‌گذاری

نمایندگان مجلس شورای اسلامی هرگونه نقل‌وانتقال دارایی به/از صندوق‌های سرمایه‌گذاری پروژه که پذیره‌نویسی آنها با مجوز سازمان بورس و اوراق بهادار انجام می‌شود را از پرداخت هرگونه مالیات و عوارض نقل‌وانتقال معاف کردند. نمایندگان مجلس شورای اسلامی روز سه‌شنبه در شانزدهمین نشست بررسی لایحه بودجه ۱۴۰۰ و در بخش هزینه‌ای با بند الحاقی (۲۱) تبصره (۶) ماده واحده لایحه بودجه موافقت کردند. براساس بند الحاقی (۲۱) تبصره (۶) ماده واحده لایحه بودجه، به‌منظور فراهم ساختن زمینه سرمایه‌گذاری عموم مردم در انواع پروژه‌های زیربنایی و طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، حمل‌ونقل و تولیدی صنعتی و کشاورزی و نیز تشویق فرهنگ سرمایه‌گذاری غیرمستقیم، هرگونه نقل و انتقال دارایی به/از صندوق‌های سرمایه‌گذاری پروژه که پذیره‌نویسی آنها با مجوز سازمان بورس و اوراق بهادار انجام می‌شود، از پرداخت هرگونه مالیات و عوارض نقل‌وانتقال معاف است.

در ادامه این بند تاکید شده است: مالیات نقل‌وانتقال و سود ایجادی در شرکت‌های موسس، ناشی از انتقال آورده غیرنقدی به شرکت‌های سهامی عام در شرف تاسیس که به‌منظور ایجاد و تکمیل پروژه‌ای تولیدی صنعتی و کشاورزی، زیربنایی و طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و حمل‌ونقل شکل می‌گیرد و مجوز عرصه عمومی و تاسیس آن از سازمان بورس و اوراق بهادار اخذ می‌گردد، مشمول مالیات به نرخ صفر است.

پزشکان مکلف به استفاده از پایانه فروشگاهی

نمایندگان مجلس شورای اسلامی روز سه‌شنبه، در شانزدهمین نشست بررسی لایحه بودجه ۱۴۰۰ با جزء الحاقی به تبصره (۶) ماده واحده لایحه بودجه موافقت کردند.

براساس جزء الحاقی تبصره (۶) ماده واحده لایحه بودجه کلیه صاحبان حرف و مشاغل پزشکی، پیراپزشکی، داروسازی و دامپزشکی که مجوز آنها توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا سازمان نظام پزشکی ایران صادر می‌شود و کلیه اشخاص شاغل در کسب‌وکارهای حقوقی اعم از وکالت و مشاوره حقوقی و خانواده، در چارچوب آیین‌نامه تبصره (۲) ماده (۱۶۹) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۳ اسفند ۱۳۶۶ با اصلاحات و الحاقات بعدی مکلفند از پایانه فروشگاهی استفاده کنند.

دستفروشی قطعات یدکی با وانت

همکاری برای توسعه نیروی انسانی متخصص

نبود «آموزش» پاشنه‌آشیل اجرای قانون

تحلیل روز

تحلیل صنعت از میزان اشتغال غیررسمی در ایران و منطقه

۹میلیون شاغل در کشور بیمه نیستند

امیرعباس آذرم‌وند: مسئله اشتغال غیررسمی اغلب از زاویه اثرات آن بر شاخص‌های کلان بررسی شده است. با این همه یک طرف این بحث همواره اثرات آن بر تشدید مشکلات اقتصادی است. از زاویه توسعه انسانی، افزایش اشتغال در بخش غیررسمی به معنای کاهش توانایی‌های بخش رسمی برای ایجاد فرصت‌های شغلی در کشور است. در ایران هیچ‌گاه رقم دقیقی از میزان اشتغال غیررسمی اعلام نشده اما برآوردها نشان می‌دهد بیش از ۸ میلیون و ۹۸۰ هزار شاغل در کشور از حقوق بیمه‌ای خود بهره‌مند نیستند. مرسوم‌ترین شاخص برای سنجش میزان اشتغال غیررسمی در کشورهای جهان، درصد بیمه شدن شاغلان است. این در حالی است که در کل منطقه خاورمیانه و کشورهای شمال افریقا ابعاد اشتغال غیررسمی بسیار بزرگ‌تر از ابعاد تولید ثبت نشده است. به نظر می‌رسد یکی از دلایل رشد اشتغال غیررسمی در کشور، اجرای سیاست‌هایی است که در دولت سازندگی و اصلاحات رقم خورد؛ اصلاحاتی که سبب شد سهم کارگران موقت به کارگران قراردادی از ۹۰ درصد استخدامی به ۴ درصد در دهه ۹۰ برسد. در تحلیل این شماره صنعت با توجه به بررسی مشاغلی مانند دستفروشی در بازار شب عید به تحلیل میزان اشتغال غیررسمی در ایران و منطقه پرداخته‌ایم که در ادامه می‌خوانید.

عکس: آیدا فریدی

دلیل بروز و توسعه مشاغل غیررسمی

اشتغال غیررسمی به کسب‌وکارهایی گفته می‌شود که به رسمیت شناخته نمی‌شوند یا ثبت قانونی نشده‌اند. در قلمروهای سیاسی که هرگونه تولید ارزش افزوده به‌طور بالقوه مستعد دریافت مالیات است، غیررسمی یا نامرئی بودن شغلی جنبه غیرقانونی پیدا می‌کند. بنابراین می‌توان ادعا کرد غیررسمی بودن تقریبا با غیرقانونی بودن یکسان است؛ اگرچه لزوما جنبه مجرمیت پیدا نمی‌کند. چنین فعالیتی می‌تواند کاملا مشروع باشد به استثنای اینکه از چشم ماموران دولتی پنهان نگه داشته شده یا با قوانین و مقرراتی که دولت وضع کرده و مایل به اجرا شدن آنها است همخوانی ندارد. از این رو، در سایه مقررات دست‌وپاگیر است که غیررسمی بودن مشاغل با دامنه بالای درجاتی ظاهر می‌شود. در این فرآیند بنگاه‌های بزرگ محال است بتوانند در بدنه اقتصاد کاملا پنهان شوند؛ اگرچه می‌شود دفاتر قانونی را به نحوی دستکاری کرد که اندازه واقعی بنگاه کوچک شود. در نهایت این فرض هم که تفاوت روشنی بین کسب‌وکار رسمی و غیررسمی وجود دارد نادرست است زیرا همه بنگاه‌ها همزمان از جهات متفاوت می‌توانند هر دو حالت را داشته باشند.

بررسی‌های انجام‌شده درباره بخش غیررسمی یا در حاشیه مانده مشاغل بیشتر در سطح خرد است زیرا بررسی اهمیت این پدیده برای کل اقتصاد دشوار است. در همین حال بر میزان اهمیت بخش غیررسمی در اقتصاد همیشه با شک و تردید نگریسته می‌شود چون بنابر تعریف این بخش «نامرئی» است.

در عین حال، افراد شاغل در بخش غیررسمی می‌توانند موتور بالقوه برای توسعه آینده اقتصاد باشند. به این منظور نیاز به رشد اقتصادی فراگیر داریم که فرصت‌های اقتصادی در اختیار آحاد جامعه گذاشته شود.

غیررسمی بودن مشاغل پدیده پیچیده‌ای است و می‌توان تعاریف متعددی درباره آن ارائه داد اما چنانچه تمرکز بر این مسئله از زاویه توسعه انسانی باشد، آن‌گاه زیر پوشش تامین اجتماعی نبودن و بیمه نداشتن نیروی کار، به معنای غیررسمی بودن آن شغل است. این پدیده در بیشتر کشورهای جهان مشاهده می‌شود تا آنجا که برخی از کشورهای منطقه خاورمیانه و شمال افریقا در بین غیررسمی‌ترین اقتصادهای جهان هستند. شواهد حاکی است که کارگران غیررسمی در بیشتر کشورهای «منا» (MENA) جذب مشاغلی با بهره‌وری پایین می‌شوند. کارگران غیررسمی در این منطقه، نسبت به کار مشابه در بخش رسمی معمولا دستمزد کمتری دریافت می‌کنند و رضایت کاری گزارش‌شده آنها پایین‌تر است. اگرچه گسترش پوشش‌دهی تامین اجتماعی به خودی خود، احتمالا بهبود رفاهی ایجاد می‌کند، اما کشورها باید به دنبال برچیدن موانع موجود بر سر راه ایجاد مشاغل با کیفیت بالا باشند تا رشد فراگیر بلندمدت و بنابراین رسمی‌شدن شغل ترویج پیدا کند.

معضل منطقه‌ای کارگر بی‌آینده

در گزارشی که در میانه دهه ۹۰ بازوی نظارتی مجلس شورای اسلامی منتشر کرد آمده است: در دهه‌های اخیر رشد اقتصادی منطقه خاورمیانه به‌نسبت بالا بود اما این رشد نتوانست به تعداد کافی مشاغل جدید خلق کند و در بهترین حالت مشاغل غیررسمی با کیفیت پایین ایجاد شد. اکثریت گسترده نیروی کار منطقه منا که خارج از بخش دولتی فعالیت می‌کند در بخش غیررسمی است چون بیشتر منتفع‌شوندگان نظام‌های رفاهی از تیررس این نظام‌ها خارج هستند.

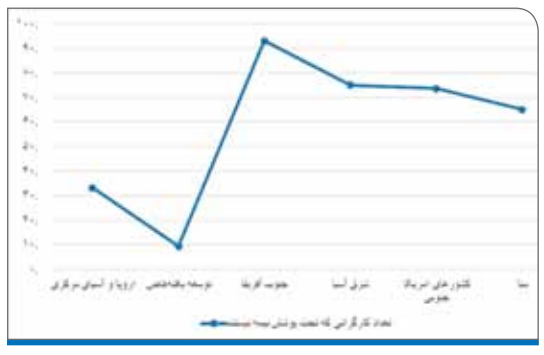
غیررسمی بودن یک عنصر بنیادی از توسعه‌نیافتگی بوده و هزینه‌ها و فایده‌هایی دارد. هر اندازه بخش غیررسمی بزرگ‌تر باشد، تولید ناخالص داخلی سرانه کمتری دارد. درباره بیشتر کشورهای منطقه شمال افریقا و خاورمیانه، سهم غیررسمی بودن از کل اشتغال، همبستگی منفی بالایی با سطح توسعه اقتصادی پیش‌بینی شده آنها دارد. اشتغال غیررسمی با هزینه‌ها و پیامدهای بیرونی منفی مرتبط است که عامل کندشدن رشد اقتصادی است. براساس این گزارش، فعالیت‌های غیررسمی از خدمات و زیرساخت‌های عمومی استفاده کرده و آنها را دچار ازدحام و شلوغی می‌کنند بدون اینکه سهمی در پرداخت درآمدهای مالیاتی لازم برای حفظ و نگهداری آنها داشته باشند. همچنین کارگرانی که در بخش غیررسمی فعالیت می‌کنند اغلب بدون قرارداد مکتوبی هستند تا روابط کاری آنها را قانونمند کرده یا پوشش بیمه مستمری و درمان داشته باشند. این وضع آنها را گرفتار ریسک‌های شغلی جدی می‌کند.

در بخش دیگری از گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس آمده است: غیررسمی بودن می‌تواند نتیجه طرد و محروم شدن از سوی قوانین جامعه یا یک انتخاب عقلایی از سوی کارآفرینان یا کارگرانی باشد که تصمیم می‌گیرند از بازار رسمی کار خارج شوند. برخی تحلیلگران غیررسمی بودن را نتیجه خروج اجباری کارگران از اقتصاد رسمی به علت تورم و مقررات اخلال‌زا می‌دانند. عوامل دیگری نیز می‌تواند بر تصمیمات کارگران و بنگاه‌ها برای غیررسمی کردن کار تاثیر بگذارد مانند روحیه نزدیک‌بینی و اطلاعات محدود.

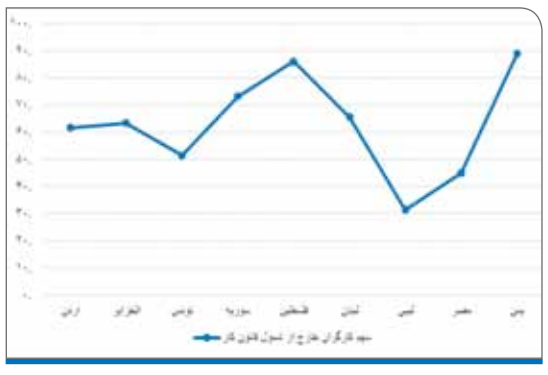
وضعیت اشتغال غیررسمی در کشورهای منطقه

اگر یک کشور معمولی در منطقه منا را درنظر بگیریم حدود یک‌سوم از محصول ناخالص داخلی و ۶۵ درصد از نیروی کار خود را به شکل غیررسمی تولید و استخدام می‌کند؛ یعنی حدود دو سوم همه کارگران در این منطقه به بیمه سلامتی دسترسی ندارند یا پولی به نظام مستمری‌بگیران نمی‌پردازند تا امنیت درآمدی پس از بازنشستگی برایشان فراهم سازد.از منظر مالیاتی حدود دو سوم کل تولید اقتصادی در این منطقه اظهار نشده است که عواقب جدی برای درآمد دولت دارد. منا به معنی خاورمیانه و شمال افریقا اصطلاحی است که برای نامیدن کشورهای عمده تولیدکننده نفت که در منطقه خاورمیانه و شمال افریقا قرار دارند به کار می‌رود.

حد این منطقه از کشور مراکش در شمال غربی قاره افریقا آغاز می‌شود و تا ایران، شرقی‌ترین کشور منطقه خاورمیانه امتداد می‌یابد. این منطقه دارای ۶۰ درصد منابع نفتی و ۴۵ درصد منابع گازی جهان است. اقتصاد این کشورها رابطه تنگاتنگی با تغییرات جهانی بهای نفت دارد. این منطقه یکی از قدیمی‌ترین حوزه‌های برداشت نفت در جهان محسوب می‌شود. به همین دلیل ذخایر نفت کشورهای این منطقه بیشتر از سایر مناطق کره زمین کاهش یافته و فرسودگی ادوات حفاری و استخراج نفت نیز مشهودتر است.

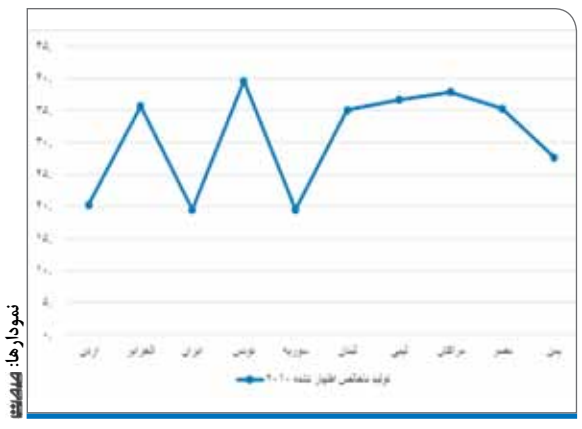

همچنین با توجه به آمارهایی که در سال ۲۰۱۰ میلادی اخذ شده، در خواهیم یافت که در میان کشورهای غرب آسیا و شمال افریقا کمترین میزان اشتغال کارکنان زیر پوشش بیمه به یمن و فلسطین تعلق دارد. اما لیبی معمر قذافی در این رابطه بهتر از هر کشوری دیگری عمل کرده بود. باید توجه داشت به دلیل بهار عربی و بعد جنگ‌های داخلی در برخی کشورها این آمارها تاکنون تغییرات فراوانی داشته‌اند.

اقتصادهایی که منابع طبیعی فراوان و نیروی کار زیاد دارند، نرخ‌های غیررسمی بالاتری را نشان می‌دهند که با متغیرهای جانشین مثل سهمی از نیروی کار که حق بیمه نمی‌پردازند و سهم خوداشتغالی مشخص می‌شود. اما سهم تولید اظهارنشده در آنها به کل تولید ناخالص داخلی حدود ۲۰ درصد با کشورهای حاشیه جنوبی خلیج‌فارس قابل مقایسه است.

دلیل این اتفاق این است که این کشورها (مانند ایران و سوریه) معمولا اندک بنگاه‌های بزرگ رسمی دارند که سرمایه‌بر بوده و منجر به غیررسمی بودن پایین‌تر از جنبه تولید نسبت به نیروی کار می‌شود. در مقابل، کشورهایی با منابع اندک و نیروی کار فراوان چون مصر و تونس داریم که با سهم بالای تولید اظهارنشده و سهم کمتر نیروی کار بدون پرداخت حق بیمه تامین اجتماعی مشخص می‌شوند.

نمودارها: صنعت

بیشترین میزان غیررسمی بودن در میان شاغلان فقیر دیده می‌شود. به طور کلی در منطقه منا با افزایش ثروت غیررسمی بودن کاهش می‌یابد. در کشورهایی از قبیل لبنان، سهم اشتغال غیررسمی به نحو معناداری در میان ثروتمندترین بخش‌های جمعیت از همه کمتر است.

با این حال، در برخی از کشورهای منطقه غیررسمی بودن چنان گسترده است که حتی در بخش‌های ثروتمندتر هم در حد قابل‌توجهی باقی می‌ماند. برای نمونه، در یمن و سوریه بیش از دو سوم همه کارگران که به خانوارهای ثروتمند تعلق دارند در بخش غیررسمی کار می‌کنند.

در مصر، یمن و تاحدی کمتر در مراکش، الگوی جالبی ظاهر می‌شود که با افزایش درآمد یا ثروت غیررسمی بودن کاهش، اما بیکاری رشد می‌کند.این همبستگی بیانگر آن است که در این کشورها، برنامه‌هایی که جامعه هدفش کارگران غیررسمی هستند به فقرای شاغل توجه می‌کند اما مداخلات و کمک‌هایی که سمت بیکاران هدف‌گذاری شده به کسانی می‌رسد که می‌توانند بیکار بودن را تحمل کنند؛ یعنی کسانی که وضع مالی به‌نسبت بهتری دارند.

جوانان بیشترین شاغلان غیررسمی

در چرخه زندگی، در گذر از جوانی به میانسالی، در برخی کشورها یک گذار مهم از اشتغال غیررسمی به اشتغال بخش رسمی صورت می‌گیرد. آمار نشان می‌دهد نرخ غیررسمی بودن در میان جوانان ۱۵ تا ۲۴ ساله بسیار بالا است و پس از ۲۴ سالگی غیررسمی شغل بودن به‌سرعت کاهش می‌یابد تا افراد به سن ۴۰ تا ۴۵ سالگی می‌رسند. پس از ۴۵ سالگی نرخ غیررسمی بودن به ۲۰ و ۳۰ درصد کاهش پیدا می‌کند. این کاهش سریع نرخ غیررسمی بودن همگام با افزایش در اشتغال دولتی رخ می‌دهد؛ یعنی بخش بزرگی از کارگران غیررسمی جوان‌تر با افزایش سن، وارد مشاغل دولتی می‌شوند. این روندها بسیار متفاوت با آن چیزی هستند که در امریکای لاتین مشاهده می‌شود. با این حال، باید در تفسیر این نتایج احتیاط کرد زیرا احتمالا بیانگر آثار بلوغ‌یافتگی است که به‌ویژه در کشورهایی مثل مصر بیشتر مشاغل دولتی در اختیار رسته‌های قدیمی نیروی کار است. در بیشتر کشورها ارتباط قوی و معکوس خطی بین میزان تحصیلات و نرخ غیررسمی بودن وجود دارد؛ ارتباطی که به نظر می‌رسد به طور عمده به واسطه پیوستن کارگران به بخش دولتی باشد. نرخ غیررسمی بودن بین کارگرانی که تحصیلات ابتدایی را به پایان رساندند معمولا بالاتر از کارگرانی است که تحصیلات دبیرستان یا دانشگاهی دارند.

غیررسمی بودن در بین کارگران بنگاه‌های کوچک‌تر رایج‌تر است. در بخش خصوصی، کارگران غیررسمی اغلب در بنگاه‌های کوچک شاغل هستند که توزیع آن به‌ویژه به سمت بنگاه‌های با کمتر از ۵ نفر نیروی انسانی گرایش داشته و بیشتر در فعالیت‌های با بهره‌وری پایین حضور دارند.

از سوی دیگر، رابطه میان جنسیت و غیررسمی بودن کاملا پیچیده است. باید توجه داشت که با وجود افزایش نرخ اشتغال زنان در دهه گذشته، مشارکت نیروی کار زنان در منطقه منا در پایین‌ترین حد در جهان است و در بین زنانی که مشارکت دارند، به‌ویژه در بین تحصیلکردگان، بیکاری بسیار بالا است.

در کشورهایی چون یمن و مراکش که اشتغال کشاورزی سهم مهمی از کل اشتغال را تشکیل می‌دهد زن بودن با احتمال بالاتر برای کار کردن در بخش غیررسمی همبستگی دارد چون زنان بیشتر به کار بدون دستمزد یا دستمزد اندک در کشاورزی مشغول هستند. هنگامی که اشتغال دولتی سهم قابل‌توجهی از کل اشتغال را تشکیل می‌دهد مانند مصر، عراف و سوریه زن بودن با احتمال کمتر کار کردن در بخش غیررسمی مرتبط است چون زنانی که در نیروی کار این کشورها مشارکت دارند شخصا مشاغل بخش دولتی را انتخاب می‌کنند که وضعیت شغلی مطلوب‌تری دارند.

حدود ۹ میلیون کارگر بدون بیمه در ایران

درباره ایران اما هیچ‌گاه آمار دقیقی از تعداد کارگران خارج از شمول قانون کار ارائه نشده است. این در حالی است که از سال ۷۰ به این سو سیاست‌هایی به اجرا در آمد که به افزایش تعداد شاغلان غیررسمی منجر شد. در آغاز سال‌های پس از جنگ بیش از ۹۰ درصد کارگران و کارمندان در ایران استخدام شده بودند و قرارداد رسمی داشتند.اکنون با گذشت کمتر از ۳ دهه خبرهای رسمی حکایت از آن دارد که ۹۶ درصد کارگران با قراردادهای موقت شاغل شده‌اند. این به معنای آن است که جز ۴ درصد نیروی کار ایران مابقی امنیت شغلی کافی ندارند.

اجرای سیاستی چون خارج کردن مناطق آزاد از شمول قانون کار در دوران ریاست‌جمهوری رفسنجانی در حالی با شعار تقویت داخل انجام شد که در عمل مناطق آزاد نه‌تنها محرک تولید و جذب سرمایه‌گذاری نشدند بلکه به سکوی اصلی واردات به کشور تبدیل شدند. با این همه قانونی که با اهدافی دیگر در دهه ۷۰ به تصویب رسیده همچنان در حال اجراست.در دولت اصلاحات نیز با اینکه تلاش می‌شد از تندروی‌های منجر به تعدیل ساختاری در دوره رفسنجانی خودداری شود و با وجود اینکه دوم خردادی‌ها به‌شدت در زمان تصدی رفسنجانی به رفتار او نقد داشتند اما باز هم کارکرد قانون کار محدودتر شد. در این دولت هم ابتدا کارگاه‌های زیر ۵ نفر و بعد کارگران زیر ۱۰ نفر از شمول قانون کار خارج شدند. این در حالی است که بخش اصلی تولید و اشتغال ایران در کارگاه‌ها و مانوفاکتورهای کوچک انجام می‌شود. بنابراین درحالی‌که در دولت اصلاحات شاخص‌های اقتصادی وضعیت باثبات‌تری داشتند اما از حقوق کارگران ایران کاسته شد.

در دولت‌های بعدی هم البته اقداماتی به زیان منافع کارگران انجام شد اما این اقدامات هم نتوانست از بار مشکلات بکاهد و همزمان با فشارهای تحریمی و به وجود آمدن رکود تورمی به شکل فزاینده‌ای بر مشکلات مزدبگیران افزوده شد. با این همه روند بی‌حقوق کردن کارگران که در دولت اصلاحات و سازندگی انجام شد، امکان اینکه کارگران بتوانند با تشکل‌های صنفی خود حقوق کافی را از کارفرمایان تقاضا کنند هم نمی‌داد.

در مرداد امسال روابط عمومی سازمان تامین اجتماعی اعلام کرد تعداد بیمه‌شدگان اصلی در ایران به بیش از ۱۴ میلیون و ۴۳۰ هزار نفر رسیده است. این در حالی است که در پاییز نیز مرکز آمار ایران خبر داد از جمعیت ۲۵ میلیون و ۸۴۸ هزار نفری فعال در کشور تنها ۲۳ میلیون و ۴۱۳ هزار نفر شاغل هستند. به این ترتیب، بیش از ۸ میلیون و ۹۸۳ هزار نفر در ایران شاغل هستند اما حقوق بیمه‌ای ندارند. البته آمار دقیقی از تعداد افراد دارای بیمه خویش‌فرما در دست نیست اما به هر حال به نظر می‌رسد این رقم حداکثری برای اشتغال غیررسمی در کشور است. پیش از این هم مقامات رسمی به‌ویژه تیم کارگری شورای عالی کار از رقم حداقلی ۳ و نیم میلیون کارگر در بخش غیررسمی اقتصاد ایران خبر داده بود.

کمبود شغل رسمی اشتغال غیررسمی را بزرگ می‌کند

کارگران در منطقه خاورمیانه و شمال افریقا با امکان تحرک شغلی پایین‌تری از مشاغل غیررسمی به رسمی مواجه هستند؛ تا جایی که داده‌ها اجازه تحلیل را می‌دهد تحرک از مشاغل غیررسمی به رسمی به‌شدت محدود است. برای مثال، بین سال‌های ۲۰۰۸ و ۲۰۰۹ میلادی یک کارگر غیررسمی در مصر فقط ۴ درصد شانس رفتن به مشاغل رسمی بخش خصوصی و ۵ درصد شانس رفتن به مشاغل دولتی را داشت.

میانگین دوام شغل برای کارگر حقوق‌بگیر غیررسمی حدود ۳ سال در مصر و حدود ۴ و نیم سال در لبنان و سوریه گزارش می‌شود که هر دو طولانی‌تر از مدت‌زمان مشاهده شده در کشورهایی چون مکزیک است.در غیاب نظام‌های واسطه‌گری کاملا توسعه‌یافته برای استخدام در مشاغل رسمی خصوصی و دولتی، وجود ارتباطات و شبکه‌های اجتماعی برای یافتن شغل اهمیت دارد. بیش از ۷۰ درصد کارگران در لبنان و سوریه گزارش دادند که از طریق روابط شخصی موفق به یافتن شغل شدند.

این قضیه در بخش غیررسمی رایج‌تر است. چنین اتکای قوی به شبکه‌های اجتماعی شخصی احتمالا دامنه استعدادهایی که بنگاه‌ها می‌توانند نیروی کار خود را از بین آنها انتخاب کنند محدود می‌کند.

شواهدی نیز وجود دارد که شبکه‌های بین‌نسلی برای یافتن شغل اهمیت دارد. با فرض ثبات سایر شرایط شانس اینکه یک کارگر مراکشی شغل رسمی داشته باشد افزایش معناداری می‌یابد اگر پدرش نیز شغل رسمی داشته باشد. تحرک شغلی پایین از مشاغل غیررسمی به رسمی، شکاف دستمزد پایدار و رضایت شغلی پایین در بخش غیررسمی همگی حکایت از وجود جداسازی و مرزبندی بازار کار دارد.

این الگوها تصور اینکه مشاغل غیررسمی در منا اطلاعات نامتقارن را برای تازه‌واردان به بار کار کاهش می‌دهد باطل می‌کند. در عوض آنها از این دیدگاه پشتیبانی می‌کنند که مرزبندی‌ها و حاشیه‌های مهم طردشدگی در امتداد بخش‌های رسمی و غیررسمی وجود دارد دلالت بر اینکه امکان مبادله سودآور بروندادهای بازار کار مربوطه بین دو بخش وجود ندارد.

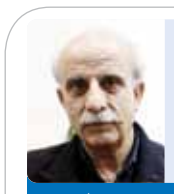
سخن پایانی

«اشتغال غیررسمی» پاسخی است به نیافتن شغل در بخش‌های رسمی و امن‌تر اقتصاد. به این ترتیب هرچه یک اقتصاد تولیدمحورتر بوده و قوانین متناسب با ظرفیت‌ها باشد اشتغال غیررسمی کمتر خواهد شد.

بی‌حقوقی شاغلان غیررسمی سبب می‌شود تا پدیده از کارافتادگان فقیر در کشور افزایش یابد. همچنین بی‌حقوقی کارگران به افزایش بیشتر فاصله طبقاتی و نارضایتی‌های گسترده خواهد انجامید به همین دلیل ضروری است دولتمردان به این امر توجه ویژه‌تری داشته باشند. انتظار می‌رود این‌بار اگر توافقی میان ایران و کشورهای غربی به وجود آمد، دولت به مسائل مربوط به رفاه اجتماعی توجه جدی‌تری داشته باشد.

یادداشت

تولید و قوانین حمایتی

سعید موسوی
محقق و مدرس دانشگاه

اسفند ۱۳۷۵ نمایندگان مجلس شورای اسلامی، طرحی را به تصویب رساندند با عنوان «قانون حداکثر استفاده از توان فنی‌مهندسی، تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به‌منظور صدور خدمات» که پس از تایید شورای نگهبان، به دولت سازندگی برای اجرا ابلاغ شد.

باتوجه به پایان کار دولت سازندگی در ابتدای سال ۷۶ و روی کار آمدن دولت اصلاحات، عملا اجرای این قانون از ابتدای این دولت بود. قانون‌گذار در ماده یک این قانون هدف کلی از تدوین آن را چنین بیان کرده بود که برای استفاده هرچه بیشتر از توان فنی و مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرایی کشور، تمام وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و موسسات، شرکت‌های دولتی یا وابسته به دولت، بانک‌ها و موسسات و نهادهای عمومی غیردولتی، بنیادها و نهادهای انقلاب اسلامی و... موظفند در ارجاع کارهای خدمات مهندسی مشاور، پیمانکاری، ساختمانی، تاسیساتی و تجهیزاتی پروژه‌های خود، اعم از اینکه از بودجه عمومی دولت یا از درآمدهای خود یا از اعتبارات و تسهیلات ارزی و ریالی نهادهای یادشده استفاده کنند، براساس این قانون اقدام کنند.

در مواد دیگر، این قانون باتوجه به تقویت توان فنی و اجرایی کشور در اجرای کارها و پروژه‌های بزرگ و استفاده حداکثر از توان داخلی، ترتیباتی اندیشیده شد که ارجاع کار به شرکت‌های ایرانی در اولویت نخست سازمان‌ها و نهادهای اجرایی قرار گیرد و در آن تاکید شد که ارجاع کارهای خدمات مهندسی مشاور و پیمانکاری ساختمانی، تاسیساتی، تجهیزاتی و خدماتی فقط به موسسات و شرکت‌های داخلی مجاز است و در صورت عدم امکان، با پیشنهاد سازمان و نهاد اجرایی و تصویب شورای اقتصاد از طریق مشارکت با شرکت‌های ایرانی-خارجی مجاز خواهد بود، به‌شرط آنکه حداقل سهم ارزش کار طرف ایرانی ۵۱ درصد باشد. همچنین معافیت کارگران اعزامی موضوع قراردادهای صدور خدمات به خارج از کشور از پرداخت برخی از عوارض و صدور کارنامه شغلی برای این‌گونه کارگران و تشویق سیستم بانکی به همراهی با شرکت‌های ایرانی فعال در عرصه سازندگی در داخل و خارج از کشور، از دیگر مواردی بود که در این قانون موردتوجه قرارگرفته بود.

براساس گزارشی که در سال ۱۳۹۰ مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی از نحوه اجرای این قانون تهیه کرد، به این نکته اشاره‌شده بود که متاسفانه اجرای این قانون عملا جدی گرفته نشده و تازه از سال ۱۳۷۹ و پس از گذشت بیش از ۵۰ ماه از تصویب و ابلاغ قانون، کار تدوین آیین‌نامه‌های اجرایی آن آغازشده و اجرای عملی قانون در دستور کار دولت قرارگرفته است. در سال ۹۱ مجلس شورای اسلامی، برای رفع نواقص و اجرای دقیق‌تر قانون در دستیابی به اهداف تعیین‌شده برای آن، قانون را بازنگری و دوباره به دولت ابلاغ کرد که این مقطع هم مقارن شد با رفتن دولت دهم و روی کار آمدن دولت تدبیر و امید. بسیاری از صنعتگران و تولیدکنندگان و سازندگان تجهیزات صنعتی در کشور امیدوار بودند که در دولت یازدهم اجرای قانون جدی گرفته شود و حمایت‌های واقعی و ملموس از این‌گونه شرکت‌ها، مبتنی بر مفاد این قانون به عمل آید اما وضعیت خاص اقتصادی کشور، کمبود منابع مالی دولتی، کاهش اعتبارات و بودجه‌های عمرانی و در نهایت تحریم‌های اعمال‌شده از سوی امریکا از سال ۹۷، همه و همه دست‌به‌دست هم دادند و مشکلات و چالش‌های بی‌شماری را بر سر راه تولیدکنندگان، طراحان مهندسی و سازندگان تجهیزات در کشور و شرکت‌های مهندسی مشاور و پیمانکار داخلی قراردادند که باعث ضعیف شدن بیش از پیش بنیه اقتصادی و نیروی انسانی آنها شد. اینکه چرا در کشوری که همواره در کلام و شعار حمایت از تولیدکنندگان داخلی و سازندگان بومی در دستور کار قرار دارد، عملا روزبه‌روز بر مشکلات و چالش‌های بسیار آنها افزوده می‌شود، جای بحث و بررسی فراوان دارد.

با استفاده از تجارب گذشته در راستای اجرای قانون حداکثر استفاده از توان فنی‌مهندسی، تولیدی، صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به‌منظور صادرات خدمات، می‌توان قانونی به تصویب رساند که با کمترین ابهام و اشکال تهیه‌شده باشد و بتواند در مسیر پر از سنگلاخ پیش‌رو، برای تولیدکنندگان داخلی، یار و همراهی محکم و استوار و دلگرم‌کننده باشد.

اختصاص ۲ میلیارد دلار فاینانس برای ساخت مترو

نمایندگان مجلس شورای اسلامی در مصوبه‌ای با اختصاص ۲ میلیارد دلار فاینانس برای ساخت و بهره‌برداری از خطوط قطار شهری و کاهش آلودگی هوا موافقت کردند. به‌گزارش ایسنا، نمایندگان مجلس شورای اسلامی در جریان بررسی لایحه بودجه در بخش هزینه‌ای بند «ج» تبصره ۳ را به تصویب رساندند که براساس آن برای تسریع در جذب تسهیلات تصویب‌شده از بانک‌های توسعه‌ای از جمله بانک توسعه اسلامی، بانک سرمایه‌گذاری زیرساخت‌های آسیایی(AIIB) و بانک توسعه و تجارت اکو، نهادهای استفاده‌کننده از تسهیلات یادشده مجازند در سقف بند (الف) این تبصره پس از موافقت سازمان برنامه و بودجه کشور در چارچوب سقف اعتبارات پیش‌بینی‌شده برای اجرای طرح‌های با پسوند وامی درج‌شده در پیوست شماره (۱) این قانون نسبت به هزینه‌کرد آن در چارچوب موافقتنامه متبادله با سازمان یادشده اقدام کنند. همچنین به موجب بند «د» تبصره ۳ دولت مجاز است: در صورت تامین ۱۵ درصد سهم نهاد از سوی شهرداری‌ها و نهادهای ذی‌ربط و تعهد به بازپرداخت اصل و سود از سوی همان نهاد دست‌کم ۲ میلیارد دلار از تسهیلات مالی خارجی در سقف سهمیه بند (الف) این تبصره را برای ساخت و بهره‌برداری از خطوط قطار شهری و طرح‌های کاهش آلودگی هوا و مدیریت پسماند اختصاص دهد. دولت موظف است با رعایت ماده (۵) قانون حمایت از سامانه‌های حمل‌ونقل ریلی شهری و حومه مصوب ۱۳۸۵/۵/۲۲ نسبت‌به تضمین اصل و سود این تسهیلات اقدام کند. به شهرداری‌ها اجازه داده می‌شود در صورت تامین کل سهم و تضمین اصل و سود این تسهیلات خارج از سهم این بند نسبت به اخذ تسهیلات اقدام کند.

دستفروشی قطعات یدکی با وانت

فروش بساطی و خرید مردم؛ بازی برد-برد

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

دستفروشی یکی از شکل‌های درآمدزایی در هر اقتصادی است و در کشورهای کمتر توسعه‌یافته و جهان سومی بیشتر با چنین پدیده‌ای مواجه هستیم. این پدیده بیشتر برای کالاهایی مانند پوشاک، مواد غذایی و... بوده اما قطعات یدکی خودرو هم نه در سطح پوشاک، بلکه با آمار کمتر، خارج از فروشگاه‌ها به‌وسیله افراد در پیاده‌روها یا وانت‌بارها همچون میوه به‌فروش می‌رسد. نرخ این کالاها به‌طور معمول پایین‌تر از همان قطعات در فروشگاه‌ها بوده و این امر سبب شده مصرف‌کننده بیشتر تشویق به خرید این اقلام شود. براساس سخنان فعالان و کارشناسان بازار قطعات لوازم یدکی خودرو و این محصولات شامل قطعات ایمنی و فوق‌ایمنی نبوده و بیشتر اقلام لوکس و تزئیناتی مانند تشک خودرو، روکش صندلی‌ها و... می‌شود. اما فروش محصولاتی مانند شمع خودرو، تیغه، قالب فرمان و... هم در این بازار رواج دارد.

عکس: صمت

کارکرد بازار و اقتصاد بر یک موضوع استوار بوده و آن کسب درآمد است. همه انسان‌ها فطرتا به‌دنبال کالایی هستند که ارزان‌تر باشد. متاسفانه اثر ارزان بودن به این اثر ذهنی که آیا این کالا کیفیت دارد یا خیر، در الگوی مصرف مردم غالب است؛ یعنی به‌شدت قیمت‌محور هستیم

وانت‌بارها و فروش قطعات

امیرحسین صیرفی، عضو کمیسیون اقتصادی اتحادیه فروشندگان لوازم یدکی خودرو و ماشین‌آلات تهران درباره دستفروشی در صنف لوازم یدکی خودرو به صمت گفت: نخست باید بررسی کنیم تعریف ما از دستفروشی چیست؟ دستفروشی همان است که افراد در کنار خیابانی می‌نشینند و محصولات را به‌فروش می‌رسانند؟ یک ابزار است که در بازار، افراد مسن یا سرایداران پاساژها مبادرت به استفاده از این شیوه فروش می‌کنند.

او افزود: به‌طور معمول، فروشگاه‌داران در این پاساژها پول اقلام را پرداخت کرده و محصولات را به سرایداران برای فروش داده تا کمک‌خرج زندگی‌شان باشد. برای این نوع فروش‌ها نمی‌توان کاری کرد و شهرداری‌ها هم در این‌باره اینکه مقابله یا این بساط‌ها را جمع‌آوری کنند شاید حساسیت زیادی نداشته باشند.

وی ادامه داد: آنچه مشاهده می‌شود این است که هیچ کالای قیمتی در بساط دستفروشی‌ها فروخته نمی‌شود، زیرا خطر دستبرد این قطعات وجود دارد و به‌راحتی قابل سرقت هستند. اما گاهی اتفاق‌هایی رخ می‌دهد که در حوزه رقابت است رقابت‌های ناسالم. به‌عنوان مثال، باری را فردی می‌آورد و چون در رقابت با هم‌صنفی‌های خود قادر به فروش نیست، این قطعات را به‌وسیله وانت‌بارها در معرض فروش می‌گذارند.

او ادامه داد: قطعاتی مانند شمع خودرو و برخی قطعاتی که دارای بسته‌بندی‌های کوچک بوده و حمل راحت‌تری دارد، پشت وانت گذاشته می‌شود و مانند میوه در کوچه‌ها، خیابان‌ها و بزرگراه‌ها بساط شده و به‌فروش می‌رسد. در حوزه شمع خودرو چندین بار این اتفاق رخداده و مشاهده‌شده است.

برخی فروشندگان قطعات یدکی برای اینکه قیمت‌ها را بشکنند و از سوی دیگر، این امر به‌نام آن فروشگاه‌دار ثبت نشود، مبادرت به این کار (فروش با وانت) می‌کنند؛ ازاین‌رو وقتی ردگیری می‌شود، می‌بینیم سرنخ به فردی می‌رسد که یا در رقابت مستاصل بوده یا کالاهایش انباشته‌شده و قادر به‌فروش نبوده است. البته گاهی هم به قصد خراب کردن بازار مبادرت به دامپینگ می‌کند تا فعالیت رقبا را در بازار تحت‌شعاع قرار دهد.

امیرحسین صیرفی

پیام دستفروشی قطعات یدکی خودرو در کشور این است که شرکت‌های پخش رسمی و قوی در این حوزه نداریم

هادی ثابت

بیشتر قطعات لوکس و تزئینی خودرو مانند روکش صندلی و محصولات جانبی آن در بساط دستفروش‌ها به‌فروش می‌رسد

عضو کمیسیون اقتصادی اتحادیه فروشندگان لوازم یدکی خودرو و ماشین‌آلات تهران با بیان اینکه این شیوه مکانیسمی است که در حوزه رقابت ناسالم انجام می‌شود، گفت: در کالاهای پرفروش مانند شمع، تیغه و... گاهی می‌بینیم افراد به این شیوه‌ها متوسل می‌شوند. اما به‌لحاظ حجم فروش به‌اندازه بازارشان، عدد قابل‌توجهی نیستند و در رقابت بین فروشندگان تاثیر کوتاه‌مدت دارند. البته تاثیری روی بخش مصرف‌کننده ندارد.

صیرفی با بیان اینکه مصرف‌کننده نهایی از این بازی بی‌خبر است، گفت: ممکن است فردی از خیابان یا بزرگراهی عبوری رد شود و مانند وانت‌های پرتقال‌فروشی ۴ یا ۱۰ شمع، به‌اندازه مصرفش خریداری کند.

▣ خلأ یک شرکت پخش قوی

عضو کمیسیون اقتصادی اتحادیه فروشندگان لوازم یدکی خودرو و ماشین‌آلات تهران در ادامه سخنان خود به ضعف‌های حوزه توزیع قطعات اشاره کرد و گفت: کارکرد دستفروشی این است که یک کالایی خارج از زنجیره توزیع به‌فروش برسد. اما دستفروش‌ها در زنجیره توزیع تعریف‌نشده‌اند. در زنجیره توزیع واحدهای صنفی، مغازه‌داران و شرکت‌ها پخش تعریف‌شده‌اند. حال این فروش‌های رسمی را می‌توان با فروش‌هایی مقایسه کرد که تعدادی به‌طور خودسر تجارتی کوچک راه‌اندازی و شروع به پخش این کالاها می‌کنند. به‌این‌ترتیب از تعدادی فروشگاه کالای امانی می‌گیرند و با یک وانت در سطح شهر به مغازه‌هایی که دورتر از مرکز شهر در بالای شهر یا پایین‌شهر پیشنهاد خرید می‌دهند.

این کارشناس حوزه بازار لوازم یدکی خودرو ادامه داد: این امر ناشی از این است که در حوزه قطعات خودرو، یک شرکت پخش قوی وجود ندارد. در حوزه دارو، لوازم آرایشی و بهداشتی به‌ویژه در حوزه مواد غذایی، شرکت‌های پخش بسیار قوی وجود دارد. در این شرکت‌های توزیع سرمایه‌گذاری کلانی انجام‌شده و تعداد زیادی خودرو به‌طور رسمی و حرفه‌ای بخشی از زنجیره تامین و توزیع را پوشش می‌دهند.

صیرفی با بیان اینکه آنهایی که با وانت‌های شخصی اقدام به توزیع کالاها و قطعات خودرو می‌کنند دقیقا همان کارکرد دستفروشی در کنار خیابان‌ها در مقایسه با فروشگاه‌داران را دارند البته در مقایسه با شرکت‌های پخش، گفت: به اعتقاد من باید شرایط اقتصادی مردم را در نظر گرفت و این یک واقعیت است که مردم به‌هر ترتیبی به‌دنبال تهیه و تامین رزق و روزی خود هستند. اما این شیوه‌های توزیع و فروش یک پیام بسیار مهم دارد؛ اینکه در حوزه قطعات خودرو جای شرکت پخش بسیار خالی است.

عضو کمیسیون اقتصادی اتحادیه فروشندگان لوازم یدکی خودرو و ماشین‌آلات تهران یادآور شد: اگر کارآفرینی در این حوزه سرمایه‌گذاری کند البته ممکن است ابتدا بسیار سخت باشد اما پس از یک یا دو سال جاافتاده و موفق خواهد بود. هنگامی که شرکتی قوی در حوزه توزیع وجود داشته باشد و با برندهای معتبر همکاری کند در مذاکراتش با فروشگاه‌دارها می‌تواند دست بالا را داشته باشد و صاحب کالا ناچار است از کانال این شرکت پخش مبادرت به فروش محصولاتش کند. وی افزود: ممکن است به‌طور شخصی و پراکنده برخی شرکت‌ها مبادرت به این کار کنند اما جای شرکتی جامع و کامل که بتواند در حوزه توزیع کالاهای اصلی و درست، توزیع محصولات برندهای معتبر را پوشش دهد، خالی است.

او گفت: از دستفروشی صحبت شد اما دردی که پشت این شیوه فروش وجود دارد در حوزه‌های کلان و بزرگ‌تر، دردی است که در حوزه توزیع وجود دارد. زنجیره توزیع در حوزه لوازم یدکی خودرو بسیار مشکل دارد.

▣ قیمت‌محور بودن مصرف در کشور

صیرفی در پاسخ به این پرسش که آیا فعالیت این وانت‌بارها یا دامپینگ برخی فروشندگان در این روزهای پایانی سال و به‌اصطلاح شب عید بیشتر شده، گفت: کارکرد بازار و اقتصاد بر یک موضوع استوار بوده و آن کسب درآمد است. همه ما انسان‌ها فطرتا به‌دنبال کالایی هستیم که ارزان‌تر باشد اما اگر مطمئن باشیم کالایی درست و با نرخ پایین‌تر قابل تهیه است، ۱۰۰ درصد آن را خریداری می‌کنیم. حتی اگر شک هم داشته باشیم، اثر ارزان بودن به اثر ذهنی که آیا این کالا کیفیت دارد یا خیر، متاسفانه در الگوی مصرف مردم غالب است؛ یعنی به‌شدت قیمت‌محور هستیم.

▣ توزیع قطعات زیرپله‌ای و قاچاق

صیرفی در ادامه سخنان خود گفت: پیگیری کالاهای قاچاق یا زیرپله‌ای و تقلبی همه در راستای سروسامان دادن به بازار لوازم یدکی خودرو است که ممکن است در شیوه‌های موجود فروش مانند توزیع و فروش برخی قطعات پشت وانت و... بستر مناسبی برای فروش این قطعات بی‌کیفیت باشد. اما تا هنگامی که نیاز کسب درآمد از محل درآمدهای درست تامین نشود این اتفاق‌ها مانند دستفروشی طبیعی است. وانت‌ها بهترین بستر برای کالای قاچاق، تقلبی و زیرپله‌ای است. حال چه کسی می‌خواهد آنها را رصد کند؟ کالاهای قاچاق چه‌بسا به شکل کوچک از طریق همین دستفروشی‌ها توزیع می‌شوند. به‌طور مسلم، مصرف‌کننده‌ای که پول در جیب دارد در شب‌های عید به‌دنبال کالاهایی است که بتواند با نرخ بهتر خریداری کند، چون انتظارات تورمی او برای سال آینده این شیوه را به او القا می‌کند. از سوی دیگر، صاحب کالا در این روزها دارای خرج و مخارجی است و به دنبال این است که از حجم کالاهای انبارش کم کند، زیرا تعهد خرید دارد؛ بنابراین باید کالاهایش را به‌فروش برساند. وقتی این دو در کنار هم قرار گیرند، یک بازی برد-برد شکل می‌گیرد.

▣ زنجیره توزیع ناکارآمد است

عضو کمیسیون اقتصادی اتحادیه فروشندگان لوازم یدکی خودرو و ماشین‌آلات تهران با اشاره به وضعیت موجود اقتصاد، گفت: در شرایط فعلی نمی‌توان گفت چرا این شیوه در حال پیاده شدن است. این کارکرد اقتصاد است و نمی‌توان اصول آن را تغییر داد. اما می‌شود از این اتفاق‌هایی که رخ می‌دهد، دریافت کجای کار ایراد دارد تا با فهم این موضوع کم‌کم تدبیری بیندیشیم و آن را درست کنیم. زنجیره توزیع و تامین در حوزه قطعات قطعه خودرو به‌شدت ناکارآمد است. صیرفی عنوان کرد: پیام دستفروشی این است که شرکت‌های پخش رسمی و قوی در این حوزه وجود ندارد؛ ازاین‌رو شاهد فروش قطعاتی مانند قاب دور فرمان، شمع، تیغه و... در وانت‌ها هستیم. خانواده این افراد هم چشم‌انتظار روزی هستند تا بتوانند زندگی کنند. در شرایط فعلی نمی‌توان به این شیوه فروش خُرده گرفت و سختگیری‌ها باید در شرایط ایده‌آل باشد.

فروش قطعات لوکس و تزئینی بیشتر است

در ادامه هادی ثابت یکی از فعالان بازار لوازم یدکی خودرو درباره فروش قطعات در پیاده‌رو و از سوی دستفروشان به صمت گفت: در حوزه قطعات خودروهای سنگین دستفروشی وجود ندارد و دستفروشی بیشتر برای کالاهای ضروری که موردنیاز مستقیم مردم است، اتفاق می‌افتد.

او افزود: در حوزه قطعات یدکی بیشتر قطعات لوکس و تزئینی خودرو مانند روکش صندلی، تشک خودرو و محصولات جانبی در بساط دستفروش‌ها به‌فروش می‌رسد. البته این نوع فروش هنوز در حوزه قطعات لوازم یدکی رواج پیدا نکرده است.

ثابت در پاسخ به این پرسش که این قطعات از کجا تهیه می‌شوند، گفت: اگر تولید داخل باشد از تولیدکننده خریداری می‌شود اگر هم وارداتی باشد از باقیمانده کالاها در انبارها بوده که فروشگاه‌داران به‌صورت مزایده‌ای آنها را به‌فروش می‌رسانند و افراد هم آنها را در پیاده‌روها به‌شکل بساط به فروش می‌رسانند اما همان‌طور که گفتم این نوع فروش زیاد رواج ندارد و بیشتر در حوزه قطعات لوکس و تزئینی خودرو است.

سخن پایانی

بنا بر این گزارش اگرچه دستفروشی در حوزه قطعات یدکی هنوز رواج زیادی مانند پوشاک و سایر اقلام ندارد اما با توجه به شرایط اقتصادی ممکن است آمار فروش قطعات در پیاده‌روها و بساط کردن آنها روزبه‌روز زیادتر شود. در شرایطی که وضعیت اقتصادی مردم مناسب نباشد، افراد برای کم کردن هزینه‌های کسب‌وکار مانند اجاره فروشگاه، مالیات و... مبادرت به فروش غیررسمی می‌کنند. اما آنچه مسلم است در حوزه قطعات یدکی دستفروشی مربوط به کالاهای مهم نمی‌شود.

چرا موتورسیکلت گران شد؟

نایب‌رئیس هیات‌مدیره انجمن قطعه‌سازان موتورسیکلت کشور به تشریح مولفه‌های تاثیرگذار بر افزایش نرخ موتورسیکلت در سال‌های اخیر پرداخت. حبیب‌اله محمودان در گفت‌وگو با خبرخودرو اظهار کرد: خوشبختانه صنعت موتورسیکلت به غیر از مواقع بحرانی تحت‌تاثیر قیمت‌گذاری دستوری نبوده و قیمت‌ها بیشتر تابع منطق بازار و عرضه و تقاضا بوده است. اما در شرایط جنگ اقتصادی و امنیتی که کشور با بحران مواجه است عدم‌تطابق عرضه و تقاضا موجب قیمت‌گذاری دستوری می‌شود.

محمودان در پاسخ به این پرسش که چه عواملی موجب افزایش نرخ نامعقول موتورسیکلت در سال‌های اخیر شده، گفت: یکی از دلایلی که موجب تشویش بازار موتورسیکلت و افزایش قیمت‌ها شده، تحمیل موتورسیکلت‌های جدید به بازار بوده که مورد تقاضا بازار واقع نشده و این نوعی از فعالیت اقتصادی است که تاکنون تجربه نشده بود.

نایب‌رئیس هیات‌مدیره انجمن قطعه‌سازان موتورسیکلت کشور افزود: همچنین استانداردها به سرعت ارتقا پیدا کرد و بدین‌ترتیب تولیدات داخل نتوانستند در بازار رقابت کنند و از سوی دیگر، موتورسیکلت‌هایی که از چین وارد شدند، ظاهرا دارای استانداردهای برتر بودند اما اکنون ثابت شده اسنادی که بیانگر استاندارد موتورسیکلت‌های چینی بودند تقلبی بوده است.

وی اظهار کرد: موتورسیکلت جزو معدود کالاهای صنعتی تولید ایران است که نرخ آن به‌شدت رقابتی است و درحال‌حاضر موتورسیکلت‌های متعارف چینی ۴۵۰ دلار است که با احتساب دلار ۳۰ هزار تومانی حدود ۱۳ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان قیمت‌گذاری می‌شوند اما مونتاژ آن در داخل بین ۲۳ تا ۲۶ میلیون تومان تمام می‌شود.

به‌عبارت دیگر، موتورسیکلت از جمله کالاهای صنعتی است که نرخ جهانی دارد.

او عنوان کرد: موتورسیکلت‌های تولید داخل می‌توانستند جایگاه خوبی در بازار داشته باشند و در عین حال که در اقتصاد خانواده‌های روستایی موثر بودند، قابلیت صادرات نیز داشته باشند اما متاسفانه با ارتقای صوری استانداردها بدون آنکه صنعت داخل قادر به گذراندن آنها باشد زمینه افزایش قیمت‌ها فراهم شد، درحالی‌که هیچ کشوری صنایع خود را محروم از تولید نمی‌کند.

نایب‌رئیس هیات‌مدیره انجمن قطعه‌سازان موتورسیکلت کشور ادامه داد: استانداردها باید در زمان تولید بروزرسانی شوند و پس از عرضه موتورسیکلت به بازار می‌توان با ابزارهای تشویقی تولیدکنندگان را به سوی ارتقای استانداردها سوق داد. درحال‌حاضر به غیر از موتورسیکلت‌های فول سی‌کی‌دی وارداتی هیچ موتورسیکلتی در ایران استاندارد یورو ۵ را نمی‌تواند بگذراند.

محمودان درباره تاثیر افزایش نرخ خودرو بر نرخ موتورسیکلت گفت: نرخ این دو بر یکدیگر تاثیر ندارد اما به‌طور کلی در ایران نرخ انواع کالا به نرخ دلار گره خورده و بنیان‌گذار آن هم دولت است، زیرا با افزایش نرخ دلار نرخ مواد اولیه مانند ورقه‌های فولادی، آلومینیوم و... افزایش می‌یابد در صورتی که دولت می‌تواند با ثابت نگه داشتن نرخ مواد اولیه مانع از افزایش نرخ کالاها شود و این موضوع ربطی به افزایش نرخ دلار ندارد.

نایب‌رئیس هیات‌مدیره انجمن قطعه‌سازان موتورسیکلت کشور در پایان یادآور شد: افزایش نرخ مواد اولیه داخلی برای تولید قطعات ساخت داخل و افزایش نرخ دلار برای کالاهای وارداتی و صادراتی عمده‌ترین فاکتورهایی هستند که موجب افزایش نرخ موتورسیکلت در سال‌های اخیر شده‌اند.

توسعه زنجیره فولاد و اشتغالزایی برای ۳۰۰ نفر

روی خوش طلا به محرک مالی بایدن

ژئوتوریسم راه نجات از اقتصاد نفتی

موانع توسعه همه‌جانبه فولادی‌ها

تولید فولاد در رده صنایع استراتژیک کشور به شمار می‌رود که نقشی اساسی در توسعه اقتصادی کشور ایفا می‌کند. بنابراین حمایت از تداوم تولید در این زنجیره ضروری به نظر می‌رسد. با این وجود، فعالان صنعت فولاد در مسیر فعالیت خود با چالش‌های جدی روبه‌رو هستند که روند فعالیت آنها را تحت تاثیر قرار داده است. ازجمله مهم‌ترین این چالش‌ها می‌توان به تغییر مداوم قوانین و سیاست‌ها، کمبود سرمایه در گردش تولیدکنندگان، چالش در مسیر تامین مواد اولیه و سخت‌تر شدن هر روزه صادرات اشاره کرد. شناخت این چالش‌ها قدم نخست در مسیر رفع آنها به شمار می‌رود. امیدواریم سیاست‌گذاران ضمن توجه به این کمبودها در مسیر رفع آنها گام بردارند.

عکس: صمت

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

مدیریت ضعیف زنجیره فولاد

تولیدکنندگان میلگرد کشور درحال‌حاضر با مشکلات اساسی روبه‌رو هستند که فعالیت آنها را تحت‌تاثیر قرار داده است. تامین مواد اولیه موردنیاز واحدهای تولید میلگرد کشور یکی از مهم‌ترین چالش‌هایی است که فعالان این صنعت را با دشواری روبه‌رو کرده است. از این رو، برای بررسی چالش‌های تولیدکنندگان محصولات فولادی کشور با فعالان این صنعت گفت‌وگو کرده‌ایم که در ادامه می‌خوانید.

علی‌محمد زمانی‌استکی، مدیرعامل شرکت صبا فولاد زاگرس در گفت‌وگو با صمت و در پاسخ به سوالی مبنی‌بر چالش‌های اساسی فعالان صنعت فولاد گفت: رکودی که بر بازار مصرف محصولات فولادی سایه افکنده و همچنین چالش در مسیر تامین مواد اولیه موردنیاز برای تولید را باید از بزرگ‌ترین مشکلاتی دانست که شرکت‌های تولیدکننده محصولات فولادی با آن روبه‌رو هستند. بسیاری از این تولیدکنندگان در سال‌های گذشته کوشیده‌اند سهمی از بازار فروش بین‌المللی را به خود اختصاص دهند. حال که سهمی از این بازارها به دست آورده‌اند، مواد اولیه موردنیاز برای تولید در اختیار آنها قرار نمی‌گیرد؛ درنتیجه اغلب آنها با ظرفیت پایین‌تر از ظرفیت اسمی خود فعالیت می‌کنند. همین تولید با ظرفیت پایین نیز از بهره‌وری تولید این واحدها می‌کاهد. وی در ادامه افزود: براساس آمارها میزان تولید شمش فولادی در کشور بیش از نیاز صنایع پایین‌دستی است، اما ما همچنان در تامین آن با چالش و کمبود روبه‌رو هستیم. این کمبود به دلیل ضعف در مدیریت بازار ایجاد شده است. به‌عبارت دیگر، عده‌ای با مدیریت عرضه شمش فولادی، زمینه را برای رشد نرخ آن فراهم می‌کنند. این محدودیت‌ها باعث می‌شود تولیدکنندگان ناچار شوند شمش موردنیاز خود را از بازار آزاد و ۵ تا ۱۰ درصد گران‌تر خریداری کنند. زمانی خاطرنشان کرد: در چنین شرایطی بسیاری از تولیدکنندگان میلگرد تنها با ۵۰ درصد ظرفیت خود فعالیت می‌کنند. البته در این میان واحدهایی که بازاریابی صادراتی بهتری داشته‌اند، توانسته‌اند ظرفیت تولید خود را قدری بهبود ببخشند. با این وجود باید تاکید کرد که میانگین تولید میلگرد در کشور ما رقم بالایی نیست و همین موضوع از رقابت‌پذیری ما در بازارهای جهانی می‌کاهد. این فعال صنعت فولاد در ادامه درباره چالش‌های موجود در مسیر صادرات فولاد گفت: نبود نظارت بر صادرات محصولات فولادی از سوی طرف ایرانی، ما را با مشکلاتی روبه‌رو کرده چراکه متاسفانه هر کالایی بدون توجه به کیفیت و مشخصات فنی آن، صادر می‌شود. همین نبود نظارت بر بازار صادراتی موجب شده در بازار مقصد با مشکلاتی روبه‌رو شویم. در این فضا کالاهای بی‌کیفیت با نرخ بسیار پایینی به کشورهای همسایه صادر می‌شود. این محصولات بی‌کیفیت اغلب با قیمت‌های بسیار پایین صادر می‌شوند. درنتیجه شاهد هستیم کشورهای همسایه برای حفاظت از صنعت فولاد خود فقط به لحاظ قیمتی، تعرفه‌های قابل‌توجهی روی واردات میلگرد ما وضع کرده‌اند. زمانی در پایان تاکید کرد: علاوه‌بر تمام چالش‌های یادشده شاهد هستیم برخی اقدامات و سیاست‌های وزارت صنعت، معدن و تجارت، محدودکننده صادرات و تولید هستند. این در حالی است که اعمال هر نوع محدودیتی در مسیر تولید و صادرات اشتباه است. متولیان امر باید توجه کنند که در افق ۱۴۰۴، تولید ۵۵ میلیون تن فولاد هدف‌گذاری شده است. در چنین شرایطی باید حدود ۶۰ درصد از این حجم تولید صادر شود؛ بنابراین هیچ‌کدام از اقدامات وزارتخانه نباید به گونه‌ای باشد که صادرات کاهش یابد.

تغییر مکرر قوانین مشکل‌زاست

حمید پورصادق، رئیس هیات‌مدیره مجتمع فولاد آذرحدید بناب در گفت‌وگو با چیلان مهم‌ترین مشکل بخش خصوصی فعال در صنعت فولاد را تغییر مکرر قوانین و وضع مقررات دستوری دانست و افزود: بخش خصوصی گرفتار تغییر قوانین به صورت روزانه، هفتگی و ماهانه از سوی دولت است و وضع قوانین دستوری مانع بزرگی برای توسعه و برنامه‌ریزی به شمار می‌رود. همین‌طور فرآیند تامین نقدینگی برای اجرای پروژه‌های صنعتی در کشور بسیار سنگین، هزینه‌بر و زمان‌بر است که این موضوع بخش خصوصی واقعی را به‌شدت به دردسر انداخته است. پورصادق ادامه داد: برای افزایش سرمایه‌گذاری و توسعه بیشتر صنعت فولاد ایران به‌طور جدی به همراهی بیشتر دولت نیاز است. دولت باید برای تامین منابع لازم جهت انجام طرح‌های توسعه و تامین منابع ارزی با سرمایه‌گذاری بخش خصوصی همراهی کند.

رئیس هیات‌مدیره مجتمع فولاد آذرحدید بناب تاکید کرد: درحال‌حاضر، مهم‌ترین مسئله و مشکلات صنعت فولاد تامین، تجهیز ماشین‌آلات و پشتیبانی قطعات موردنظر آن از منابع خارجی است. علاوه‌بر این، قیمت‌گذاری دستوری محصولات عرضه‌شده در بورس کالا و فاصله قیمت‌ها با نرخ‌های جهانی مشکلات زیادی برای سرمایه‌گذاران بخش خصوصی ایجاد کرده است.

وی افزود: قیمت‌گذاری محصولات فولادی در بورس کالا باید به نحوی باشد که تولید در کشور دارای توجیه و صرفه اقتصادی باشد. مقررات تنظیم بازار باید با نظر کارشناسی صورت گیرد و در جهت حمایت همزمان از تولیدکننده و مصرف‌کننده باشد.

وی در پایان گفت: صنعت فولاد از صنایع مادر و ارزآور ملی محسوب می‌شود که در شرایط سخت تحریم‌های ظالمانه علیه کشورمان، کمک شایانی به دولت و صنایع پایین‌دستی و عمرانی کرده و نشان داده که یکی از مهم‌ترین و اصلی‌ترین توانمندی‌های بخش صنعتی و یکی از کانون‌های اشتغالزایی کشور است. بنابراین، صنعت فولاد حمایت بیشتر دولت را می‌طلبد.

علی‌محمد زمانی‌استکی

حمید پورصادق

سخن پایانی

صنعت فولاد از اثرگذاری ویژه‌ای در مسیر توسعه اقتصادی کشور برخوردار است. این صنعت موقعیت‌های شغلی متعددی را ایجاد می‌کند و از قابلیت ارزآوری برخوردار است. هرچند سیاست‌های اشتباه مسئولان سدی در مسیر توسعه این صنعت ایجاد می‌کند. بنابراین از متولیان امر انتظار می‌رود ضمن توجه به چالش‌های حاکم بر عملکرد این صنعت در مسیر رفع این مشکلات گام بردارند.

خبر

سود سیمان در جیب دلالان

یک تولیدکننده با بیان اینکه اقدام مجلس شورای اسلامی در افزایش ۳ برابری قیمت گاز کارخانجات سیمان در راستای حمایت از تولید نیست، گفت: سیمان در بازار ۹۰۰ هزار تومان (به‌ازای هر کیسه) خرید و فروش می‌شود اما کارخانجات مکلف هستند این سیمان را به قیمت حدود ۳۴۰ هزار تومان بفروشند. به گزارش دنیای معدن، ابراهیم غلامزاده در ادامه با اشاره به اینکه مجلس شورای اسلامی مصوبه‌ای در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ را به تصویب رسانده که قیمت گاز واحدهای سیمان ۳ برابر خواهد شد، اظهار کرد: این افزایش قیمت گاز به قیمت تمام‌شده سیمان اضافه خواهد شد و در سال آینده باعث افزایش قیمت سیمان خواهد شد. وی با تاکید بر اینکه مصوبه سیمانی مجلس شورای اسلامی به افزایش قیمت مسکن دامن خواهد زد، افزود: متاسفانه در حالتی که انجمن سیمان کشور دوره مدیریتش تمام شده و انتخاباتش را نیز به بهانه کرونا لغو کرده و درگیر کارهای سیاسی برای انتخاب مجددشان هستند، صنعت سیمان با چالش‌های متعددی مواجه است. این تولیدکننده سیمان گفت: بزرگ‌ترین چالش صنعت سیمان، قیمت آن است که برای چندین سال سرکوب شده و توجیه اقتصادی این صنعت را از بین برده است. در چنین شرایطی سود حاصل از خرید و فروش سیمان به جیب واسطه‌ها می‌رود و این صنعت عظیم از این سود بی‌بهره مانده است. غلام‌زاده تصریح کرد: مجلس شعار حمایت از محرومان و جلوگیری از افزایش قیمت مسکن می‌دهد، در همان حال مصوبه‌ای را تصویب می‌کند که به افزایش قیمت سیمان و مصنوعات سیمانی و سرانجام مسکن مواجه خواهد شد و انجمن سیمان کشور هم حضور ندارد تا از حق این صنعت دفاع کند.

فراخوان مناقصه عمومی همزمان با ارزیابی کیفی (فشرده) یک مرحله‌ای
(شماره ۸۰۰/۳۶۸۹۱)

نوبت دوم
شناسه ۱۱۰۱۸۲۷

شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران
منطقه اصفهان

موضوع مناقصه	تاریخ انتشار مناقصه در سامانه ستاد	مبلغ برآورد اولیه (ریال)	مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار (ریال)	مهلت دریافت اسناد از سامانه ستاد	زمان جلسه توجیهی	مهلت بارگذاری پاکات در سامانه ستاد تا تاریخ	تاریخ بازگشایی پاکات
واگذاری حجمی / زمانی اداره انبار نفت آبنیل	۹۹/۱۱/۴	۳۶،۲۲۶،۴۲۵،۵۸۲	۱،۸۱۱،۳۲۱،۲۷۹	ساعت ۱۵ ۹۹/۱۲/۱۳	ساعت ۱۰ صبح ۹۹/۱۲/۱۹	ساعت ۱۵ مورخ ۹۹/۱۲/۲۷	ساعت ۹ صبح ۹۹/۱۲/۲۸

شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه اصفهان در نظر دارد مناقصه عمومی همزمان با ارزیابی کیفی (فشرده) مربوط به واگذاری حجمی/زمانی اداره انبار نفت آبنیل به شماره فراخوان (۲۰۹۹۰۹۱۹۱۵۰۰۰۰۱۴) را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس WWW.SETADIRAN.IR انجام خواهد شد و لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند. متقاضیان می‌توانند بعد از انتشار فراخوان در سامانه ستاد نسبت به دریافت اسناد این مناقصه از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) اقدام نمایند.

اطلاعات تماس دستگاه مناقصه‌گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر در خصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکت الف: به آدرس اصفهان- خیابان چهارباغ بالا- جنب پمپ بنزین، امور قراردادها و تلفن تماس امور قراردادها: ۰۳۱۳۶۲۴۴۶۱۸ - تلفن تماس شرکت: ۰۳۱۳۶۲۴۷۰۰۱ و جهت مدارک hse با شماره تماس ۰۳۱۳۳۸۰۱۸۸۲ (واحد hse) تماس حاصل فرمایید.

شرایط متقاضیان:

۱- احراز امتیاز قابل قبول در ارزیابی hse جهت شرکت در مناقصه انبار نفت آبنیل.
۲- اساسنامه شرکت پیمانکاری باید مؤید ارتباط رسته کاری پیمانکار با وظایف محوله باشد.
۳- ارائه تصویر کلیه صفحات اساسنامه شرکت و کارت ملی و شناسنامه مدیرعامل و اعضای هیات‌مدیره شرکت و تصویر ثبت آگهی شرکت به همراه آخرین تغییرات در روزنامه رسمی و کد اقتصادی و شناسه ملی الزامی است.
۴- دارا بودن و ارائه گواهینامه تائید صلاحیت کار معتبر از اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان محل فعالیت.
۵- دارا بودن و ارائه گواهینامه تائید صلاحیت ایمنی معتبر از اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان محل فعالیت
۶- کلیه مستندات ارائه شده اصل ویا برابر با اصل باشد.
۷- قیمت‌ها متناسب با کالای ساخت داخل با لحاظ کیفیت ارائه گردد(خرید کالای خارجی که مشابه تولید داخلی دارند ممنوع می‌باشد).
۸- کلیه پیمانکاران می‌بایست حداقل تا ۴۸ ساعت قبل از تحویل پاکات صورتجلسه توجیهی را دریافت و یا علم و آگاهی کامل اعلام نرخ نمایند.
(ضمناً ارائه کپی ضمانتنامه در تاریخ ارائه پیشنهاد، جهت اخذ تأئیدیه‌های لازم ضمانتنامه به واحد امور مالی منطقه الزامی است).

لازم به توضیح است کلیه مدارک متقاضیان می‌بایست به ترتیب اشاره شده در آگهی در سامانه ستاد بارگذاری گردد و مدارک مربوط به hse در پاکت ارزیابی کیفی بارگزاری گردد.

اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه:
مرکز تماس: ۰۲۱-۴۱۹۳۴ دفتر ثبت‌نام: ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۵۱۹۳۷۶۸
ضمناً متن آگهی در سایت WWW.SHANA.IR قابل رؤیت می‌باشد.
و اسناد مناقصه در سایت‌های ذیل قابل رؤیت می‌باشد.
WWW.MONAGHESE.PORTAL.NIOPDC.IR و HTTP://IETS.MPORG.IR
آدرس: اصفهان- خیابان چهارباغ بالا- جنب پمپ بنزین- شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه اصفهان
تلفن تماس ستاد: ۵-۰۳۱۶۲۴۷۰۰۱ فاکس: ۰۳۱۶۲۴۴۴۲۷ کدپستی: ۸۱۷۳۷-۶۷۴۵۵

روابط عمومی شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه اصفهان

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۳۹۹/۱۲/۱۱ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۳۹۹/۱۲/۱۳

آگهی دعوت مجمع عمومی فوق‌العاده
شرکت کربن‌تک (سهامی خاص) ثبت شده به شماره ۵۸۴۵ و شناسه ملی ۱۰۲۶۰۲۶۹۸۰۷ اصفهان

بدینوسیله از تمامی سهامداران محترم شرکت کربن‌تک (سهامی خاص) دعوت می‌گردد در جلسه **مجمع عمومی فوق‌العاده** راس ساعت **۹ صبح** روز **شنبه** مورخ **۱۳۹۹/۱۲/۲۳** در محل شرکت واقع در *اصفهان خیابان شیخ بهایی، خیابان اردیبهشت جنوبی*، پلاک ۱۳۲ طبقه همکف، واحد غربی ۱ کدپستی ۸۱۳۴۹۷۵۷۹۱ برگزار می‌گردد حضور بهم رسانند.

دستور جلسه:
اصلاح ماده ۴ اساسنامه شرکت مبنی بر تغییر مرکز اصلی شرکت

هیات‌مدیره شرکت کربن‌تک (سهامی خاص)

آگهی مزایده

شرکت ایده‌پردازان صنعت فولاد در نظر دارد اقلام با مشخصات ذیل را به فروش برساند، متقاضیان حقیقی و حقوقی جهت دریافت اسناد مزایده از تاریخ انتشار آگهی به **مدت ۷ روز** به آدرس *اهواز جاده اختصاصی صنایع فولاد- ۳۰۰ متر بالاتر از ورودی منازل* ۲۰۰ دستگاه مراجعه و با شماره تلفن ۹- ۰۶۱۳۲۲۹۴۵۰۳ داخلی ۲۴۹- ۲۴۳ تماس حاصل نمایند.

۱. دو عدد پروانه کشتی از جنس برنز به وزن تقریبی ۲۰ تن
۲. لنگر و زنجیر کشتی به وزن تقریبی ۲۵ تن

روابط عمومی شرکت ایده‌پردازان صنعت فولاد

آگهی تغییرات شرکت خدمات توکا کشش

آگهی تغییرات **شرکت خدمات توکا کشش** شرکت سهامی خاص به شماره ثبت ۵۰۲۲۱ و شناسه ملی ۱۰۳۲۰۵۹۹۴۳۶ به استناد صورتجلسه هیات‌مدیره مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۸ تصمیمات ذیل اتخاذ شد: مجتبی ترک‌پور به‌شماره ملی ۱۲۸۷۸۹۹۱۷۱ به‌عنوان نماینده شرکت سرمایه‌گذاری توکا فولاد (سهامی عام) ۱۰۲۶۰۲۷۲۵۱۸ به سمت رئیس هیات‌مدیره و سجاد شیرمحمدلو بشماره ملی ۳۷۳۲۰۹۴۲۰۰ نماینده شرکت مهندسی راه‌آهن بهین ریل (سهامی خاص) ۱۰۱۰۱۲۴۶۳۵۲ به سمت نایب‌رئیس هیات‌مدیره و مهرداد روشن به‌شماره ملی ۱۲۸۴۸۳۷۶۲۹ نماینده شرکت توکا ریل (سهامی عام) ۱۰۲۶۰۴۵۰۹۸۰ به سمت عضو هیات‌مدیره و مدیرعامل محمدرضا بابائی‌خرزوقی به‌شماره ملی ۱۲۸۶۸۴۶۸۰۳ نماینده شرکت راهوار نیرو آریا (سهامی خاص) ۱۰۱۰۳۹۱۲۸۷۶ به‌سمت عضو هیات‌مدیره و محسن همت‌نژاد بشماره ملی ۵۷۵۹۴۶۵۴۰۶ نماینده شرکت آسیا سیر ارس (سهامی عام) ۱۰۱۰۲۵۷۶۹۳۵ عضو هیات‌مدیره تا تاریخ ۱۴۰۰/۱/۲۸ انتخاب گردیدند.

اداره کل ثبت اسناد و املاک استان اصفهان اداره ثبت شرکت‌ها و موسسات غیرتجاری اصفهان (۱۱۰۳۴۵۰)

شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر

آگهی مناقصه عمومی
شماره ۹۹/۵۹/ع

شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر (سهامی‌عام) در نظر دارد پروژه **"طراحی و احداث یک باب مخزن ۲۰۰۰۰ مترمکعبی به‌صورت EPC"** مجتمع خود را از طریق برگزاری مناقصه عمومی به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید. لذا کلیه متقاضیان می‌توانند جهت اخذ اسناد مناقصه به آدرس الکترونیکی WWW.GEG.IR مراجعه و اسناد مذکور را به همراه فرم پرسشنامه ارزیابی تأمین‌کنندگان از بخش مناقصه و مزایده دانلود نمایند. مهلت تحویل پاکات ساعت ۹ الی ۱۴ روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۱/۱۸ در محل دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران می‌باشد. ضمناً بازدید از محل اجرای موضوع مناقصه روز سه‌شنبه مورخ ۹۹/۱۲/۱۹ مقرر شده است. شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر در رد یا قبول هر یک از پیشنهادات بدون نیاز به ذکر دلیل و بدون جبران خسارت مختار می‌باشد.

مدیریت قراردادها و معاملات
شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر

باما
سبک زندگی اقتصادی
را گسترش دهید
www.Gostaresh.news

خبر

جذب سرمایه به معادن یزد

رئیس هیات عامل ایمیدرو از برنامه اعلام فراخوان جذب سرمایه‌گذار برای محدوده‌های جدید معدنی و همچنین معدن سنگ آهن A۲۱ در استان یزد خبر داد و گفت: بیشتر محدوده‌هایی که به فراخوان خواهد رفت، دارای ذخایر سنگ آهن، مس و طلا است. به گزارش روابط عمومی ایمیدرو، وجیه‌الله جعفری که در جلسه سیاست‌گذاری برای تامین مالی طرح‌های توسعه (شرکت سهامی عام پروژه) با حضور نمایندگان شرکت‌های بزرگ معدنی سخن می‌گفت، افزود: محدوده‌های جدیدی که در مرحله اخذ پروانه اکتشاف است، طی فراخوان جذب سرمایه‌گذار به‌زودی اعلام خواهد شد. وی گفت: محدوده‌های جدید در قالب بسته‌های مختلف و با تایید مقام عالی وزارت و معاونت معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت، تا پایان سال برای مزایده اطلاع‌رسانی می‌شود. عمده این محدوده‌ها، فلزی است که شامل پروانه اکتشاف، گواهی کشف و معادن می‌شود.

جعفری خطاب به شرکت‌های معدن و صنایع معدنی گفت: شرکت‌ها، پروژه‌های توسعه‌ای که قابلیت تامین مالی از طریق شرکت سهامی عام پروژه دارند را به ایمیدرو معرفی کنند. این پروژه‌ها در معاونت و مدیریت‌های ایمیدرو بررسی و زمینه تامین مالی در قالب شرکت عام پروژه فراهم خواهد شد.

جعفری با اشاره به سیاست‌های توسعه‌ای ایمیدرو در بخش زیرساخت، گفت: توسعه زیرساخت‌ها از طریق سهامی عام پروژه به‌ویژه در حوزه احداث ریل و تامین آب و برق در دستور کار است. وی پیشنهاد داد: با تشکیل شرکت سهامی عام پروژه «آب» می‌توان نیاز صنایع معدنی به آب در نقاط مختلف کشور را تامین کرد. علاوه بر پروژه انتقال آب خلیج‌فارس، این رویکرد برای سایر سواحل کشور نیز قابلیت اجرا دارد.

رئیس هیات عامل ایمیدرو ایفای نقش مسئولیت‌های اجتماعی توسط شرکت‌ها در نقاط معدنی را مهم خواند و گفت: بحث مسئولیت‌های اجتماعی مورد تاکید وزیر صنعت، معدن و تجارت است و باید به‌عنوان پیوست فعالیت شرکت‌ها در محل مناطق معدنی و کارخانه مورد توجه باشد. سیاست‌های فوق می‌تواند در توسعه و پشتیبانی از تامین مواد اولیه که قطعا در افزایش میزان سرمایه‌گذاری اثرگذار است، بیش از پیش شرایط را برای تحقق اهداف معدن و صنایع معدنی مهیا کند.

در جریان سفر به استان قزوین انجام شد

توسعه زنجیره فولاد و اشتغالزایی برای ۳۰۰ نفر

خط جدید اکسیژن و کوره ذوب شرکت آریان‌فولاد با مجموع سرمایه‌گذاری بیش از ۲۹ میلیون دلار و ۳۵ میلیارد تومان از محل منابع داخلی شرکت با حضور علیرضا رزم‌حسینی وزیر صنعت، معدن و تجارت به بهره‌برداری رسید. این شرکت فولادی در حال حاضر به دلیل چالش در تامین مواد اولیه تنها با ۳۰ درصد ظرفیت خود فعالیت می‌کند و در همین حال برای ۹۰۰ نفر موقعیت شغلی ایجاد کرده است. انتظار می‌رود در صورت فعالیت این شرکت با ظرفیت مناسب، سطح اشتغال آن به ۲ هزار نفر افزایش یابد.

گروه معدن
editor@smtnews.ir

افتتاح خط تولید اکسیژن صنعتی و طرح توسعه فولادسازی

وزیر صنعت، معدن و تجارت در سفر به استان قزوین خط تولید اکسیژن صنعتی شرکت آریان فولاد در بوئین‌زهرا را افتتاح کرد. به گزارش شاتا، علیرضا رزم‌حسینی همچنین از خط در حال راه‌اندازی تولید میلگرد و شمش در این شرکت بازدید به عمل آورد.

این واحد تولیدی در سال ۱۳۹۹ آماده راه‌اندازی شده و زمینه اشتغال ۱۰۰ نفر را فراهم آورده است. میزان سرمایه‌گذاری ثابت برای احداث این واحد تولیدی ۱۵۰ میلیارد ریال و ۲۵ میلیون دلار برآورد شده است. ظرفیت اسمی این کارخانه ۵۰ هزار تن است و میانگین تولید آن در سال جاری ۴ هزار و ۷۵۰ تن برآورد می‌شود. همچنین طرح توسعه میلگرد و شمش در این کارخانه در حال راه‌اندازی است که ۷۵۰ میلیارد ریال سرمایه برای آن نیاز است. این واحد تولیدی ۳.۵ میلیارد ریال در بخش تحقیق و توسعه هزینه کرده است.

علیرضا رزم‌حسینی در ادامه این بازدید طرح توسعه فولادسازی شرکت آریان فولاد در بوئین‌زهرا را مورد افتتاح و بهره‌برداری قرار داد. این واحد تولیدی در زمینه تولید شمش فولادی ظرفیت اسمی ۱۲۰ هزار تن را دارد. این مجتمع در زمینی به مساحت ۶۰ هزار مترمربع با زیربنای ۱۰ هزار مترمربع راه‌اندازی شده که زمینه اشتغال ۲۰۰ نفر را فراهم آورده است. میزان سرمایه‌گذاری برای این طرح ۳۰۰ میلیارد ریال در قالب سرمایه‌گذاری ریالی و ۴ میلیون دلار به‌صورت ارزی است.

تامین مواد اولیه، چالش اصلی

بهمن قاسمی

بهمن قاسمی، مدیرعامل شرکت آریان‌فولاد در مراسم افتتاح این واحدها گفت: مجتمع آریان فولاد در ۲ زمین ۱۸۰ و ۲۰۰ هزار متری و یک زمین پشتیبانی ۴۵۰ هزار متری و ۱۱۰ هزار مترمربع سالن تولید احداث شده است. این واحد با ظرفیت ۲ میلیون تن نورد شامل ۵ خط نورد و ۲۴۰ هزار تن ظرفیت تولید شمش شامل ۲ خط میلگرد ۶۰۰ هزار تنی، ۲ خط مقاطع به ظرفیت ۳۰۰ و ۲۰۰ هزار تن، توانایی تولید انواع تیرآهن، نبشی، ناودانی، ریل و ورق تا عرض ۴۰ سانتی‌متر و انواع میلگرد را دارد. در همین حال یک خط ذوب قوس‌الکتریکی آلیاژی با ظرفیت ۱۲۰ هزار تن و ۲ خط ذوب القایی با ظرفیت ۱۲۰ هزار تن (هر خط ۶۰ هزار تن) و مجموعا ۲۴۰ هزار تن ذوب را دارد.

وی با اشاره به اینکه کلیه خطوط این شرکت غیر از کوره‌های القایی توسط کنسرسیومی از معتبرترین سازندگان جهان مانند توشیبا، نیپون‌استیل، پومینی، هیوندایی، SMS، زیمنس، هیتاچی، ABB، شینکو، میتسوبیشی، ساکایی و... به صورت انحصاری و سفارشی ساخته شده که در ایران نظیر ندارد، افزود: این تجهیزات باعث می‌شود محصولات این شرکت به‌دلیل استفاده از غلتک‌های «تنگستن کارباید» با بالاترین استانداردها و مناسب‌ترین قیمت‌ها در اختیار مصرف‌کننده نهایی قرار گرفته و رضایت مشتری‌های کاربلد را جلب کند. افتخار می‌کنیم انتخاب اول کسانی هستیم که از منافع خود دفاع می‌کنند و بابت خریدهای خود هزینه می‌کنند.شایان ذکر است، این شرکت دارای یک خط اکسیژن پلنت با توانایی تولید ۶۰ هزار تن اکسیژن مایع و نیتروژن و آرگون است.قاسمی با اعلام اینکه آریان‌فولاد دارای یک خط ذوب قوس‌الکتریکی EBT دانیلی با ظرفیت ۵۰۰ هزار تن (کوره ۷۵ تن) است، افزود: این مجموعه قادر به اجرای مستقل یا شراکتی در مناطقی است که زیرساخت‌های مورد نیاز مانند برق و مواد اولیه را دارا باشند. وی اظهار امیدواری کرد خط میلگرد ۶۰۰ هزار تنی که در مرحله تولید آزمایشی قرار دارد و ۳ کوره القایی ۵۰ تنی با ظرفیت حدود ۴۰۰ هزار تن نیز که در حال حاضر بیش از ۸۵ درصد پیشرفت فیزیکی داشته‌اند در اوایل تابستان سال آینده به بهره‌برداری برسند.مدیرعامل شرکت آریان‌فولاد همچنین برخی از مشکلات و موانع پیش روی شرکت را یادآور شد و تصریح کرد: مهم‌ترین مشکل شرکت، تهیه مواد اولیه برای خطوط نورد و آهن‌اسفنجی برای خط ذوب است. امیدواریم با مساعدت‌های مسئولان این مشکل به‌زودی مرتفع شود. باتوجه به چالش یادشده این شرکت هم‌اکنون تنها با ۳۰ درصد ظرفیت خود فعالیت می‌کند. امید می‌رود با رفع کمبود یادشده ظرفیت تولید این مجموعه فولادی افزایش یابد. وی همچنین در ادامه از آمادگی این شرکت برای همکاری و مشارکت با فعالان حوزه صنایع فلزی و معدنی به‌منظور ادغام با هدف افزایش بهره‌وری و توانمندی‌ها خبر داد.قاسمی با اشاره به اینکه شرکت آریان‌فولاد اعتقاد دارد حداقل دستمزدهای تعیین‌شده از طرف شورای‌عالی کار بسیار ظالمانه و بی‌رحمانه پایین است، پیشنهاد کرد مانند کلیه کشورهای دنیا سطح دستمزد پایه با پولی بین‌المللی تعیین و مثلا حداقل با ۳۰۰ دلار پایه‌ریزی شود و در صورت تغییر نرخ به فوریت و هر ماه نسبت به تورم و افزایش نرخ دلار تعدیل مثبت شود. وی معتقد است، این روش پرداخت باید شامل کلیه خدمات و قیمت‌ها مانند کرایه حمل‌ونقل و خرده‌فروشی و... شود و در نتیجه سطح معیشت به‌صورت منصفانه‌ای برقرار بماند و اینکه دائم استدلال می‌شود نماینده کارفرما با افزایش سطح دستمزد مخالفت می‌کند، قطعا استدلالی خلاف واقعیت و تهمتی غیرواقعی است؛ ما به‌عنوان ذره‌ای از دریای کارآفرینی و کارفرمایی به تعیین دستمزد پایه غیرمنصفانه و بسیار پایین و دون شأن یک زحمتکش به‌نوبه خود اعتراض داشته و از سطح دستمزد پایه حداقل ۳۰۰ دلار و تعدیل ماهانه متناسب با تورم و تغییر نرخ دلار حمایت و پشتیبانی می‌کنیم.

سخن پایانی

شرکت آریان‌فولاد در حال حاضر برای ۹۰۰ نفر اشتغال ایجاد کرده و پیش‌بینی می‌شود در صورت فعالیت با ظرفیت مناسب، سطح اشتغال به ۲ هزار نفر افزایش یابد؛ بنابراین امید می‌رود در سایه همکاری مسئولان چالش‌های این شرکت در مسیر تامین مواد اولیه مرتفع شود و ظرفیت تولید این مجموعه افزایش یابد تا به این ترتیب شاهد اتفاقات خوبی در این استان و منطقه بوئین‌زهرا باشیم.

شرکت شهرک‌های صنعتی چهارمحال و بختیاری

نوبت دوم
شناسه ۱۱۰۳۱۱۴

«آگهی مناقصه»

شرکت شهرک‌های صنعتی چهارمحال و بختیاری در نظر دارد به استناد قوانین و مقررات معاملات دولتی، مناقصات عمومی مطابق شرایط زیر را با بهره‌گیری از سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس http://www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند. زمان انتشار مناقصه در سامانه تاریخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۲ می‌باشد.

نام پروژه	محل اجرا	نوع فراخوان	مبلغ برآورد اولیه (ریال)	آخرین مهلت دریافت اسناد از سایت		آخرین مهلت ارائه پیشنهاد		زمان بازگشایی		محل تأمین اعتبار	مبلغ تضمین (میلیون ریال)
				ساعت	تاریخ	ساعت	تاریخ	ساعت	تاریخ		
تهیه‌ی مصالح و اجرای ساختمان نگهبانی شهرک صنعتی فرادنبه به صورت سرجمع- تجدید سوم	شهرک صنعتی فرادنبه	مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای	۲/۴۰۰/۴۴۳/۴۹۱	۱۴	۱۳۹۹/۱۲/۱۶	۱۴	۱۳۹۹/۱۲/۲۶	۸:۳۰	۱۳۹۹/۱۲/۲۷	داخلی	۱۲۱
تهیه‌ی مصالح و اجرای زیرسازی، جدول‌گذاری، شبکه توزیع آب و جمع‌آوری فاضلاب بخشی از معابر شهرک صنعتی سامان ۱-تجدید شده	شهرک صنعتی سامان۱	مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای	۹/۸۶۲/۱۳۸/۹۳۸	۱۴	۱۳۹۹/۱۲/۱۶	۱۴	۱۳۹۹/۱۲/۲۶	۸:۳۰	۱۳۹۹/۱۲/۲۷	عمرانی استانی و داخلی	۴۹۵
تهیه مصالح و اجرای زیرسازی، جدول‌گذاری و ایجاد معابر ناحیه صنعتی تخصصی بادام	ناحیه‌ی صنعتی تخصصی بادام	مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای	۳۲/۹۲۴/۸۲۳/۲۲۷	۱۴	۱۳۹۹/۱۲/۱۶	۱۴	۱۳۹۹/۱۲/۲۶	۸:۳۰	۱۳۹۹/۱۲/۲۷	عمرانی استانی و داخلی	۱۶۵۰
تهیه‌ی مصالح و اجرای خط تغذیه گاز شهرک صنعتی سفیددشت	شهرک صنعتی سفیددشت	مناقصه عمومی یک مرحله‌ای با ارزیابی کیفی	۳۰/۲۴۸/۲۴۸/۷۵۸	۱۴	۱۳۹۹/۱۲/۱۶	۱۴	۱۴۰۰/۰۱/۱۵	۸:۳۰	۱۴۰۰/۰۱/۱۶	عمرانی استانی و داخلی	۱۵۱۵

شرکت شهرک‌های صنعتی چهارمحال و بختیاری

آگهی تغییرات شرکت تامین ماشین آلات ساختمانی و نصب

آگهی تغییرات شرکت تامین ماشین‌آلات ساختمانی و نصب سهامی خاص به شماره ثبت ۱۱۸۴۸ و شناسه ملی ۱۰۱۰۱۳۴۸۶۱۴ به استناد صورتجلسه هیات‌مدیره مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۱ جواد نیلی کدملی ۱۲۹۱۰۷۷۲۷۸ نماینده شرکت فولاد مبارکه به‌عنوان رئیس هیات‌مدیره، احمد هراتیان کدملی ۱۲۸۲۴۶۱۲۴۹ نماینده شرکت بین‌المللی مهندسی ایران به‌عنوان نایب‌رئیس هیات‌مدیره، محمدکاظم مفتح‌زاده کدملی ۱۹۳۰۰۴۹۴۴۷ نماینده شرکت جهانپارس به‌عنوان عضو هیات‌مدیره، نصرت‌اله افتخاری کدملی ۳۹۶۱۶۵۹۶۰۵ نماینده شرکت سرمایه‌گذاری توکا فولاد بعنوان عضو هیات‌مدیره و مدیرعامل، حبیب علی تقی‌زاده کلیدیری کدملی ۲۱۶۱۳۵۹۲۴۱ نماینده شرکت مهندسی درریز به‌عنوان عضو هیات‌مدیره تا تاریخ ۱۴۰۰/۰۲/۳۰ انتخاب و کلیه چک‌ها، قراردادها، اوراق و اسناد تعهدآور شرکت با امضا مدیرعامل و یکی از اعضا هیات‌مدیره با مهر شرکت معتبر می‌باشد. ضمناً مدیرعامل مجری مصوبات هیات‌مدیره می‌باشد.

اداره کل ثبت اسناد و املاک استان اصفهان اداره ثبت شرکت‌ها و موسسات غیر تجاری اصفهان (۱۱۰۳۴۶۷)

فراخوان تجدید مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای نوبت اول

توسعه شبکه معابر حمل‌ونقل عمومی شهرداری شهربابک ۱۳۹۹

شهرداری شهربابک درنظر دارد خدمات *توسعه شبکه معابر حمل‌ونقل عمومی شهرداری شهربابک شامل زیرسازی، آسفالت گرم و جدول‌گذاری* به شماره ثبت سامانه ۲۰۹۹۰۰۵۶۱۶۰۰۰۰۳ را ازطریق سامانه تدارکات الکترونیک دولت برگزار نماید؛ کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیک دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سامانه مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیک در مناقصه محقق سازند.م/الف۱۶۲۸

تاریخ انتشار اسناد مناقصه در سامانه تاریخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۱ می‌باشد.

مهلت زمانی دریافت اسناد مناقصه از سایت: ساعت ۱۳ روز **پنجشنبه** مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۴

مهلت زمانی ارائه پیشنهاد: ساعت ۱۳ روز **یکشنبه** مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۴

بازگشایی پاکت‌ها: ساعت ۹:۰۰ روز **دوشنبه** مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۵

اطلاعات تماس دستگاه مناقصه‌گزار جهت دریافت اطلاعات بیشتر درخصوص اسناد مناقصه و ارائه پاکت‌های الف:

آدرس: استان کرمان، شهرستان شهربابک، بلوار هفت‌تیر جنب میدان شورا، شهرداری شهربابک، کدپستی ۷۷۵۱۸۱۱۱۷۷ تلفن ۰۳۴-۳۴۱۱۲۰۰۶

اطلاعات تماس سامانه ستاد در تهران جهت انجام مراحل عضویت در سامانه **مرکز تماس:** ۴۱۹۳۴-۰۲۱

دفتر ثبت‌نام: ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۵۱۹۳۷۶۸

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۳۹۹/۱۲/۱۳ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۳۹۹/۱۲/۱۴ شهرداری شهربابک – امور پیمان و قراردادها

آخرین اخبار و تازه ترین تحلیل ها را در پایگاه خبری گسترش دنبال کنید

www.Gostaresh.news

گسترش
تجارت
چهارشنبه
۱۳ اسفند ۱۳۹۹
۱۹ رجب ۱۴۴۲
۳ مارس ۲۰۲۱
شماره ۱۷۴۴
پیاپی ۳۰۶۲
www.Tejaratdaily.com

ایجاد شهرک صنعتی تخصصی انجیر استهبان

تداوم بحران در بورس

اوراسیا دروازه ورود به بازار جهانی است

کسری روغن بازار جبران می‌شود

معاون امور بازرگانی داخلی وزارت صنعت، معدن و تجارت و دبیر ستاد تنظیم بازار بیان کرد: درباره تامین روغن خام موردنیاز واحدهای تولیدی مشکلی نداریم، افزود: بیش از ۴۵۰ هزار تن روغن خام در گمرکات کشور داریم که به اندازه ۴ ماه کشور است. به‌گزارش شاتا، عباس قبادی در حاشیه جلسه ستاد تنظیم بازار در گفت‌وگو با خبرنگاران درباره توزیع روغن، بیان کرد: در سال‌های گذشته کارخانجات روغن حدود ۱۵ روز تعطیلی داشتند (تعطیلات نوروز) که امسال مقرر شد تعطیلی‌ها به حداکثر ۳ روز کاهش یابد و کارخانجات با ۳ شیفت کار کنند تا کسری روغن در بازار جبران شود. وی با اعلام اینکه سهمیه ورق نیز برای کارخانجات روغن درنظر گرفته شده است، بیان کرد: مقرر شد که کل نیاز حلب کارخانجات روغن تامین شود که خوشبختانه معاونت امور صنایع وزارت صنعت، معدن و تجارت این کار را انجام داده است. معاون امور بازرگانی داخلی وزارت صنعت، معدن و تجارت در ادامه بیان کرد: در این جلسه سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان گزارشی از روند قیمت‌ها در بازار را ارائه داد که براساس این گزارش در هفته گذشته تنها در ۳ یا ۴ قلم کالا افزایش نرخ داشته‌ایم و در سایر کالاها ثبات نسبی حاکم بوده و در حوزه کالاهای اساسی نیز شرایط خوبی داریم. قبادی با بیان اینکه گزارشی از روند ورودی کالا به مجموعه بنادر و گمرکات کشور نیز در این جلسه داده شد، گفت: روند ورودی کالا به کشور باثبات و مناسب است، رقم‌های قابل‌توجهی کالا در بنادر و گمرکات کشور در حال ترخیص است. به گفته قبادی، ورودی کالا به کشور به نسبت هفته گذشته افزون‌بر ۴۵۰ هزار تن بوده که عدد خوبی است.

صمت ابعاد مختلف دستفروشی در بازار روزهای آخر سال را بررسی کرد

به قیمت کف خیابان...

در سال‌های اخیر بازار دستفروشی شب عید یکی از داغ‌ترین بازارهای این ایام بوده است که اگرچه بسیاری از اهالی کسب‌وکار و اصناف حضور آنها را یک شغل کاذب و مخل جریان منطقی بازار می‌دانند، هر سال سهم بزرگی از فروش بازار شب عید را به خود اختصاص داده‌اند. به غیر از این شکل‌گیری این بازار بی‌حساب و کتاب امسال تفاوتی بسیار جدی نیز با سال‌های قبل دارد و آن فراموش شدن پروتکل‌های بهداشتی و فاصله‌گذاری‌های اجتماعی در بازارهای دستفروشی است. بنابراین ضرورت دارد کنترل مطلوب در این زمینه از سوی نهادهای نظارتی انجام شود. البته روی دیگر این سکه جنبه معیشتی این دستفروشی برای صاحبان آن است که این موضوع نیز باید مورد توجه دست‌اندرکاران امر قرار گیرد. اما نظر فعالان و کارشناسان حوزه بازار درباره این موضوع چیست؟ با گزارش صمت در این باره همراه باشید.

عکس: آیدا فریدی

پیمان صفردوست
editor@smtnews.ir

اصناف آسیب می‌بینند

بدون شک یکی از دغدغه‌های اصلی اهالی کسب‌وکار و اصناف در این روزها و هفته‌ها، موضوع جبران زیان یک‌ساله حاصل از همه‌گیری کرونا است که شاید آخرین کورسوی امید آنها برای ادامه فعالیت باشد. اما در این مسیر مشکلات فراوانی وجود دارد که شاید یکی از بزرگ‌ترین آنها موضوع تعرض و مزاحمت‌هایی است که از سوی دستفروشان برای اصناف رسمی کشور ایجاد می‌شود. صاحبان کسب‌وکار در این باره معتقدند دستفروشان بدون پرداخت حقوق دولتی، هزینه‌های جاری، اجاره‌بها و شانه خالی کردن از بیشتر هزینه‌ها، در چند متری واحدهای صنفی بساط می‌کنند و بازار شب عید این واحدها را از بین می‌برند. در این باره نایب‌رئیس اول اتاق اصناف ایران در گفت‌وگو با صمت به طرح برخی مشکلات در این حوزه پرداخت و گفت: پدیده دستفروشی یکی از عوارض حاصل از شرایط نامساعد معیشتی و اقتصادی کشور است که در سال‌های اخیر به شکل قابل‌توجهی نیز گسترش پیدا کرده و توجیه اقتصادی را برای برخی از واحدهای صنفی و قانونی کشور از بین برده است. جلال‌الدین محمد شکریه با تاکید بر این نکته که راهکار مقابله با این تعارض برخوردهای قهری نیست، عنوان کرد: در این زمینه باید مطالعات و آسیب‌شناسی‌های مختلف از ابعاد گوناگون انجام شود و گرنه تمام برخوردها به صورت مقطعی و بی‌اثر بوده و تنها برای مدت محدودی اثرگذار خواهند بود. شکریه با اشاره به این موضوع که امروز دستفروشی در کشور به شکلی متداول از کسب‌وکار تبدیل شده، یادآور شد: گستردگی این شیوه از امرارمعاش در حدی است که دولت در این زمینه باید با برنامه‌ریزی‌های مناسب، راهکارهای اجرایی ارائه دهد تا این نوع کسب‌وکار از یک سو منجر به اشغال معابر نشوند و از سوی دیگر تداخلی در کسب‌وکار اصناف در این ماه‌های انتهایی سال ایجاد نکنند. نایب‌رئیس اول اتاق اصناف ایران درباره لزوم رسیدگی ریشه‌ای به موضوع دستفروشی در کشور تصریح کرد: درحال‌حاضر بیش از ۳ میلیون واحد صنفی رسمی در کشور وجود دارد درحالی‌که این میزان با توجه به جمعیت کشور بسیار بیش حد استاندارد است و حتی بدون درنظر گرفتن دستفروشان نیز اصناف با حاشیه سود بسیار ناچیز و شکننده‌ای مواجه هستند. حال با این وضعیت تصور کنید که حضور پررنگ و بدون ضابطه دستفروشان در این بازار با سود محدود، چه آسیبی می‌تواند به اقتصاد اصناف وارد کند. وی با تاکید بر ضرورت توجه به راهکارهای بلندمدت مانند جذب فعالان بخش دستفروشی به مشاغل دائمی اظهار کرد: برای کنترل این پدیده و اثرات زیانبار آن در هفته‌ها و روزهای انتهایی سال و استقبال از فروش نوروزی به نظر می‌رسد شاید در این زمینه نهادهایی مانند وزارت کشور می‌توانند وارد عمل شوند و با طرح‌هایی مانند استقرار دستفروشان در مکان‌های خاص و ایجاد مجتمع، به کنترل این فعالیت اقتصادی بپردازند. این کار اگرچه همچنان برای صاحبان اصناف و کسب‌وکارهای رسمی زیان مالی به همراه خواهد داشت اما حداقل با ایجاد امکان نظارت و رصد کالاهای ارائه شده، می‌تواند از عرضه محصولات فاقد کیفیت و مغایر با سلامت جلوگیری کرده و به رعایت پروتکل‌های بهداشتی و فاصله‌گذاری اجتماعی امیدوارتر بود.

دستفروشی را همه‌جانبه بررسی کنیم

البته بسیاری از فعالان اجتماعی به موضوع دستفروشی از منظری دیگر نگاه می‌کنند و اعتقاد دارند که ایجاد پدیده‌ای مانند دستفروشی، معلول علت‌های بزرگ‌تر اجتماعی و اقتصادی است و در این موضوع نمی‌توان تنها از منظر مالی و اقتصادی وارد شد. در این باره حسن خلیل‌آبادی، عضو شورای اسلامی شهر تهران در گفت‌وگو با صمت ضمن تاکید بر این موارد، عنوان کرد: سال‌های زیادی است که ما در کشور و به‌ویژه در شهرهای بزرگ با مقوله دستفروشی مواجه هستیم و این پدیده در برخی موارد آنقدر ریشه‌دار شده که به یک حرفه خانوادگی بدل شده است. وی با اشاره به اینکه در نگاه کلی دستفروشی یک عمل مغایر با اصول اقتصادی محسوب می‌شود، تاکید کرد: با این تعریف اگرچه از نظر شهرداری، کسانی که به دستفروشی مشغول هستند، مزاحم و معارض حقوق شهری تلقی می‌شوند اما باید توجه داشت که این موضوع دارای وجوه دیگری نیز هست که مهم‌ترین آن وجه معیشتی دستفروشی است و در تصمیم‌گیری‌ها، حتما مدنظر قرار گیرد.

خلیل‌آبادی با بیان این نکته که در سال‌های گذشته اقدامات زیادی برای سامان‌دهی دستفروشان انجام شده، تاکید کرد: در دوره‌های مختلف دست‌اندرکاران با درنظر گرفتن دکه، غرفه، مغازه، برگزاری بازار روز و راهکارهایی از این دست سعی در ساماندهی فعالان این بخش داشته‌اند اما با وجود این تلاش‌ها، این پدیده هر روز گسترده‌تر شده و حتی بخش‌های جدیدی به آن افزوده شده است که البته این گسترش بیش از آنکه مربوط به کم‌کاری نهادهای ذی‌ربط باشد منشأ معیشتی دارد و مسائلی مانند گرانی، بیکاری و تورم در این سال‌ها همواره به آن دامن زده‌اند.

این عضو شورای شهر تهران در این باره تصریح کرد: بسیاری از افرادی که به دستفروشی مشغولند، به این دلیل که کار دیگری ندارند این فعالیت را به‌عنوان پیشه خود برگزیده‌اند و نمی‌توان با آنها مانند متخلف یا مجرم برخورد کرد. وی تاکید کرد: درواقع اگر بخواهیم با این موضوع به صورت ریشه‌ای و اساسی برخورد کنیم، باید در پی ایجاد رونق اقتصادی در کشور باشیم و زمینه جذب به مشاغل واقعی برای کسانی که به دستفروشی مشغولند، فراهم شود؛ تا وقتی انگیزه‌های قوی معیشتی برای این قبیل کارها وجود دارد، نمی‌توان امید داشت که این مشکل به شکل ریشه‌ای برطرف شود و تجربه نیز نشان داده وقتی موضوع معیشت در میان باشد، نمی‌توان با برخوردهای قهری آن را کنترل کرد. خلیل‌آبادی در پایان با اشاره به مشکلات اقتصادی و معیشت موجود برای بسیاری از اقشار و در عین حال بحث همه‌گیری ویروس کرونا و لزوم رعایت پروتکل‌های بهداشتی در جامعه گفت: شاید در شرایط فعلی معیشت و اقتصاد کشور بهتر باشد که اصناف، دستفروشان و دست‌اندرکاران با درک صحیح از وضعیت، با تعامل از این مرحله عبور کنیم و برای اجرای برنامه بلندمدت نیز به فکر راهکار باشیم.

> بسیاری از افرادی که به دستفروشی مشغولند، به این دلیل که کار دیگری ندارند این فعالیت را به‌عنوان پیشه خود برگزیده‌اند و نمی‌توان با آنها مانند متخلف یا مجرم برخورد کرد

دستفروشی و مشاغل سیار متفاوتند

البته اعضای شورای شهر دو موضوع دستفروشی و مشاغل سیار را از هم جدا دانسته و مصوبات این شورا درباره مشاغل سیار را برای شب‌های عید موثر می‌دانند. عضو شورای اسلامی شهر تهران در گفت‌وگو با صمت با تاکید بر لزوم تعیین وضعیت مشاغل سیار گفت: درحال‌حاضر پیگیری و نظارت در شورای اسلامی شهر تهران بر اجرای مصوبه سامان‌دهی مشاغل سیار و بی‌کانون در سطح تهران است. الهام فخاری در این باره افزود: آنچه در مقررات شهری نسبت ممنوعیت دارد، بساط‌گستری و تضییع حقوق عامه است اما فروشندگی سیار نوعی از ارائه کالا و خدمات است که قاعدتا تعارضی با حقوق اصناف ایجاد نمی‌کند. فخاری درباره وضعیت دستفروشان و دستفروشی در بازار شب عید کشور نیز عنوان کرد: در هر حال دستفروشی به‌عنوان یک واقعیت در اقتصاد و اجتماع کشور وجود دارد که در شرایط فعلی اقتصادی کشور به‌ویژه در کلانشهرها دیده می‌شود. وی درباره سامان‌دهی مشاغل سیار و دستفروشان نیز عنوان کرد: براساس مقررات شهری، مصوبه شورای اسلامی شهر تهران برای ما ملاک است و تاکیدمان هم بر آن است که شهرداری مصوبه سامان‌دهی مشاغل سیار و بی‌کانون در سطح تهران را به‌دقت و به‌درستی اجرا کند. این عضو شورای اسلامی شهر تهران درباره گلایه اصناف از فعالیت این نوع مشاغل تاکید کرد: این سامان‌دهی از سوی نهادهای مسئول باید به نحوی انجام شود که بحث تزاحم و تعارض با اصناف را هم نداشته باشد و بتواند فضای عادلانه‌ای را به‌ویژه برای گروه‌های خاص در قالب فروشندگی سیار ایجاد کند که ضمن دسترسی مناسب برای شهروندان، دسترسی بدون تعارض به حقوق اصناف ایجاد کند. وی درباره مصوبات نحوه فعالیت مشاغل سیار در دوران همه‌گیری کرونا نیز بیان کرد: شرایط امسال درباره بازارهای نوروزی بسیار ویژه است و باید پروتکل‌های بهداشتی در این زمینه به‌درستی مدنظر قرار بگیرند؛ البته درحال‌حاضر مصوبه جدیدی در این راستا در شورای شهر تصویب نشده و تاکید بر این است که اجرای مصوبه‌های باید با درنظر گرفتن پروتکل‌های بهداشتی در دستور کار قرار گیرد.

کنترل فعالیت و حفظ کرامت

بدون شک کنترل و مدیریت فعالیت دستفروشان برای شب‌های عید نیاز به برنامه‌ریزی‌های گسترده و راهکارهای عملی دارد که باید از سوی نهادهای بالادستی مورد توجه قرار گیرد. سید امیر فتاحیان، مدیرعامل شرکت شهربان شهرداری تهران پیش از این در گفت‌وگو با صمت گفته بود؛ طرح برقراری انضباط شهری ویژه ایام پایان سال یکی از طرح‌هایی است که در ماه‌های انتهایی در سال در دستور کار شهرداری تهران قرار می‌گیرد که با توجه به تقسیم وظایف انجام‌شده، بخش مهمی از وظایف در این حوزه برعهده شرکت شهربان شهرداری تهران است. فتاحیان در این باره افزود: امسال نیز طرح برقراری انضباط شهری ویژه ایام پایان سال (طرح استقبال از بهار) با همکاری شهرداری‌های مناطق، شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل، شرکت شهربان، نیروی انتظامی و یگان حفاظت در ایام پایانی سال در سطح شهر به اجرا در خواهد آمد تا موضوعات ناشی از سد معبر و مسائلی از این دست باعث ایجاد مزاحمت و مشکل برای شهروندان نشود. وی با اشاره به ضرورت ایجاد همکاری و هماهنگی‌های بین‌بخشی برای دستیابی به نتایج موردنظر در این موضوع خاطرنشان کرد: با مساعدت و همکاری تمام همکاران و با توجه به شرایط موجود، مکان‌های مناسبی برای دستفروشان و بساط‌گستران از سوی شهرداری تعیین می‌شود تا آسیبی متوجه این قشر از جامعه نشود و امیدواریم با تلاش یکدیگر اقدامات ویژه‌تری را در این راستا تا پیش از فرارسیدن عید نوروز انجام دهیم. مدیرعامل شرکت شهربان شهرداری تهران همچنین با اشاره به شرایط ویژه همه‌گیری کرونا در کشور یادآور شد: امسال با توجه به شرایط ویژه ناشی از همه‌گیری ویروس کرونا و اهمیت رعایت پروتکل‌های بهداشتی و فاصله‌گذاری اجتماعی، اجرای طرح انضباط شهری رنگ و بوی متفاوتی نسبت به سال‌های گذشته خواهد داشت که شاید مهم‌ترین تفاوت آن، جنبه سلامت‌محور این طرح باشد. وی در این باره اضافه کرد: امسال طرح انضباط شهری بیشتر با هدف پیشگیری از شیوع ویروس کرونا و قطع زنجیره سرایت این بیماری در اثر تجمعات انسانی در معابر شهری به اجرا در خواهد آمد تا به این وسیله میزان احتمال ابتلا به این ویروس نیز به کمترین حد خود برسد. فتاحیان در عین حال با تاکید بر جنبه معیشتی فعالیت دستفروشان در ایام شب‌های عید تصریح کرد: پیش از این نیز مجموعه مدیریت شهری در سال‌های اخیر در چارچوب وظایف تعریف شده و به سهم خود تا جایی که در توان داشته و با توجه به شرایط ویژه اجتماعی و اقتصادی و صنفی، با رویکرد چندوجهی «حفظ کرامت و توجه به معیشت دستفروشان و حفاظت از معابر عمومی به‌عنوان حق عمومی شهروندان» اقدامات لازم را در قالب اجرای طرح‌های انضباط شهری و ساماندهی دستفروشان نیازمند در روزبازارها و شب‌بازارهای تعیین‌شده در مناطق ۲۲ گانه شهر تهران انجام داده که نتایج مطلوبی را نیز در ساماندهی این موضوع دربر داشته است. مدیرعامل شرکت شهربان شهرداری تهران گفت: درحال‌حاضر در پی درخواست شهروندان و کسبه، طی هماهنگی‌های به عمل آمده از سوی معاونت خدمات شهری شهرداری تهران با نیروی انتظامی، یگان حفاظت و شهرداری‌های مناطق، مقدمات طرح انضباط شهری و رفع سد معبر در مناطق مختلف تهران فراهم شده و این طرح با درنظر گرفتن تمام جوانب آن در پایتخت به اجرا در خواهد آمد.

سخن پایانی

همان‌طور که پیش‌تر عنوان شد، رسیدگی به معضل دستفروشی، موضوعی نیست که بتوان با یک نگاه یک‌سویه به آن پرداخت به‌ویژه وقتی بدانیم که بسیاری از فعالان این عرصه برای تامین معیشت خود وارد این وادی شده‌اند.

بنابراین ضرورت دارد اصناف و بخش خصوصی نگاه همزیستانه‌تری نسبت به این موضوع داشته باشند. اما از سوی دیگر این پرسش مطرح می‌شود که آیا نهادهای دست‌اندرکار در این موضوع، به‌درستی به وظایف خود عمل می‌کنند؟ و پرسش مهم‌تر در این زمینه این است که در شرایط اقتصادی امروز کشور، تا چه زمانی هزینه تامین معیشت دستفروشان باید از جیب اصناف و کاهش سود قانونی و معمول آنها تامین شود؟

یادداشت

آسیبی که باید بپذیریم

مجتبی صفایی
نایب‌رئیس اتاق اصناف ایران

تاثیرات حضور دستفروشان در بازار اصناف کشور و بایدها و نبایدها در این حوزه از جنبه‌های زیادی قابل بررسی است و این موضوع در شرایطی که بازار شب عید امسال با دغدغه‌هایی مثل زایندهی یک سال گذشته اصناف و خطرهایی مانند شکل‌گیری موج‌های جدید همه‌گیری ویروس کرونا در کشور همراه است، اهمیتی دوچندان پیدا کرده است.

تاثیر منفی فعالیت دستفروشان بر سودآوری واحدهای صنفی، مسئله‌ای نیست که از کسی پوشیده باشد اما با توجه به مسائل و مشکلات اقتصادی حاکم بر کشور به نظر نمی‌رسد هیچ‌یک از اعضای اتحادیه‌ها و اصناف، با تعطیلی فعالیت این افراد موافق باشند. با این حال، به نظر می‌رسد ادامه فعالیت دستفروش‌ها در بازار امروز کشور نیازهای به سامان‌دهی و سازمان‌دهی مناسب دارند زیرا در هر حال اصناف کشور نیز یک سال را به دلیل همه‌گیری ویروس کرونا در تعطیلی به سر برده و منتظر بازار روزهای آخر سال برای جبران زیان‌های این مدت بوده‌اند.

دستفروش‌ها باید براساس ضوابط خاص در قالب‌هایی مثل روزبازارها تعریف شوند و در زمان و مکان مشخص و با رعایت تمامی ضوابط حاکم بر اقتصاد کشور، فعالیت کنند تا مانع فعالیت اصناف نیز نشوند؛ درحال‌حاضر این کار شکل ضابطه‌مندی ندارد و می‌بینیم برخی دستفروشان در کنار واحدهای صنفی، همان کالایی را ارائه می‌دهند که در آن واحد عرضه شده که این شرایط اصلا مطلوب نیست.

شرایط اصناف کشور در سالی که گذشت بدتر از هر زمان دیگر بوده اما با این حال آنها با درک موقعیت سخت معیشتی، همکاری‌های لازم را برای این موضوع انجام می‌دهند تا این اقشار نیز برای تامین معیشت با مشکلات بیشتر روبه‌رو نشوند. حتی واحدهای تولیدی برای ارائه کالاها به دستفروشان آماده هستند تا از این طریق، کالاها بدون واسطه به دست آنها برسد. درواقع نکته مهم درباره مخالفت امروز با فعالیت دستفروشان مسائلی غیر از موضوع سودآوری مالی است و درحال‌حاضر نگرانی ما بیشتر مربوط به موضوعاتی از قبیل عرضه کالای قاچاق، محصولات غیراستاندارد و مواد اولیه تقلبی معطوف می‌شود که می‌تواند آثار به مراتب مخرب‌تری نسبت به کاهش میزان سودآوری اصناف را در پی داشته باشد.

موضوع قاچاق و تاثیرات منفی این نوع کسب‌وکار موضوعی جدا از بحث دستفروشی است و آسیب‌های بسیار جدی را برای اقتصاد کشور و تولید داخلی به همراه دارد. با توجه به اینکه درحال‌حاضر نظارت خاصی بر فعالیت دستفروشان نمی‌شود و امکان رصد به صورت دقیق وجود ندارد، بسیاری از کالاهای قاچاق از همین طریق عرضه می‌شوند. همچنین در بحث محصولات تقلبی و مواد اولیه غیراستاندارد، وقتی سامان‌دهی و شناسایی دستفروشان به درستی مقدور نباشد، نمی‌توان انتظار داشت که کالاهای عرضه‌شده از کیفیت لازم برخوردار باشند. البته این موضوع درباره همه دستفروشان و کالاهای ارائه‌شده از سوی آنها صدق نمی‌کند اما سامان‌دهی این وضعیت، می‌تواند راه‌حلی برای مشکلات احتمالی برای این موضوع باشد. موضوع دیگری که درباره دستفروش‌ها و پدیده دستفروشی مطرح می‌شود، درباره امکان ایجاد تشکل‌های صنفی مثل اتحادیه برای دستفروشان است که در این زمینه باید گفت امکان تشکیل چنین اتحادیه صنفی برای دستفروشان وجود ندارد زیرا یکی از بدیهی‌ترین شرایط برای اخذ پروانه کسب این است که محل و مکان مشخصی برای فعالیت متقاضی وجود داشته باشد که این موضوع درباره دستفروشان صدق نمی‌کند.

البته راهکارهایی مثل تشکیل ساختارهایی مانند روزبازارها نیز نمی‌تواند شرایط ایده‌آل موردنیاز ما را برای سودآوری فراهم کند و قطعا اثرات منفی را به دنبال دارد و در کمتر کشوری شاهد این موضوع هستیم که تا این میزان روزبازار برگزار شود اما در شرایط کنونی اقتصادی که معیشت اقشار مختلف جامعه دچار مشکلات فراوان شده است، چاره‌ای جز همکاری برای عبور از این بحران وجود ندارد و ما نیز باید به سهم خود در این زمینه تلاش کنیم.

گفت‌وگو

در گفت‌وگوی مجیدرضا حریری با صمت مطرح شد:

اوراسیا دروازه ورود به بازار جهانی است

حضور ایران در مراودات تجاری اتحادیه اقتصادی اوراسیا می‌تواند مانند یک کلاس درس برای ما باشد

پیمان صفردوست: **به‌عقیده بسیاری از کارشناسان اقتصادی کشور، ارتباط تجاری ایران با کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا در سال‌های اخیر که کشور با تهدیدها و تحریم‌های اقتصادی بسیاری مواجه بوده، یکی از ابزارهایی بوده که به بقای تجارت کشور چه در حوزه واردات و چه در حوزه صادرات کمک کرده که در گزارش تجارت روز گذشته صمت به آن اشاره شد. اما یکی از موضوعاتی که از همان آغاز تبادلات تجاری کشور با این اتحادیه مطرح بوده، موضوع حذف تعرفه‌های تجاری از کالاهای مورد مبادله طرفین است. در واقع منتقدان حذف این تعرفه‌ها معتقدند این کار بیش از آنکه به سود طرف ایرانی باشد، باتوجه به حجم و نوع مبادلات به نفع طرف خارجی خواهد بود. البته این موضوع مخالفانی نیز دارد که حذف تعرفه‌های تجاری را الفبای ورود به تبادلات تجاری با اتحادیه‌های اقتصادی می‌دانند.**

در این شماره روزنامه صمت به بررسی این موضوع در گفت‌وگو با مجیدرضا حریری، فعال و کارشناس اقتصادی پرداخته‌ایم که شرح آن را در ادامه می‌خوانید:

اشاره:
طبق اعلام سازمان توسعه تجارت کشور، مذاکرات جدید برای تجارت آزاد با اتحادیه اقتصادی اوراسیا از بهمن آغاز شده تا غیر از ۲۰ درصد اقلامی که طرفین علاقه‌ای به آزاد کردن آن ندارند، در باقی کالاها مذاکره انجام شود و در روندی که شاید سال‌ها به طول انجامد تعرفه اقلام مختلف برداشته شود؛ بنابراین ۸۰ درصد کالاها براساس این توافق شامل تخفیف یا صفر شدن تعرفه می‌شوند که قرار است این اتفاق در یک بازه زمانی ۱۰ساله به‌صورت پلکانی انجام شود.

◉ به‌عنوان نخستین پرسش، تبادلات تجاری ایران با کشورهای عضو اتحادیه‌اوراسیا را چطور ارزیابی می‌کنید؟

مبادلات تجاری ما با کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا و در رأس آنها روسیه تا امروز غالبا به این شکل بوده که آنها معمولا کالاهای ساخته به کشور ما صادر نمی‌کنند و عمده صادرات ما به آن کشورها نیز شامل محصولات کشاورزی است و این موضوع باتوجه به تحریم‌های اقتصادی و دشواری‌های انتقال ارز در تجارت ایران، معمولا برای هر دو طرف دارای سود و اهمیت استراتژیک است.

علاوه بر این امکان استفاده از پیمان‌های منطقه‌ای و دو یا چندجانبه مانند تجارت با اتحادیه اوراسیا ما را به نوعی تمرین می‌دهد که بتوانیم وارد رقابت‌های جهانی شویم و یاد بگیریم که پیوستن به WTO به‌معنای مراوده تجاری با کشورهای مختلف، بدون محدودیت‌ها و تعرفه‌های حمایتی سنگین خواهد بود؛ پس اگر از این جهت نیز به موضوع نگاه کنیم، حضور ایران در مراودات تجاری این اتحادیه و پیمان‌های دوجانبه و منطقه‌ای از این دست می‌تواند مانند یک کلاس درس برای ما باشد.

◉ پیوستن به WTO چه امکانی را به توان تجاری کشور می‌افزاید؟

WTO یا سازمان تجارت جهانی (World Trade Organization) یک سازمان بین‌المللی است که قوانین جهانی تجارت را تنظیم و اختلافات بین اعضا را حل و فصل می‌کند. اهمیت این نهاد تا آن حد است که بیشتر کشورها در حال حاضر به عضویت آن درآمده‌اند و می‌بینیم که کشورهای حاضر در WTO که همه به‌صورت داوطلبانه به آن پیوسته‌اند، هیچ یک به‌صورت داوطلبانه قصد خروج از آن را ندارند و همه شرایط حضور در آن را پذیرفته‌اند؛ بنابراین پیوستن به WTO شرایط و تعهدات بسیاری را می‌طلبد و ما نیز اگر می‌خواهیم جزئی از تجارت جهانی باشیم باید قواعد آن را بپذیریم.

◉ آیا کاهش یا حذف تعرفه‌های تبادلات تجاری با کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا ممکن است به زیان اقتصاد کشور ما تمام شود؟

ما باید از تجربه‌های کشورهای دیگر در این زمینه بیاموزیم. چنین شرایطی برای بسیاری از کشورهای دیگر نیز وجود داشته و همواره برای آنها مفید بوده و کمتر شنیده‌ایم که کشوری از این بابت زیان کرده باشد؛ بنابراین شاید در کوتاه‌مدت احساس زیاندهی در این مورد برای تولید داخلی ما وجود داشته باشد اما قطعا در افق بلندمدت، این موضوع تمرینی برای پرداختن به تولید رقابتی و ورود به بازارهای جهانی است و به سود ما خواهد بود.

◉ اهمیت تولید رقابتی چیست و چرا کارشناسان تا این حد بر آن تاکید دارند؟

تولید رقابتی تنها راهی است که ما می‌توانیم از طریق آن در بازارهای جهانی حضور داشته باشیم و تولیدات خود را معرفی کنیم. اگر تولیدکننده‌ای در تولید و عرضه داخلی محصولات، از ورود بدون تعرفه محصولات و تولیدات سایر کشورها احساس خطر کند و با زیان مالی و از دست رفتن بازار مواجه شود، به‌طور قطع نخواهد توانست به‌عنوان یک صادرکننده در بازارهای جهانی که در آنها دیگر خبری از تعرفه‌ها و حمایت نهادهای حاکمیتی نیست، حضور موفقی داشته باشد و محکوم به شکست و حذف از عرصه رقابت خواهد بود؛ البته باید به این موضوع نیز توجه داشت که انجام موفق این فرآیند و رسیدن به توانایی رقابت تجاری، مستلزم تحقق برخی اماواگرهاست.

◉ چه اماواگرهایی؟!

اگر ما قصد داریم به‌سوی تجارت آزاد جهانی حرکت کنیم، باید در ابتدا به اقتصاد آزاد در داخل کشور برسیم و تجربه موفقی در این زمینه داشته باشیم. حذف سوبسیدها از نهاده‌های تولید و همین‌طور قطع سوبسیدهای ارزی از مهم‌ترین عواملی است که می‌تواند در راه رسیدن به اقتصاد آزاد کمک‌کننده باشد. ما با این روش باید اقتصادی مبتنی بر روابط بازار و حذف موارد مغایر با آن ایجاد کنیم که بتواند در بازارهای جهانی نیز حضور فعال داشته باشد.

◉ آیا شرایط ایجاد چنین فضایی در کشور وجود دارد؟

باید به این نکته توجه داشت که هیچ کدام از این شرایط نمی‌تواند به‌صورت دفعی، فوری و ناگهانی بر اقتصاد و تجارت کشور حکفرما شود و این کار مستلزم برنامه‌ریزی بلندمدت و یک‌دهه‌ای خواهد بود. در این روند باید تجارت با اتحادیه‌های اقتصادی مثل اتحادیه اوراسیا تداوم داشته باشد.

◉ مزیت تجارت با این اتحادیه پیش از حضور در تجارت آزاد جهانی چیست؟

ما باید پیش از ورود به هر عرصه‌ای، شرایط مشابه و با فشار کمتر آن را تجربه کنیم و این همان فرصتی است که تجارت ترجیحی با اتحادیه اوراسیا در اختیار ما می‌گذارد. مهم‌ترین ویژگی تبادلات تجاری با چنین اتحادیه‌هایی این است که در آنها هم تعداد معدودی از کشورها حضور دارند و هم تعداد کالاهای مورد مبادله محدود است و ما را با الفبا و قواعد و شرایط حضور در عرصه‌های جهانی آماده می‌کند.

◉ پس چرا همچنان صحبت‌هایی از زیان‌بار بودن ارتباط تجاری با اتحادیه اوراسیا و حذف تعرفه‌های تجاری کالاها مطرح می‌شود؟

مطرح شدن این موضوع که حذف تعرفه کالاها در تبادلات تجاری با اتحادیه اوراسیا به زیان اقتصاد کشور خواهد بود از آنجا نشأت می‌گیرد که همچنان در کشور ما حضور در اقتصاد محلی و بومی به نفع عده‌ای از فعالان اقتصادی است و طبیعتا با آزاد شدن تجارت، این نفع و مزیت از آنها گرفته می‌شود، وگرنه سال‌هاست که کشورهای مختلف که حتی اقتصادی ضعیف‌تر از کشور ما داشته‌اند خود را با این جریان منطبق کرده‌اند و همچنان در حال فعالیت هستند. در واقع در بیشتر موارد این موضع‌گیری از آنجا ناشی می‌شود که به محض باز شدن درهای تجارت آزاد و خروج اقتصاد از حالت گلخانه‌ای، امکان حضور کالاهای گران یا بی‌کیفیت در بازار از بین خواهد رفت. بدیهی است که حضور در یک اقتصاد بسته و انحصار تولید بدون حضور رقیب، می‌تواند به‌واسطه سودجویی بیشتر از مردم، برای عده‌ای مطلوب باشد اما ما باید بپذیریم که چنین ساختاری نمی‌تواند تا همیشه باقی بماند و بقای اقتصاد و تجارت در گرو ارتباط‌های جهانی و ورود به بازارهای خارجی و رقابتی است.

پروژه ملی شیرین سازی و انتقال آب خلیج فارس به صنایع جنوب شرق کشور

معرفی پروژه

۱ احداث تاسیسات آب شیرین کن

این بخش از پروژه با هدف نمک زدایی سالیانه ۱۸۰ میلیون متر مکعب آب دریا در محل تاسیسات آب شیرین کن واقع در ۳۰ کیلومتری غرب شهرستان بندر عباس و در ساحل خلیج فارس و در قالب ۳ مدول انجام می شود

ظرفیت شیرین سازی: ۱۸۰ میلیون متر مکعب در سال
میزان انتقال به صنایع: ۱۳۰ میلیون متر مکعب در سال
آب اختصاص یافته به استان هرمزگان: ۵۰ میلیون متر مکعب در سال

مدول اول این طرح به ظرفیت ۶۰ میلیون متر مکعب در سال آماده افتتاح می باشد

۲ احداث خطوط انتقال آب:

این بخش از پروژه شامل احداث ایستگاه های پمپاژ و ۸۲۰ کیلومتر خط انتقال آب از محل تاسیسات آب شیرین کن بندر عباس به صنایع منطقه گل گهر، مس سرچشمه و چادرملو در استانهای کرمان و یزد در قالب سه قطعه است. مشخصات هرقطعه به شرح ذیل است.

قطعه اول انتقال آب
این خط لوله به طول ۳۰۰ کیلومتر
از محل تاسیسات آب شیرین کن بندرعباس شروع شده و تا محدوده مجتمع معدنی و صنعتی گل گهر امتداد دارد.

قطعه دوم انتقال آب
این خط لوله به طول ۱۵۰ کیلومتر
از محدوده مجتمع معدنی و صنعتی گل گهر شروع و تا صنایع مس سرچشمه ادامه دارد.

قطعه سوم انتقال آب
این خط لوله به طول ۳۷۰ کیلومتر
از محدوده مجتمع مس سرچشمه شروع و تا صنایع فولادی چادرملو در استان یزد ادامه دارد.

آنچه که امروز شاهد افتتاح آن هستیم

بهره برداری مدول اول آب شیرین کن به ظرفیت ۶۰ میلیون مترمکعب در سال و قطعه اول خط انتقال آب به طول ۳۰۰ کیلومتر از بندر عباس به مجتمع معدنی و صنعتی گل گهر با مشخصات ذیل

۳۰۰ میلیون یورو — میزان سرمایه گذاری ارزی
۷,۲۰۰ میلیارد تومان — میزان سرمایه گذاری ریالی
۸,۰۰۰ نفر به صورت مستقیم — میزان اشتغال زایی در زمان اجرای پروژه
۱,۲۰۰ نفر به صورت مستقیم — میزان اشتغال زایی در زمان بهره برداری

شرکت صنایع مس و صنعتی گل گهر
روابط عمومی و امور بین الملل

بورس مکلف به همکاری در توثیق اوراق مالی اسلامی شد

نمایندگان مجلس، سازمان بورس و اوراق بهادار را مکلف به همکاری در توثیق اوراق مالی اسلامی منتشره دولت نزد بانک مرکزی کردند.

سازمان بورس مکلف به همکاری در توثیق اوراق مالی اسلامی شد. به گزارش خانه ملت، نمایندگان در نشست علنی نوبت دوم امروز در جریان بررسی بخش هزینه‌ای لایحه بودجه سال ۱۴۰۰، با بندهای (م)، (ن) و (س) تبصره (۵) ماده واحده لایحه بودجه موافقت کردند.

در بند (م) تبصره (۵) ماده واحده لایحه بودجه آمده است: به‌منظور اجرای سیاست پولی و مدیریت نرخ‌های سود و مهار (کنترل) بلندمدت نقدینگی، مهار (کنترل) تورم و در راستای اجرای عملیات بازار باز و اعطای اعتبار در قبال وثیقه، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بدهی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری شامل خط اعتباری و اضافه برداشت را توثیق به اوراق مالی اسلامی منتشرشده دولت کند. بدهی ایجادشده بابت ساماندهی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری و خطوط اعتباری تکلیفی با مصوبه شورای پول و اعتبار از شمول این بند مستثناست. سازمان بورس و اوراق بهادار مکلف به همکاری در توثیق اوراق مالی اسلامی منتشرشده دولت نزد بانک مرکزی است.

براساس بند (س) این تبصره مرجع رسیدگی و تأیید بدهی‌ها و مطالبات موضوع بند (و) این تبصره و بدهی‌ها و مطالبات موضوع بند (پ) ماده (۱) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور، از سوی سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی تعیین می‌شود.

صمت در گفت‌وگو با کارشناسان وضعیت بازار سهام را بررسی کرد

تداوم بحران در بورس

بازار سهام تهران یکی از پر حرف و حدیث‌ترین بخش‌های اقتصاد ایران در سال ۹۹ بوده که آثار بسیار پررنگی را هم در عرصه‌های اجتماعی و سیاسی داشت. بسیاری از مردم کم‌درآمد پس‌اندازهای خود را با هزار امید و آرزو راهی این بازار کردند تا شاید بتوانند اندک نقدینگی خود را از گزند ریزش ارزش پول ملی نجات داده و جلوی فقیرتر شدن خود را بگیرند. اما نمی‌دانستند آنچه در انتظارشان است نه‌تنها گرهی از مشکلات متعددشان باز نمی‌کند، بلکه هزار گره کور دیگر بر رشته معیشت پرچالشی که دارند، خواهد انداخت. بورس تهران در هفته‌های اخیر، روند ریزشی خود را بدون هیچ توقفی و بی‌توجه به نوسانات قیمت محصولات شرکت‌های بورسی ادامه داده است. این در حالی است که بسیاری از بازارهای سهام در جهان پس از آغاز واکسیناسیون در اغلب کشورها، سبزپوش شده و روند رو به رشد پیش از بحران جهانی کرونا را از سر گرفته‌اند. کارشناسان بر این باورند که بورس تهران تحت‌تاثیر مسائل دیگری است که هیچ بورسی در جهان از آنها تبعیت نمی‌کند، این عده معتقدند سهامداران در چرخه‌ای گیر افتاده‌اند که نه راه پیش دارند و نه راه پس! به همین دلیل است که فعلا حضور در بورس را به سرمایه‌گذاری در بازارهای موازی که هر یک به دلیلی دچار رکود است، ترجیح می‌دهند.

سهند اینانلو
editor@smtnews.ir

عکس: آیدا فریدی

این موجود زنده (بازار) با دستورالعمل‌ها و تغییرات مدیریتی به سوی رونق رهنمون نمی‌شود اما دولتمردان و مسئولان ما هنوز به این نکته باور ندارند

بازار یک موجود زنده است

عماد عظیمی، رئیس گروه پژوهش سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی البرز و کارشناس بازار سهام با اشاره به شرایط ناخوشایند بازار سرمایه به صمت گفت: شرایط بورس به‌گونه‌ای است که سهامداران حقیقی و حقوقی ضررهای سنگینی را متحمل می‌شوند و در روزهای اخیر این روند ادامه‌دار بوده است. وی در ادامه افزود: دلایل زیادی برای این وضعیت بورس می‌توان برشمرد که هر یک سهمی در بهم ریختگی بازار دارند اما فقدان رویکرد مدیریت علمی مهم‌ترین آنهاست که بازار سهام ما از آن رنج می‌برد.

■ تغییرات مدیریتی

عظیمی با انتقاد از تغییرات مکرر مدیریتی عنوان کرد: در مباحث فلسفه علم نیز بازار به مثابه یک موجود ارگانیک زنده‌ای تصورشده که تابع اصول و قواعد خودش است. این موجود زنده (بازار) با دستورالعمل‌ها و تغییرات مدیریتی به سوی رونق رهنمون نمی‌شود، اما دولتمردان و مسئولان ما هنوز به این نکته باور ندارند. به همین دلیل هم به رویه قبلی خود ادامه می‌دهند و با تغییرات مدیریتی متعدد سعی در اصلاح وضعیت بازارها را دارند اما طبیعتا شاهد بدتر شدن اوضاع هستیم.

■ کسب تجربه مدیریتی با پول مردم

این کارشناس بازار سهام با اشاره به از دست رفتن سرمایه‌های مردم در بورس به صمت گفت: بارها گفته‌ام که بورس در تمامی دنیا، آینه تمام‌نمای اقتصاد کشورها بوده و در ایران هم دقیقا به همین شکل است. شاهد هستیم که مسئولان در بورس مدام در حال آزمون و خطا هستند و آن را به الگوی مدیریتی خود تبدیل کرده‌اند. در حالی که این کار اصلا درست نیست، پولی که در بازار سهام جریان دارد، متعلق به مردم است و نمی‌توان با ریسک کردن روی آن تجربه مدیریتی کسب کرد. سرمایه‌ای که در این حوزه وجود دارد، حاصل زحمات یک عمر کارمندان و کارگرانی است که با هزار امید و آرزو اندک پولی را که در اختیار دارند، وارد این بازار کرده‌اند.

■ بورس، محور شعارهای انتخاباتی ۱۴۰۰ است

عظمی به انتخابات ریاست جمهوری سال آینده اشاره کرد و یادآور شد: از همین‌رو انتظار می‌رود موضوع بورس بدل به یکی از مهم‌ترین مباحث در انتخابات ۱۴۰۰ شود، مسلما نامزدها و مسئولان قول‌هایی را خواهند داد تا مردم امیدوار به جبران ضررهایشان در بورس شوند.

■ سهامداران بی‌اعتماد شده‌اند

این تحلیلگر بورس ضمن اشاره به وجود جو بی‌اعتمادی در بازار سهام، تصریح کرد: واقعیت این است که بی‌اعتمادی در بازار سهام به قدری گسترش یافته که بعید می‌دانم کسی به این وعده‌ها توجهی داشته باشد. اعتماد مهم‌ترین ابزار در بازارهای مختلف است، متاسفانه ما این ابزار و اهرم حیاتی را از دست داده‌ایم. این بی‌اعتمادی باعث شده تحلیل‌های فاندامنتال هم برای سهامداران بی‌اعتبار شوند، این اتفاق بسیار خطرناک است چراکه رویگردانی از علم‌گرایی در هر بازاری می‌تواند پیامدهای ناخوشایندی داشته باشد. این سلسله اتفاقات اعتمادزدا نیز به‌دلیل رویکرد مدیران اقتصاد ایران به بورس است که باعث شده مردم حتی به مباحث علمی هم اعتماد خود را از دست بدهند و باوری به تحلیل‌های اصولی هم نداشته باشند.

■ متخصصان ناتوانند یا غیرمتعهد؟

عظیمی با انتقاد از عملکرد برخی متخصصان به صمت گفت: افرادی هم که دانش و تخصص مدیریت بازار سهام را دارند نمی‌توانند از دخالت سایر نهادها و مقامات در بورس جلوگیری کنند. برخی از همین مدیران که اتفاقا دانش این کار را هم داشتند، مردم را برای ورود به بورس تشویق کردند، در حالی که می‌دانستند امکان ممانعت از دخالت سایر نهادها در بازار سهام وجود ندارد و نتیجه خوبی در انتظار سرمایه‌های مردم نخواهد بود.

■ راهکار چیست؟

این کارشناس بازار سرمایه با برشمردن برخی موارد، راهکار سامان بخشیدن به بورس را بازگشتن به اصول جهان‌شمول بورس دانست و گفت: مهم‌ترین اقدامی که باید انجام شود، لغو هرگونه قانون و تصمیم من‌درآوردی و بی‌منطق است که باعث شده کار بازار به اینجا بکشد. به جای این ابتکارات غیراصولی و مخرب باید به سمت استفاده از ابزارهای مدرن برویم تا بازار از پویایی لازم برخوردار شود. وی ادامه داد: در مرحله بعد باید سهام شناور شرکت‌ها را افزایش دهیم و مواردی مانند حجم‌مبنا و دامنه نوسان را به کلی از بازار حذف کنیم. عظیمی در پایان ضمن ابراز ناامیدی از آینده بازار سهام، خاطرنشان کرد: اگر این موارد را رعایت کنیم، می‌توان به آینده بورس امیدوار بود، در غیر این‌صورت اصلا نمی‌توان پیش‌بینی کرد چه روزی و چه تاریخی وضعیت ملتهب بورس به پایان خواهد رسید.

عماد عظیمی

امید پورمحمود

پافشاری روی قوانین ناکارآمد

امید پورمحمود، کارشناس بازار سهام ضمن اشاره به میزان تخصص مدیران جدید سازمان بورس به صمت گفت: متاسفانه برخی از مدیران بورس با وجود داشتن اطلاعات و علم کافی برای مدیریت این حوزه، عملکرد مناسبی را از خود به نمایش نگذاشته‌اند و تا به حال نتوانسته‌اند بازار را به سمت رونق هدایت کنند.

وی در ادامه افزود: شاید دلیل این نوع نگرش، پافشاری برخی مقامات روی ادامه رویه قبلی و اجرای همان قوانین ناکارآمد و غیراصولی است اما در هر حال نتیجه این طرز نگاه به مدیریت بورس تا به این لحظه چندان جالب نبوده است.

پورمحمود مقاومت مدیران قبلی در برابر تغییر قوانین قدیمی را یادآور شد و عنوان کرد: همانطور که پیش‌تر نیز گفته شد ظاهرا نوعی روحیه محافظه‌کاری در بین مدیران بورسی اپیدمی شده تا در برابر اصلاح قوانین بازار مقاومت کنند. در زمان مدیریت تیم قبلی سازمان بورس هم دقیقا همین نوع نگاه بر بازار حاکم بود. به‌عنوان مثال، می‌توان به موضوع نرخ پایانی اشاره کرد که با وجود پیامدهای بسیار منفی برای بازار اما مدیران بی‌تفاوت از کنار آنها رد می‌شدند، در شرایط کنونی هم به نظر می‌رسد این رویکرد ادامه خواهد داشت.

■ بورس تهران با بورس هیچ کشوری قابل مقایسه نیست

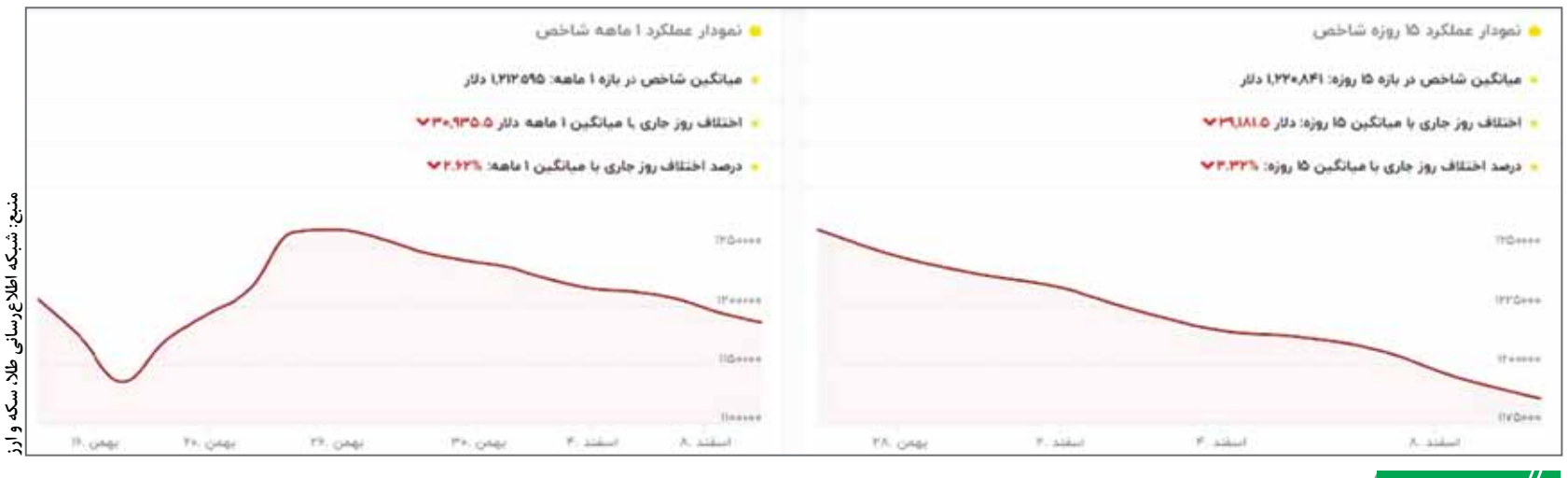
این کارشناس بازار سرمایه با یادآوری اظهارات مسئولان در مقایسه بورس تهران با بازارهای سهام شرق آسیا، بیان کرد: ماه‌های قبل از مسئولان می‌شنیدیم که بورس تهران را با بازارهای سهام در مالزی، ترکیه، سنگاپور و... مقایسه می‌کردند، در حالی که من در همان دوره نیز از این اظهارات انتقاد کردم. اصلا چنین مقایسه‌هایی از اساس اشتباه است، اقتصاد همه این کشورها پویا و سالم است و مانند ما دچار بیماری‌های مزمن اقتصادی نیستند و به همین دلیل هم بورس تهران نمی‌تواند به‌عنوان بازاری شاخص با سایرین قابل مقایسه باشد.

■ رویکرد نادرست

پورمحمود ضمن انتقاد از رویکرد قدیمی و غیراصولی مدیران بورسی، خاطرنشان کرد: یکی از مواردی که بازار سهام ما را از سایرین متمایز می‌کند، وجود قوانین قیمت‌گذاری دستوری در اقتصاد ایران است که باعث می‌شود سازکار معاملات در بورس تهران عملا فشل شود و مدیران نیز هیچ تلاشی برای جلوگیری از تشدید این نوع نگاه نمی‌کنند و متاسفانه شاهد ادامه همان رویکرد قدیمی هستیم که پیش‌تر نیز به آن اشاره شد. اگر می‌خواهیم چنین مقایسه‌ای با کشورهایی مانند مالزی داشته باشیم باید این نوع موانع را از میان برداریم در حالی که چشم‌انداز چنین تغییر مسیری در اقتصاد ایران دیده نمی‌شود.

سخن پایانی...

یکی از موضوعات مهمی که این روزها نقل محافل بورسی شده، ادامه رویه مدیران قبلی سازمان بورس، از سوی مدیران فعلی است. در حالی که مسئولان بالادستی وعده تغییر رویه در بورس را می‌دادند و معتقد بودند تیم مدیریتی جدید می‌تواند خلأهای بورس را پر کرده و بر مشکلات این حوزه فائق آیند. اما تا به اینجا که حدود ۲ ماه از انتصاب رئیس جدید سازمان بورس می‌گذرد، تغییر مثبت چندانی در نوع نگاه به مقولات مدیریتی در بازار سهام مشاهده نشده است. کارشناسان نیز با ابراز نارضایتی از عملکرد مدیران فعلی معتقدند با توجه به وعده‌های دولت، انتظار می‌رفت بورس با نگاه علمی‌تری مدیریت شود اما تا به اینجا چنین تغییری در رویه پیش روی بورس تهران دیده نشده تا سهامداران به آن دلخوش باشند.

باجه خبر

■ راه‌اندازی پورتال خدمات الکترونیک بیمه «ما»

پرتال خدمات الکترونیک بیمه «ما» با رویکردی نوآورانه و در راستای تسهیل دسترسی بیمه‌گذاران به هرگونه خدمات بیمه‌ای در روزهای شیوع ویروس کرونا، آغاز به کار کرد.

به گزارش روابط‌عمومی بیمه «ما» سامانه پرتال خدمات الکترونیک با هدف کسب رضایت حداکثری مشتریان و پوشش‌دهی کامل نیازهای آنها به نشانی https://my.bimehma.com در دسترس مشتریان قرار گرفته است.

براساس این گزارش، صدور و تمدید اینترنتی، پرداخت اقساط، استعلام وضعیت، استعلام نرخ و استعلام خسارت بیمه‌نامه از جمله خدمات ارائه‌شده در فاز نخست پیاده‌سازی سامانه است. تمامی کاربران می‌توانند با عضویت در پرتال خدمات الکترونیک، حساب کاربری اختصاصی دریافت کرده و اطلاعات کامل بیمه‌نامه‌های صادرشده و همچنین فهرست هزینه‌های درمانی خود را مشاهده کنند.

■ بیمه رازی «تقدیرنامه ۴ ستاره» دریافت کرد

به‌گزارش روابط‌عمومی بیمه رازی، هجدهمین همایش تعالی سازمانی سه‌شنبه ۵ اسفند، با حضور سازمان‌های سرآمد ایرانی در مرکز همایش‌های سازمان مدیریت صنعتی برگزار و از برندهای متعالی تجلیل شد. بیمه رازی با هدف تعمیق مفاهیم مدل تعالی در سازمان برای دومین‌بار به‌منظور کسب بالاترین سطح تقدیرنامه جایزه ملی تعالی سازمانی در این رویداد ملی شرکت کرد و موفق به دریافت تقدیرنامه در سطح چهارستاره شد. از مهم‌ترین اهداف شرکت بیمه رازی برای شرکت در این رویداد می‌توان به ایجاد فرهنگ انجام کار تیمی در سطح سازمان، مشخص شدن جایگاه شرکت نسبت به مفاهیم مدل تعالی و تعریف پروژه‌ها و برنامه‌های بهبود در چارچوب این مدل اشاره کرد. رویداد جایزه ملی تعالی سازمانی برگرفته از مدل EFQM اروپاست که هر سال با حضور سازمان‌ها و شرکت‌های بزرگ و مطرح کشور از صنایع گوناگون از سوی سازمان مدیریت صنعتی برگزار می‌شود و یکی از معتبرترین و باقدمت‌ترین جوایز در سطح ملی به‌شمار می‌رود.

یادداشت

دانش مالی‌رفتاری چیست و به چه کاری می‌آید؟

شهیر محمدنیا
کارشناس بورس اوراق بهادار

مالی‌رفتاری (Behaviorl Finance) دانشی است در حوزه مالی که به چگونگی تفسیر اطلاعات برای اتخاذ تصمیمات درباره سرمایه‌گذاری آگاهانه می‌پردازد. این علم نوپا که در دو دهه اخیر بیشتر مورد توجه قرار گرفته را می‌توان به‌عنوان تاثیر روانشناسی در تصمیمات و رفتارهای مالی در نظر گرفت.

با پیشرفت این علم بسیاری از مفاهیم مالی استاندارد که رفتارهای مالی از سوی آنها تفسیر و تحلیل می‌شد، به چالش کشیده شد و دلایل نقض و مطلق نبودن آن اصول را به اثبات رساند. این دانش نواقصی را آشکار کرد که تا قبل از آن به‌عنوان اصول استاندارد پذیرفته شده بودند. مانند تئوری اقتصاد کارآ، انسان اقتصادی و... اما برای آنها پاسخی روشن ارائه نکرده است.

این رشته مالی از نظریه‌های روانشناسی برای تحلیل و بررسی ناهنجاری‌های بازار سهام استفاده می‌کند. مالی‌رفتاری فرض اینکه افراد در مواقع اتخاذ یک تصمیم مالی، تمامی جوانب و زوایای گوناگون را در نظر گرفته و بهینه‌ترین تصمیم ممکن را می‌گیرند، زیر سوال برده و اثبات می‌کند که شرایط محیطی، فرهنگی و اجتماعی در رفتار افراد تاثیر گذاشته و گاهی موجب تصمیم‌گیری و رفتار غیرعقلایی در فرد و ایجاد ناهنجاری و بی‌نظمی در بازارهای مالی می‌شود. این سوگیری‌های رفتاری باعث پیش‌بینی‌ناپذیر بودن مسائل مالی حتی با لحاظ قرار دادن مفاهیم و علوم استاندارد اقتصادی می‌شود.

یکی از شناخته‌شده‌ترین اثرات روانی به اثر ژانویه و دسامبر معروف است. تحقیقات متعددی نشان می‌دهد راندمان و بازدهی سهام در ماه دسامبر که آخرین ماه میلادی است به پایین‌ترین سطح و در ماه اول میلادی؛ یعنی ژانویه به بالاترین سطح خود می‌رسد یا در چرخه هفتگی معمولا در روز جمعه که آخرین روز معاملات تقویمی است، بیشترین بازدهی و در ابتدای هفته یعنی در روز دوشنبه در پایین‌ترین سطح است. به این اثرات روانی که ناشی از سوگیری رفتاری است، اثرات تقویمی گفته می‌شود. مثال دیگری که می‌توان از آن نام برد، اثر عرضه‌های اولیه است که اتفاقا در بازار بورس ایران نیز صدق می‌کند. ارزش این شرکت‌ها در بدو عرضه معمولا پایین‌تر از میزان واقعی آنها بوده و این امر باعث مقبول شدن سهام آن شرکت از سوی بازار است و معمولا کسانی که در روزهای ابتدایی سهام این شرکت‌ها را خریداری می‌کنند، بازدهی بالایی نصیبشان خواهد شد. علم مالی‌رفتاری به دو بخش خُرد و کلان تقسیم می‌شود. مالی‌رفتاری خرد به رفتارها و سوگیری‌های سرمایه‌گذاران و تناقض آن با رفتارهای منطقی کلاسیک و مالی رفتاری کلان به تحلیل ناهنجاری‌ها در بازارهای مالی و ویژگی‌های آن می‌پردازد.

رفتار گله‌ای به تاثیرپذیری رفتار فرد از تصمیمات و رفتارهای گروهی جامعه می‌پردازد. رفتارهایی که منشأ آنها تصمیمات و کنش‌های جمعی بوده و باعث همسو شدن رفتار فرد با رفتار اجتماع اطرافش می‌شود.

در گذشته تصور بر آن بود که بازارهای مالی به‌طور هوشمند عمل کرده و تمامی تحرکات و تغییرات بازار بهینه، هوشمندانه و مبرا از خطاست. اما رفتارهای گله‌ای تعریفی جدید از این مفاهیم ارائه کرد و در واقع خط بطلانی بر باورهای کلاسیک اقتصادی کشید. سوگیری‌های رفتاری و از جمله آن رفتارهای گله‌ای نشان داد که لزوما تمامی تغییرات در بازارهای مالی بهینه و هوشمند نبوده و می‌تواند ریشه در این سوگیری‌ها داشته باشد. البته باید به این نکته نیز توجه داشت که رفتارهای گله‌ای الزاما اشتباه نبوده و براساس طبیعت رفتاری همه انسان‌ها گاهی مبنای درست داشته و یک تصمیم جمعی بر مبنای استدلال، منطق و هنجار بوده و نتیجه‌ای مطلوب حاصل خواهد داشت و گاهی نیز برعکس و نتیجه زیانباری در برخواهد داشت.

دلایل مختلفی برای رخ دادن پدیده رفتار گله‌ای می‌توان بیان کرد. یکی از دلایل وقوع این رفتارها، تاثیرپذیری فرد از جامعه و محیط پیرامون آن است.

این تاثیرپذیری فقط محدود به سوگیری‌های مالی رفتاری نبوده و در واقع تمامی ابعاد زندگی افراد را نیز در بر می‌گیرد. معمولا انسان‌ها تصمیمات و رفتارهایی را انجام می‌دهند که از دید سایر افراد آن اجتماع بهنجار و پذیرفته‌شده باشند. در این‌گونه سوگیری‌ها منطق و استدلال شخصی زیاد موثر نبوده و تصمیمات تنها براساس پیروی فرد از رفتار جمعی و تقلید از آنهاست.

خبر

گسترش فضای سبز بندرخشک پیشگامان

در آستانه هفته درختکاری و با هدف حفظ محیط‌زیست و توسعه فضای سبز ۱۰۰۰ اصله انواع نهال در بندرخشک پیشگامان کاشته شد. به گزارش صمت از روابط‌عمومی بندرخشک پیشگامان، در راستای حفظ محیط‌زیست و گسترش فضای سبز در بندرخشک پیشگامان، در آستانه هفته درختکاری ۱۰۰۰ اصله انواع نهال‌های سازگار با آب و هوای کویری در قسمت‌های مختلف سایت ۷۰۰ هکتاری بندرخشک کاشته شد. بندرخشک پیشگامان بنابر کارشناسی‌های صورت گرفته سالانه چند نوبت اقدام به کاشت و نگهداری درختان و فضای سبز می‌کند که این اقدام نیاز به تامین هوای پاک بندرخشک را تا حد بسیار زیادی رفع خواهد کرد.

پاسخگویی به سوالات شهروندان یزدی

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان یزد با حضور در مرکز سامانه ارتباط مردم و دولت استان از طریق تلفن ۱۱۱ پاسخگوی سوالات شهروندان یزدی بود.

به‌گزارش روابط‌عمومی سازمان صنعت، معدن و تجارت استان یزد، محمدرضا علمدار یزدی در مرکز سامانه ارتباط مردم و دولت استان (سامد)، حاضر شد و به تلفن‌های مردمی پاسخگو بود. بنا بر این گزارش در تماس‌های انجام‌شده مسائل صنفی، تنظیم بازار، صنعتی، معدنی و... مطرح شد و وی ضمن پاسخگویی به تلفن‌های مردمی، دستورات لازم برای رفع مشکلات مردم را صادر کرد. تکریم ارباب‌رجوع و ارتباط مستمر با مردم سرلوحه فعالیت سازمان صنعت، معدن و تجارت استان یزد قرار گرفته و از سال‌های گذشته تاکنون نیز یکشنبه هر هفته دیدارهای عمومی رئیس سازمان در محل دفتر وی برقرار است.

در سفر مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی فارس به استهبان اعلام شد

ایجاد شهرک صنعتی تخصصی انجیر استهبان

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

شرکت شهرک‌های صنعتی فارس برای راه‌اندازی ۳ ناحیه صنعتی در مناطق ایج، رونیز و دهستان‌خیر آماده است

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان فارس با اشاره به واگذاری ۹۵ درصد از اراضی شهرک صنعتی استهبان در قالب ۵۰ قرارداد سرمایه‌گذاری به متقاضیان، از برنامه این شرکت برای اجرای طرح توسعه این شهرک صنعتی خبر داد و گفت: طرح توسعه این شهرک صنعتی به مساحت ۷۰ هکتار در حال انجام است که امیدواریم با انجام آن بتوانیم جوابگوی نیاز سرمایه‌گذاران باشیم. به گزارش صمت، احد فتوحی در جلسه بررسی و رفع مشکلات شهرک صنعتی استهبان که با حضور فرماندار و مدیران نهادهای اجرایی شهرستان برگزار شد، افزود: در ۲ سال گذشته شاهد جهش در جذب سرمایه‌گذار در شهرک صنعتی استهبان بودیم و ۶۵ درصد از اراضی صنعتی در این ۲ سال واگذار شد و درحال‌حاضر به علت نبود اراضی قابل واگذاری پاسخگوی حجم زیادی از متقاضیان نیستیم. وی با بیان اینکه طرح توسعه شهرک صنعتی در اراضی افزون‌بر ۷۰ هکتار در حال پیگیری است، گفت: در این طرح توسعه، رویکرد ما توجه به صنایع مرتبط با بسته‌بندی و فرآوری انجیر به‌عنوان مزیت اصلی و مهم این شهرستان است و ایجاد زون تخصصی برای استقرار صنایع انجیر در جانمایی طرح توسعه در دستور کار قرار خواهد گرفت. فتوحی در ادامه با اشاره به برنامه این شرکت برای ایجاد خوشه انجیر گفت: با توجه به ظرفیت‌ها و توانمندی‌های موجود در شهرستان استهبان و مطرح بودن به‌عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده انجیر دیم کشور، شرکت شهرک‌های صنعتی فارس از تمامی ظرفیت‌ها برای ایجاد و شکل‌گیری این خوشه استفاده و حمایت‌های خود را انجام خواهد داد. وی هدف از ایجاد خوشه انجیر استهبان را بسترسازی برای هم‌افزایی و کارگروهی برای ارتقای توان واحدهای تولیدی و صنعتی و حضور در بازارهای داخلی و خارجی، ارتقای کیفی و کمی تولیدات، ایجاد برند مشترک و ارزش‌افزوده بیشتر بیان کرد و گفت: کار مطالعاتی و امکان‌سنجی این خوشه انجام و به‌عنوان اولویت به سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران ارسال می‌شود. وی در ادامه با اشاره به پیگیری‌های انجام‌شده برای ایجاد ناحیه جدید صنعتی در بخش رونیز گفت: با توجه به ارزیابی اولیه اراضی پیشنهادی برای طی مراحل اداری و اخذ مجوزها برای ایجاد ناحیه در دهستان خیر در حال انجام است.

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان فارس در ادامه با اشاره به آمادگی این شرکت برای راه‌اندازی نواحی جدید صنعتی در شهرهای رونیز و ایج نیز گفت: در این زمینه به محض معرفی اراضی مستعد، مراحل اجرایی این نواحی صنعتی نیز در دستورکار قرار می‌گیرد.

در این جلسه فرماندار شهرستان استهبان نیز راه‌اندازی خوشه انجیر را به‌عنوان یکی از مصوبات سند پیشران توسعه استان و شهرستان و نیز مصوبه سفر استاندار فارس، خواستار شد و گفت: با توجه به تولید سالانه افزون‌بر ۱۶هزار تن انجیر در این شهرستان و عنوان نخست استهبان در تولید این محصول و نیز وجود بزرگ‌ترین انجیرستان دیم جهان در استهبان ایجاد و راه‌اندازی این خوشه ضروری است.

احمدرضا کمالی سروستانی گفت: محصول انجیر استهبان در سبد صادرات غیرنفتی استان و کشور جایگاه بالایی دارد و تقویت و توانمندسازی بخش صادرات از مهم‌ترین اولویت‌ها است.

فرماندار شهرستان استهبان در ادامه با اشاره به وجود متقاضیان برای ایجاد واحدهای مختلف تولیدی و صنعتی به‌ویژه در محصولات انجیر و زعفران و انار به‌عنوان مزیت مهم این شهرستان بر تسریع در اجرای طرح توسعه شهرک صنعتی استهبان و نیز راه‌اندازی نواحی جدید صنعتی در شهرهای ایج و رونیز و نیز دهستان خیر تاکید کرد.

شکست قیمت‌ها با وجود تعارض منافع امکان‌پذیر نیست

قاسم توانایی: رئیس کمیسیون سلامت، محیط‌زیست و خدمات شهری شورای اسلامی شهر شیراز از سازمان ساماندهی مشاغل شهری و فرآورده‌های کشاورزی شهرداری شیراز بازدید و با مسئولان این سازمان دیدار کرد. به گزارش خبرنگار صمت از شیراز، علی ناصری ضمن ابراز خرسندی برنامه‌های در دست اقدام سازمان ساماندهی مشاغل شهری و فرآورده‌های کشاورزی، با اشاره به نرخ بالای محصولات کشاورزی گفت: تا زمانی که در مبحث قیمت‌گذاری، تعارض منافع وجود دارد با افزایش نرخ میوه و محصولات کشاورزی روبه‌رو خواهیم بود. رئیس کمیسیون سلامت، محیط‌زیست و خدمات شهری شورا افزود: درباره ساماندهی مشاغل شهری و راه‌اندازی بازارچه‌های عرضه مستقیم محصولات کشاورزی با نرخ مناسب، کمیسیون سلامت، محیط‌زیست و خدمات شهری و شورای اسلامی شهر سیاست‌گذاری‌های لازم را مبذول داشته‌اند. وی به راه‌اندازی ۲۲ بازارچه عرضه محصولات کشاورزی در مناطق یازده‌گانه شهر شیراز تا پایان امسال اشاره کرد و گفت: از این تعداد، ۵ بازارچه برای عرضه محصولات گواهی شده و استاندارد و ۱۷ بازارچه برای عرضه مستقیم محصولات کشاورزی درنظر گرفته شده است، ضمن آنکه در این ۱۷ بازارچه نیز پیش‌بینی عرضه محصولات کشاورزی گواهی شده و استاندارد هم صورت پذیرفته است. ناصری همچنین خواستار تسریع ساماندهی دستفروشان، بارفروشان و کارگران ساختمانی شد. مبشری، رئیس سازمان ساماندهی مشاغل شهری و فرآورده‌های کشاورزی شهرداری شیراز نیز با اشاره به کارهای در دست اقدام در ساماندهی برخی مشاغل شهری گفت: طرح ساماندهی بارفروشان به صورت آزمایشی در منطقه ۴۵ آغاز شده است.

تامین سیب و پرتقال در ایام پایانی سال

معاون امور اقتصادی و بازرگانی سازمان صنعت، معدن و تجارت استان فارس درباره تامین بازار میوه ایام پایانی سال گفت: براساس پیش‌بینی‌های صورت گرفته تامین میوه کافی برای روزهای پایان سال انجام شده است. به گزارش صمت از استان فارس، وحیدرضا محمودزاده افزود: براساس ابلاغ ستاد تنظیم بازار کشور و تصویب کارگروه تنظیم بازار استان، با همکاری سازمان جهاد کشاورزی و تعاونی روستایی، سیب و پرتقال برای تنظیم بازار ایام پایانی سال در استان تامین و توزیع خواهد شد. محمودزاده در توضیحات بیشتر اضافه کرد: براساس اعلام سازمان جهاد کشاورزی در سال جاری حدود ۳۵۰ هزار تن پرتقال و ۳۴۰ هزار تن سیب تولید شده که در ایام پایانی سال از سوی مراکز مشخص شده، توزیع خواهد شد. وی هدف اصلی این اقدام را تامین بازار میوه در راستای آرامش بر بازار عنوان کرد.

تداوم فعالیت‌های آموزشی پالایشگاه سرخون

مدیرعامل شرکت پالایشگاه گازسرخون گفت: دوره‌های آموزشی در ارتقای دانش علمی و مهارت کارکنان پالایشگاه گازسرخون موثر است. به گزارش روابط‌عمومی شرکت ملی گاز ایران، محمدحسین نوروزی بر ضرورت برگزاری دوره‌های آموزشی و تاثیر آن در افزایش علمی و تخصصی کارکنان این مجموعه در بخش‌های مختلف عملیاتی و ستادی تاکید کرد. نوروزی بیان کرد: توجه به امر آموزش کارکنان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار بوده و توانایی آنان را در انجام وظایف محوله، افزایش سطح کارایی و رسیدن به اهداف سازمان تسهیل می‌کند. نوروزی با اشاره به اینکه شرکت پالایش گاز سرخون و قشم همواره در بخش آموزش و تربیت نیروی انسانی کارآمد در سطح صنعت گاز کشور پیشرو بوده، گفت: این شرکت با تعامل با دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی دوره‌های آموزشی مختلفی را با استفاده از استادان مجرب ویژه همکاران رسمی، قرارداد مدت موقت و ارکان ثالث برگزار کرده است.

«مهدی خواجه نوری» معاون مدیرعامل محک در خیریه:

ضرورت کمک به خیریه‌ها بیش از هر زمان دیگری احساس می‌شود

بیش از یک سال است که زندگی و همه ابعاد آن در جهان تحت تأثیر ویروس کرونا قرار گرفته است. این بیماری نه تنها نگرانی‌هایی برای سلامتی مردم در پی داشته بلکه شیوه زندگی افراد را نیز تغییر داده است. دغدغه حفظ سلامتی در کنار ادامه مسیر زندگی سخت و پیچیده شده و چالش مهمی را با نام «بقا» به دغدغه‌های سازمان‌ها، نهادها و ارگان‌ها اضافه کرده است.

محک نیز به عنوان سازمانی مردم‌نهاد که در حدود سه دهه فعالیت خود حمایت از بیش از ۳۵ هزار کودک مبتلا به سرطان را در کارنامه و تجربه فعالیت خود دارد، تلاش کرده تا در این شرایط با توجه به ضرورت همراهی با تغییرات، بهترین تصمیمات را اتخاذ کند تا ارائه خدمات درمانی و حمایتی به کودکان مبتلا به سرطان و خانواده‌هایشان نه تنها متوقف نشود، بلکه با آینده‌پژوهی بتواند شایسته‌تر از گذشته در اختیار آنها قرار گیرد.

«مهدی خواجه نوری» معاون مدیرعامل محک در خیریه، با اشاره به ضرورت داشتن یک برنامه منسجم به منظور رویارویی با این بحران عمومی سلامتی و عدم ثبات اقتصادی در کشور، گفت: «مؤسسه خیریه محک، همواره تلاش می‌کند در تصمیم‌گیری‌های خود به مصلحت تمام ذیربطانش فکر کند.

این سازمان همراه با تغییرات، منعطف‌تر به مسئولیت خود عمل کرده است و با تکیه بر دانش و تجارت اقداماتی را هم راستا با شیوع ویروس کرونا انجام داده است. حال اینکه امروز برای عبور از این بحران سراسری، زیر سقف محک چه می‌گذرد شاید سؤال بسیاری از نیکوکاران و افرادی باشد که این سازمان را بستری برای عمل به مسئولیت اجتماعی‌شان انتخاب می‌کنند.»

▣ تغییر روش‌های کمک به کودکان مبتلا به سرطان در پاندمی کرونا

خواجه نوری در خصوص اقدامات انجام شده در واحد جلب مشارکت محک همزمان با شیوع ویروس کرونا، افزود: «پس از شیوع کرونا، با توجه به اهمیت حفظ سلامتی تمام ذی‌ربطانمان فعالیت دفاتر و واحد قلک متوقف شد و بعد یک دوره کوتاه با رعایت پروتکل‌های بهداشتی مجددا شروع به کار کردند. همچنین در این مدت تلاش شده است تا با توسعه روش‌های کمک از راه دور و روش‌های آنلاین، اهدای کمک‌های نیکوکاران به کودکان مبتلا به سرطان را تسهیل کنیم تا درمان فرزندانمان متوقف نشود.

طراحی وب‌سایت جدید محک که امروز شاهد آن هستید، یکی از اقداماتی است که در پاسخ به درخواست‌های مربوط به برقراری ارتباطات آنلاین اعضای این خانواده بزرگ با محک ایجاد شده است. بدین ترتیب از این پس پرداخت کمک‌های نیکوکارانه یاوران گرانقدر محک به صورت آنلاین و سفارش‌های آنلاین محصولات محک در کوتاه‌ترین زمان ممکن میسر خواهد بود. همچنین از آنجایی که قلک یکی از قدیمی‌ترین روش‌ها برای تأمین هزینه‌های درمان کودکان مبتلا به سرطان به شمار می‌رود و آمارهایمان در سال گذشته نشان می‌دهد که بیش از ۷۵ درصد بودجه مورد نیاز برای درمان فرزندان‌مان را همین قلک‌ها تأمین کرده‌اند، به منظور استفاده کمتر از وجه نقد در شرایط کنونی کشور، نسبت به نصب QR Code بر روی قلک‌های محک اقداماتی صورت گرفته است، تا نیکوکاران بتوانند با اسکن آن کمک‌های خود را به صورت آنلاین درون قلک‌ها بریزند.»

معاون مدیر عامل محک در خیریه با اشاره به اهمیت و ضرورت کمک به خیریه‌ها در شرایط کنونی کشور ادامه داد: «زندگی فرزندان کوچک محک سال‌هاست که با فاصله‌گذاری اجتماعی عجین شده، چرا که ضعف سیستم ایمنی بدن کودکان مبتلا به سرطان، آنها را در برابر کوچک‌ترین ویروس و میکروبی ضربه‌پذیر می‌کند. قهرمانان کوچک محک برای پیروزی در مسیر درمان سرطان سخت مبارزه می‌کنند و این روزها شرایط برای‌شان دشوارتر شده است.

ما نیز تلاش می‌کنیم تا با رعایت تمامی پروتکل‌های بهداشتی درمان فرزندانمان ادامه داشته باشد. بر همین اساس اکنون ضرورت کمک به خیریه‌ها که آلامی را از انسان‌ها می‌کاهد بیش از هر زمان دیگری احساس می‌شود و محک نیز به عنوان یک خیریه پیشرو در به کارگیری تمام ظرفیت‌های خود برای همکاری با جامعه مدنی و نیکوکاران اهتمام می‌ورزد. به امید آنکه با همدلی تمامی ارکان جامعه، کشورمان و همه جهان این روزهای سخت را با سلامتی سپری کنند.»

آخرین اخبار و تازه‌ترین تحلیل‌ها را در
پایگاه خبری «گسترش نیوز» دنبال کنید
www.Gostaresh.news

رشد ۶۷ درصدی واردات فولاد

آمارهای واردات شمش فولادی (بیلت و بلوم و اسلب) در دوره ۱۰ ماهه امسال گویای رشد ۶۷ درصدی نسبت به مدت مشابه در سال ۹۸ دارد. به گزارش ایرنا، برپایه جداول آماری انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران، در ۱۰ ماهه امسال ۵ هزار تن شمش فولادی وارد کشور شد، در حالی که سال گذشته در مدت زمان یادشده ۳ هزار تن واردات ثبت شد. پیش از این وزارت صنعت، معدن و تجارت اعلام کرد: بیش از ۹۵ تا ۹۸ درصد نیاز فولاد کشور در داخل تامین می‌شود و سهم اندک اختصاص به فولادهای مخصوص دارد که این امر هم تاپایان امسال برطرف می‌شود. واردات شمش فولادی (بلیت و بلوم) در ۱۰ ماهه امسال رشد ۱۰۰ درصدی را نسبت به مدت مشابه سال گذشته نشان می‌دهد و به رقم ۴ هزار تن رسید، درحالی که در دوره مشابه سال گذشته به میزان ۲ هزار تن واردات این بخش انجام شد. واردات شمش (اسلب) در دوره مورد بررسی به هزار تن رسید، با توجه به اینکه در ۱۰ ماهه نخست سال ۹۸ نیز به همین میزان واردات انجام شده بود؛ بنابراین تغییری تحقق پیدا نکرد. واردات محصولات فولادی در این مدت نیز نسبت به ۱۰ ماهه سال ۹۸ افزایش ۱۰۲ درصدی را نشان می‌دهد. محصولات فولادی وارداتی در قالب مقاطع تخت و طویل هستند. واردات مقاطع تخت فولادی در ۱۰ ماهه امسال در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته، افزایش ۱۰۹ درصدی داشته و به رقم ۷۲۶ هزار تن رسید، در حالی که در مدت یادشده در سال ۹۸ به میزان ۳۴۷ هزار تن واردات ثبت شده بود. آمار ۱۰ ماهه امسال گویای آن است که میزان واردات مقاطع طویل فولادی (تیرآهن، میلگرد، نبشی، ناودانی و سایر) ۷۴ هزار تن بوده و در مقایسه با مدت مشابه سال ۹۸، افزایش ۵۱ درصدی یافت.

بازار طلا از سکه افتاد

روی خوش طلا به محرک مالی بایدن

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

از ماه‌های پایانی سال ۲۰۲۰ و با کشف نخستین واکسن کرونا امید به بهبود وضعیت اقتصادی و تولید در دنیا شکل گرفت.

با آغاز واکسیناسیون گسترده از ابتدای سال جاری میلادی این امید تقویت شد و شاهد خروج بسیاری از سرمایه‌ها از بازار طلا بودیم.

بدین‌ترتیب بازار این فلز گرانبها از رونق افتاد. این روند نزولی نرخ به‌قدری شدت گرفت که شاهد فروش طلا در کانال ۱۷۰۰ دلاری در ماه فوریه بودیم. نرخ طلا در آخرین روز ماه فوریه (اوایل اسفند) به ۱۷۱۶ دلار کاهش یافت.

اما در پی تصویب بسته مالی ۱۹۰۰ میلیارد دلاری در ایالات متحده، شاهد صعود طلا در نخستین روز ماه مارس بودیم. حال باید دید تصویب بسته محرک مالی یادشده در بلندمدت چه تاثیری بر بازار طلا خواهد داشت.

بدون تردید این محرک اقتصادی زمینه رشد تورم را هم فراهم می‌کند. در چنین شرایطی، می‌توان به رشد ارزش طلا امید داشت. درنتیجه همچنان امیدهایی برای بازگشت رونق به بازار طلا در سال ۲۰۲۱ وجود دارد. هرچند تکرار روزهای پر رونق سال گذشته میلادی دور از ذهن است.

پایان روزهای پر رونق

به گزارش صمت سال ۲۰۲۰ میلادی روزهای درخشانی را برای طلا رقم زد تا جایی‌که شاهد ثبت رکوردی جدید از فروش این فلز گرانبها در ماه اوت و با رقم ۲۰۶۷ دلار به‌ازای هر اونس بودیم. هرچند این رکورد قیمتی و فروش طلا در کانال ۲۰۰۰ دلاری آنقدرها هم دوام نداشت.

در روزهای پایانی ماه اوت نرخ فروش این فلز طلایی رنگ به کانال ۱۹۰۰ دلار به ازای هر اونس بازگشت. با این وجود، بازار طلا در سال ۲۰۲۰ به قدری رونق گرفت که شاید آن را تا مدت‌ها بتوان کم سابقه دانست و نباید به ثبت رکوردی تازه از طلا در آینده نزدیک امید داشت.

طلا به‌عنوان فلزی گرانبها همواره نقش ویژه‌ای در پوشش دادن ریسک سرمایه‌گذاری‌ها بر عهده داشته؛ بنابراین با امید به متعادل شدن شرایط سیاسی و اقتصادی جهان در ماه‌های پایانی سال ۲۰۲۰، یعنی به‌دنبال کشف واکسن کووید ۱۹ و انتخاب جو بایدن به‌عنوان ریاست‌جمهوری جدید ایالات متحده، تمایل به خرید این فلز کاهش یافت.

همین کاهش تقاضا زمینه افت قیمتی طلا را فراهم کرد، تاجایی که نرخ فروش این فلز گرانبها در آخرین روز سال ۲۰۲۰ میلادی به ۱۸۹۸ دلار به‌ازای هر اونس رسید.

درخشش کمرنگ طلا در سال ۲۰۲۱

طلا از نخستین روزهای سال جاری میلادی روزهای چندان پررونقی را پشت سر نگذاشته است. البته در برخی هفته‌ها شاهد روند صعودی نرخ این فلز بودیم اما در مجموع شاهد روزهای جذابی در معاملات طلا نیستیم.

در واقع کشف واکسن کرونا از سوی شرکت‌های مختلف دارویی جهان و آغاز واکسیناسیون گسترده در سطح بین‌المللی موجب شده صاحبان سرمایه به بهبود شرایط اقتصادی و رونق کسب‌وکارها امیدوار شوند.

در چنین شرایطی و با کاهش ریسک سرمایه‌گذاری، طبیعتا بازار طلا از سکه افتاده است. در همین حال، شاهد جذب سرمایه به بازارهای سهام دنیا و همچنین خرید و فروش کامودیتی‌ها ازجمله فلزات پایه هستیم و در همین مدت رکوردهای تازه‌ای در خرید و فروش فلزات پایه ثبت شده است.

طلا در نخستین روز ماه مارس(۱۱ اسفند) با نرخ ۱۷۴۹ دلار به‌ازای هر اونس فروش رفت. بدون تردید فروش این فلز در کانال ۱۷۰۰ دلار حکایت از کاهش تقاضا برای خرید این فلز در مقایسه با ماه‌های گذشته دارد، با این وجود نباید از رشد قیمتی این فلز در مقایسه با آخرین روز کاری هفته گذشته؛ یعنی ۲۶ فوریه غافل بود، چراکه بهای طلا در معاملات ۲۶ فوریه(۸ اسفند) تا ۱۷۱۶ دلار به‌ازای هر اونس هم سقوط کرده بود.

تصویب بسته کمک کرونایی دولت ایالات متحده به‌عنوان علت اصلی این رشد قیمتی یادمی‌شود. در واقع بسته محرک مالی امریکا از صعود نرخ طلا پشتیبانی کرده است.

البته نرخ این فلز در نیمه ماه فوریه برابر ۱۸۱۴ دلار بود؛ یعنی فقط در مدت ۱۵ روز شاهد سقوط نرخ این فلز از کانال ۱۸۰۰ به ۱۷۰۰ دلاری و افت ۶۵ دلاری نرخ فروش طلا بودیم.

رقبای طلا

با توجه به شرایط موجود، انتظار می‌رود نرخ فروش طلا در سال جاری میلادی در کانال کمتر از ۱۸۰۰ دلار به‌ازای هر اونس نوسان کند. بازگشت طلا به کانال ۱۷۰۰ دلاری و تداوم فروش نرخ این فلز در محدوده یادشده، برای افرادی که روی این فلز سرمایه‌گذاری کرده‌اند، نگران‌کننده است.

رونق گرفتن بازار فلز نقره و بیت‌کوین به‌عنوان ۲ علت اصلی کاهش تقاضا برای خرید طلا یاد می‌شود. در این روزها، تقاضا برای خرید نقره به‌قدری شدت گرفته که انتظار می‌رود میزان تقاضا برای این فلز نقره‌ای به بیشترین میزان در ۸ سال اخیر خود برسد.

علاوه بر نقره، پلاتین نیز در رده فلزات گرانبهایی قرار دارد که این روزها تقاضا برای خرید آن افزایش یافته است.

انتظار می‌رود مصرف ۲ فلز یادشده تحت‌تاثیر رشد تقاضای صنعتی برای آنها افزایش یابد. تلاش کشورهای صنعتی برای جایگزینی سوخت‌های فسیلی با انرژی‌های پاک یکی از مهم‌ترین دلایلی است که زمینه رشد تقاضا برای نقره و پلاتین و کاهش معاملات طلا را فراهم می‌کند. بدین‌ترتیب رونق گرفتن بازار پلاتین نیز زمینه تضعیف جایگاه طلا را فراهم می‌کند.

در ادامه باید از روزهای خوب بازار سهام ایالات متحده به‌عنوان یکی از عوامل اثرگذار در افت نرخ طلا نام برد. صاحبان سرمایه ضمن امید به آینده و بهبود شرایط اقتصادی در سطح جهانی، سرمایه خود را روانه بازارهای سهام کرده‌اند. البته برخی فعالان اقتصادی، همچنان امید به رونق گرفتن بازار سهام را خوش‌بینانه می‌دانند.

رشد نرخ بازدهی اوراق خزانه‌داری در ایالات متحده از دیگر عواملی است که سقوط قیمتی طلا را تشدید کرده است. در واقع با آغاز فرآیند واکسیناسیون در بسیاری از کشورهای جهان، نرخ بازدهی این اوراق با وجود تلاش‌های فدرال رزرو از مرز یک درصد فراتر رفته است. میزان نرخ بازدهی این اوراق هم‌اکنون در بالاترین سطح یک‌ساله خود قرار دارد.

براساس مواضع مطرح‌شده از سوی کارشناسان بازار، این رشد موجب شده از جذابیت طلا برای سرمایه‌گذاری کاسته شود. در چنین شرایطی شاهد خروج سرمایه از صندوق‌های بورسی با پشتوانه طلا هستیم. این روند به قدری جدی است که حتی انتظار می‌رود روند نزولی نرخ طلا ادامه داشته باشد.

چنانچه شاخص دلار ایالات متحده در مسیر رو به رشد قرار گیرد، سقوط نرخ طلا دور از انتظار نخواهد بود. درحال‌حاضر شاخص دلار در امریکا از یک‌سو متاثر از اقدامات انبساطی دولت این کشور و تصویب بسته ۱۹۰۰ میلیارد دلاری جو بایدن است که به رشد تورم در این کشور و افت ارزش دلار منجر می‌شود و از سوی دیگر، رشد نرخ بازدهی اوراق قرضه که پیش‌تر هم به آن اشاره شد، زمینه افزایش ارزش دلار امریکا را فراهم می‌کند. در چنین شرایطی، شاخص دلار ایالات متحده ثابت مانده اما چنانچه ارزش دلار افزایش یابد، شاهد سقوط هرچه بیشتر نرخ طلا خواهیم بود.

عکس: صمت

> از رونق گرفتن بازار نقره و بیت‌کوین به‌عنوان ۲ علت اصلی کاهش تقاضا برای خرید طلا یادمی‌شود. در این روزها تقاضا برای خرید نقره به قدری شدت گرفته که انتظار می‌رود میزان تقاضا برای این فلز به بیشترین میزان در ۸ سال اخیر برسد

سخن پایانی

طلا به‌عنوان فلزی گرانبها نقش ویژه‌ای در پوشش دادن ریسک سرمایه‌گذاری بر عهده دارد. با این وجود، در طول سال‌های اخیر بیت‌کوین همچون رقیبی برای طلا عمل کرده و از استقبال برای خرید این فلز کاسته است. طی ماه‌های گذشته نیز شاهد استقبال از خرید نقره و پلاتین به‌عنوان ۲ فلز گرانبها بوده‌ایم که باز هم بازار خرید و فروش طلا را کم‌رونق کرده است. در چنین شرایطی، امید به بهبود تولید و شرایط اقتصادی جهان در سال جاری میلادی از حجم سرمایه‌گذاری روی طلا کاسته و زمینه افت نرخ آن را فراهم کرده است. البته همچنان عوامل مثبتی مانند محرک‌های ملی و احتمال افزایش تورم در اقتصادهای بزرگ جهان از روند قیمتی این فلز حمایت می‌کنند اما نباید به بازگشت روزهای پر رونق سال ۲۰۲۰ میلادی امید چندانی داشت.

> از تصویب بسته کمک کرونایی دولت ایالات متحده به‌عنوان علت اصلی رشد نرخ طلا در نخستین روز مارس ۲۰۲۱ یادمی‌شود. درواقع بسته محرک مالی امریکا از صعود نرخ طلا پشتیبانی کرده است

یادداشت

حمایت تک‌جانبه در زنجیره فولاد

احمد رضوی‌نیک/ رئیس هیات مدیره انجمن نوردکاران فولادی

حمایت دولت از صنایع یکنواخت نیست و برنامه‌های حمایتی به‌طور یکنواخت و عادلانه میان تولیدکنندگان توزیع نمی‌شود. لابی و قدرت برخی تولیدکنندگان در مسیر جهت‌دهی این دست حمایت‌ها اثرگذار است. بدین‌ترتیب شاهدیم که برخی فعالان زنجیره فولاد با لابی قوی از امتیازات بیشتری در مسیر تولید بهره‌مند می‌شوند.

درحال‌حاضر، بیشترین حمایت از واحدهای میانی این زنجیره می‌شود و یارانه قابل‌توجهی در اختیار آنها قرار می‌گیرد. اما واحدهای پایین‌دستی یعنی تولیدکنندگان نهایی و واحدهای بالادستی یا معدنکاران از این امتیازات بی‌نصیب مانده‌اند.

در چنین شرایطی، واحدهای معدنی که استخراج سنگ آهن را بر عهده دارند موظفند محصولات خود را با نرخی معادل ۴۵ درصد قیمت‌های جهانی در اختیار فولادی‌های بگذارند. امتیازات فولادسازان به همینجا ختم نمی‌شود، چراکه آنها در مسیر تولید خود از انواع یارانه‌های انرژی همچون و گاز، آب و برق ارزان نیز برخوردار هستند. همه این موارد زمینه کاهش نرخ تمام‌شده محصولات این واحدها را فراهم می‌کنند تا جایی‌که نرخ تمام شده شمش فولاد در ایران حدودا معادل ۴۰ درصد نرخ جهانی آن برآورد می‌شود. در چنین شرایطی، فولادسازان سالانه سود غیرمتعارفی را از آن خود می‌کنند.

با وجود تمام امتیازات یادشده، همچنان این فولادسازان رغبتی به عرضه محصولات خود در بورس کالا با نرخ مناسب ندارند؛ بنابراین یارانه به توسعه منجر نمی‌شود. بر همین اساس نیز در طول سال‌های گذشته و در شرایط ناعادلانه موجود از سرمایه‌گذاری و توسعه بخش معدنی این زنجیره به‌شدت کاسته شده است. در همین حال نوردکاران نیز از مرحله سوددهی خارج و ضرر شده‌اند.

تداوم این شرایط در آینده حیات زنجیره فولاد را با چالش‌های جدی روبه‌رو می‌کند و نباید به آسانی از کنار آن گذشت. در ادامه فولادسازان با کنترل عرضه محصولات خود در بورس کالا زمینه افزایش رقابت و رشد نرخ شمش فولاد را فراهم می‌کنند.

توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که در طول سال‌های گذشته ظرفیتی برابر ۳۰ میلیون تن از محصولات نوردی در کشور ایجادشده اما درحال‌حاضر نیمی از این ظرفیت خالی مانده است. به‌علاوه آنکه، این واحدها در یکی، دو سال گذشته به‌دلیل ضررهایی که به آنها تحمیل شده ناچار شده‌اند ظرفیت تولید خود را به ۳۰ درصد کاهش دهند. البته تولید کنونی نیز برای حفظ اشتغالزایی انجام می‌شود. در چنین شرایطی، طبیعی است که از سوددهی این واحدها به‌شدت کاسته شود.

از مجموع موارد یادشده این‌گونه برداشت می‌شود که سودی که در وسط زنجیره انباشته شده، تاثیر منفی بر عملکرد صنایع دارد، چراکه در طرح‌های توسعه‌ای و ایجاد زیرساخت‌های مناسب معدنی مصرف نمی‌شود. در همین حال، صادرات محصولات نهایی نیز مورد توجه قرار نگرفته است.

در چنین شرایطی، خام‌فروشی رونق می‌یابد و شاهد صادرات فولاد ارزان ایران به کشورهای همسایه هستیم. فروش شمش فولادی با قیمت‌های به مراتب ارزان‌تر از نرخ فروش آن در بازار داخلی به ضرر صنایع پایین‌دستی است و از رقابت‌پذیری تولید آنها می‌کاهد و تحت‌تاثیر آن مصرف‌کننده و تولیدکننده نهایی متضرر می‌شوند.

بنابراین امید می‌رود یارانه‌هایی که به ناحق در اختیار برخی حلقه‌های تولید قرار می‌گیرد، حذف شود. در ادامه بر صادرات مواد میانی زنجیره فولاد عوارض صادراتی وضع شود. وضع این عوارض به منزله امکانی برای تکمیل زنجیره ارزش در داخل کشور و توجه به اشتغالزایی است؛ یعنی سود این زنجیره در شرایط عادلانه‌تری میان تولیدکنندگان در حلقه‌های مختلف توزیع می‌شود. وضع عوارض صادراتی فقط به تعدیل سود این واحدها و انگیزه‌ای برای تکمیل زنجیره ارزش‌افزوده منجر می‌شود. در همین حال، از سیاست‌گذاران انتظار می‌رود معافیت مالیاتی صادرات فولاد نیز حذف شود تا بدین‌ترتیب صادرات محصولات نهایی رونق یابد.

ظرفیت‌های روابط‌عمومی برای آگاه‌سازی و اطلاع‌رسانی

هادی نباتی‌نژاد، مدیر روابط‌عمومی گروه فولاد مبارکه، در نشست با مدیران روابط‌عمومی این گروه با اشاره به نقش و جایگاه روابط‌عمومی گفت: گروه فولاد مبارکه از شرکت‌هایی تشکیل‌شده که همگی در انجام فعالیت‌های سیستمی و فرآیندی خود سرآمد به‌شمار می‌آیند و آنچه در شرایط فعلی بیش‌از پیش باید مورد توجه روابط‌عمومی‌های گروه قرار گیرد، همکاری و همگرایی بهتر و بیشتر با شرکت فولاد مبارکه در راستای انعکاس دستاوردهای گروه به ذی‌نفعان است.

به گزارش روابط‌عمومی شرکت فولاد مبارکه، نباتی‌نژاد رویکرد روابط‌عمومی فولاد مبارکه را هماهنگی و انسجام بیشتر دانست و افزود: توجه و اهمیت روابط‌عمومی‌های گروه فولاد مبارکه در حوزه رسانه و ارتباطات موجب می‌شود خدمات گروه در سطح منطقه‌ای، ملی و بین‌المللی به مخاطبان و جامعه اطلاع‌رسانی شود.

وی افزود: در شرکت فولاد مبارکه امکان استفاده از ظرفیت‌ها و توانمندی‌های متعدد در راستای همراهی و همسویی فعالیت‌های مشترک وجود دارد و تجمیع خدمات می‌تواند در نهایت برای گروه فولاد مبارکه مفید واقع شود. اگرچه ممکن است روابط‌عمومی‌های گروه محدودیت‌هایی از نظر منابع داشته باشند اما با کمک هم می‌توانیم از محدودیت‌ها عبور کنیم و با تجمیع منافع مشترک، شاهد خروجی‌های بهتر و بیشتری باشیم.

نباتی‌نژاد با اشاره به سیاست کلان فولاد مبارکه در معرفی پروژه‌های هلدینگ افزود: مدیریت ارشد شرکت در حوزه‌های متعدد، به‌ویژه توسعه، برنامه‌های استراتژیک تعریف کرده است و روابط‌عمومی‌های گروه در انتقال نتایج اقدام‌های انجام‌شده نقش بسزایی دارند. در این بین به کمک ارتباطات و رسانه‌ها می‌توان جامعه پیرامون هریک از شرکت‌ها را به‌خوبی از این موضوعات مطلع کرد.

وی حضور در روابط‌عمومی فولاد مبارکه را نقطه قوت دانست و گفت: هم‌افزایی کارهای مشترک با برگزاری نشست‌های تخصصی و دوره‌های آموزشی مشترک امکان‌پذیر است و این همکاری در پدید آمدن کارهای ماندگار در تمامی بخش‌های روابط‌عمومی گروه فولاد مبارکه نقش بسزایی دارد.

مدیر روابط‌عمومی فولاد مبارکه خاطرنشان کرد: پیشنهاد می‌شود تمام برنامه‌ریزی‌ها براساس مقتضیات واحدها باشد و ساختار حمایتی فولاد مبارکه نیز طبق مأموریت و نقش کارکردی آنها تبیین شود. در تمامی شرکت‌های گروه، اقدام‌های بنیادی و امیدبخشی انجام‌شده که انتشار آنها در سطح جامعه بر عهده روابط‌عمومی است. همکاری در انتشار اخبار گروه، انجام اقدام‌های مناسب و بجا با در نظر گرفتن حساسیت حوزه‌های گوناگون از دیگر مواردی است که باید از سوی مدیران روابط‌عمومی گروه مورد توجه قرار گیرد.

وی با اشاره به استفاده به‌موقع از فرصت‌ها گفت: برند و نشان فولاد مبارکه از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است؛ از همین‌رو تولید و انتشار محتوا در روابط‌عمومی‌ها براساس نگاه مدیریت کلان سازمان تعریف می‌شود و قالب‌های برنامه‌سازی جایگاه متمایزی دارد، اگرچه ظرفیت شناخت و پرداختن به مطالب متفاوت اما هدف اصلی همگرایی و همدلی در گروه است.

نباتی‌نژاد در پایان اقدام‌های متعدد و متنوع شرکت‌های گروه در حوزه مسئولیت‌های اجتماعی را تأثیرگذار دانست و گفت: تعهد به مسئولیت‌های اجتماعی در تمامی شرکت‌ها و در مناطق گوناگون جغرافیایی کشور نشان از بلوغ کاری گروه فولاد مبارکه دارد.

یادداشت

تاثیر مهندسی بر توسعه معادن

هومان خواجه‌نصیری/مشاور توسعه بازار در حوزه صنایع معدنی

امروزه بخش معدنی کشـور متاسفانه با بسیاری از مشکلات پایه‌ای دست به گریبان است. از جمله این مشـکلات می‌توان به حضـور افراد غیرمتخصص در بخش‌های مختلف معدن به‌ویژه در جایگاه مدیریتی اشـاره کـرد. به نظر می‌رسـد تا زمانی کـه مدیران سیاسـی و غیرتخصصی در رأس اغلب فعالیت‌های معدنی کشـور باشـند، علم مهندسـی معدن و نگاه مهندسـی به صنایع معدنی، جایگاه تعیین‌کننده‌ای در معادلات این حوزه نداشـته و پیشـرفت و توسعه معدنـی کشـور از تمامی جهات از جمله اکتشـاف و اسـتخراج شـکل نخواهد گرفت. به نوعی شـاید بتـوان گفت که متاسـفانه بهره‌برداری سیاسـی از معـادن مانند موضوع اسـتفاده از مدیـران نامرتبط با بخش معدنی کشـور، مهندسی معدن و همچنین پیشروی‌های معدنی را تا حدی زمین‌گیر کرده است. اهمیت علم مهندسـی معدن در معادن بر هیچ‌کس پوشـیده نیست؛ از کشف ظرفیت‌های معدنی کشور گرفته تا بهره‌برداری علمی با حداقل خسـارت‌های جانبـی. بنابـر عقیده برخی کارشناسـان این حوزه یکی از دلایل مطرح شـدن کمبود اکتشافات کشور، بکارگیری تقریبا نامناسب از مهندسان معدنی کشور اسـت که جایگاه کمرنگی طی این سال‌ها در بخش معدن داشته‌اند.

فارغ‌التحصیلان رشـته مهندسی معدن، به دلیل وجود ظرفیت‌های معدنی بسیار در کشور می‌توانند با بازار کار به‌نسبت خوبی مواجه باشند اما گزینش‌های غیرتخصصی به‌ویژه در سـطوح مدیریتی به بیکاری، بی‌انگیزگـی و حتی مهاجرت بسـیاری از آنها منجر شـده است؛ چه بسـا که در میان این مهاجرت‌های گاه ناخواسـته، بسـیاری از مهندسـان درجـه یک معدنـی و متخصصـان کاربلد را از دسـت داده‌ایم و این سرمایه‌های مهم انسانی از گنجینه کشور کاسته شـده‌اند. بی‌تردید تداوم این رویه به‌عنوان روشـی غلط در بکارگیری افراد در بخش معدنی می‌تواند به کاهش جدی تقاضا برای تحصیل در رشته مهندسی معدن منجر می‌شـود. در ادامه نیز کشـور با کمبود مهندس و متخصص معدنی مواجه شـده که این امر پیامدهای ناگوارتری برای بخش معدن در پی خواهد داشت.

اگر بخواهیم درباره نقش دانشگاه و تحصیل پایه‌ای در بخش معدن صحبت کنیم، نمی‌توانیم حرف‌های امیدوارکننـده بزنیـم. رابطه دانشـگاه بـا معدن را می‌تـوان بـه یـک ازدواج اجباری تشـبیه کرد که طرف‌ها زیر یک سقف اما بدون تعاملی سازنده، تنها ایام می‌گذرانند. به این معنا که اغلب دانشجویان به اجبار رشته مهندسی معدن را به دلیل کسب مدرک تحصیلی ادامه داده و نبود کار مرتبط و مناسـب نیز بـه بی‌علاقگی آنـان افزوده و در نتیجه بیشـتر این دانشـجویان رشـته مهندسـی معدن را در مقاطع بالاتـر ادامه نمی‌دهند. وضعیـت تحصیل و مباحث درسـی تدریس شده در دانشـگاه، به‌نحوی مطلوب اسـت اما متاسـفانه عمده مهندسان معدنی که تازه فارغ‌التحصیل می‌شوند مهارت‌های موردنیاز بازار کار را ندارنـد و نیاز به آموزش‌های متعدد هنگام خدمت دارند. از این رو، تا زمانی که بین دروس دانشـگاهی و آموزش‌هـای کاربـردی قرابت لازم و کافی صورت نگیرد، نمی‌توانیم انتظار داشته باشیم که مهندسان معـدن کشـور بتواننـد در بـازار و رقابـت جهانی، ارزش‌آفرینی قابل‌توجهی داشـته باشند. همچنین کمبود کار عملی در دانشگاه‌ها و نبود زمینه مناسب برای کسب تجربه برای دانشجویان، در داخل کشور نیز مشکلات فراوانی را طی این سال‌ها در پی داشته اسـت. به این دلیل که اگر صاحبان معادن و فعالان معدنی قصد بکارگیری دانشـجویان را داشته باشند، بـه دلیل تجربه کم دانشـجویان از این کار منصرف می‌شوند چراکه بخش معدنی کشور، بخشی حساس بوده و آزمون و خطا در آن ممکن است خسارت‌های جبران‌ناپذیـری به دنبال داشـته باشـد. در چنین شـرایطی، تنها پروژه‌های شخصی استادان دانشگاه در ارتباط با معادن مهم‌ترین و بیشـترین ردی است کـه در عمل از دانشـگاه و بخش آکادمیک بر بخش معدنی کشور دیده می‌شود که با وجود ظرفیت‌های علمی کشور، دستاورد مطلوبی نخواهد بود.

از طرف دیگر، شـایان ذکر اسـت که دانشگاه‌های کشـور برای درگیر کردن دانشـجویان بـا تجربه و پـرورش آنان برای کار حرفه‌ای نیـاز به منابع مالی مناسـبی دارنـد. به عقیده کارشناسـان دانشـگاه، بـرای تعامل با صاحبان معـادن، برگزاری دوره‌های تخصصی‌تـر و همچنیـن بازاریابـی و شـرکت در مناقصه‌هـای معدنی برای دریافت پروژه‌های معدنی و صنایع وابسـته به آن، سـاختار حرفه‌ای و بودجه لازم را نداشـته و بـه دنبـال آن در پروژه‌های بزرگ کشور نیز اغلب سهمی ندارند. همین‌گونه سلسله‌وار با حذف دانشـگاه و علم مهندسـی معدن از معادن و صنایع معدنی، شاهد عدم اثربخشی مهندسی معدن در تحولات و توسعه معدنی کشور خواهیم بود.

گفت‌وگو

در گفت‌وگوی مشاور عالی معاون علمی و فناوری رئیس جمهوری با صمت مطرح شد

ژئوتوریسم راه نجات از اقتصاد نفتی

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

عکس: آیدا فریدی

بنا بر عقیده کارشناسـان زمین‌شناسـی و علوم وابسـته به آن، ایران بهشت زمین‌شناسان دنیاسـت و به لحاظ پدیده زمین‌شناسـی در سراسـر دنیا منحصر به فرد هسـتیم. اما میزان پرداخـت و توجـه ما به این منابع طبیعی، شایسـته ارزش ذاتی آنها نبوده و به نظر می‌رسـد قدری در این بخش کم‌کاری شده است. در این میان، معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری اقداماتی برای رسیدگی مناسب به این بخش انجام داده و طرح‌هایی در راستای توسعه بخش ژئوتوریسم یا همان زمین‌شناسی گردشگری اجرا کرده است. از جمله این اقدامات می‌توان به رونمایی از مستند زمین‌شناسی «رخساره زمین» اشاره کرد.

از این رو، درباره اقدامات انجام‌شـده برای گسترش ژئوتوریسـم و طرح توسعه نوآوری‌ها و فناوری‌های حوزه زمین‌شناسـی، معـدن و صنایع معدنی، صمت با کامبیز مهدیزاده، مشـاور عالی معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهوری و مدیر طرح توسعه نوآوری‌ها و فناوری‌های حوزه زمین‌شناسـی، معدن و صنایع معدنی معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری گفت‌وگو کرده که مشروح آن را در ادامه می‌خوانید.

«گردشـگری معدنی» تجربه‌ای متفاوت با گردشگری، فرصتی برای آشنایی با ناشناخته‌های منابع زیرزمینی و تجهیزات غول‌آسای معادن فعال و سـفری هیجان‌انگیز در تاریخ معادن متروکه و باسـتانی است که علاوه‌بر معرفی مقاصد جدید گردشـگری، برای فعالان این صنعت اشتغال و درآمد پایدار ایجاد می‌کند.

امـروزه در دنیـا پـس از اتمـام فعالیـت و پایـان ذخایـر معادن مجموعـه اقداماتی چـون بازسـازی، تغییر کاربری به مراکز تفسـیر میراث گردشـگری و اسـتفاده از خدمات راهنمایان بوم‌گردشگری و زمین‌گردشگری (ژئوتوریسم) صورت می‌گیرد تا این محل‌ها به مکانی برای بازدید گردشـگران و برگزاری تورهای گردشـگری معدن تبدیل شود.

بهره‌بردن از دانش و تجربه راهنمایان زمین‌گردشـگری، معدنکاران بازنشسـته، کارشناسان معادن و کارشناسان سـنگ‌ها و کانی‌ها، این بازدیدها را به گردشی هدفمند، لذت‌بخش، هیجان‌انگیز و آگاهی‌بخش تبدیل خواهد کرد.

◉ چـه اقدامـات مهمـی در راسـتای گسـترش ژئوتوریسم در جهان و در کشور ما انجام شده است؟

ژئوتوریسـم از دو واژه زمین‌شناسـی و گردشـگری تشکیل شده که مفهوم کلی این کلمه ارتباط تنگاتنگ زمین‌شناسی و گردشگری با یکدیگر را نشان می‌دهد. در سـال‌های اخیر اقداماتی برای توسـعه ژئوتوریسم به‌ویژه در بخش معدنی از سوی نهادهایی مانند سازمان زمین‌شناسـی و اکتشافات معدنی کشور صورت گرفت اما به دلیل جابه‌جایی مسـئولان و مدیران مربوطه این اقدامات نیمه‌کاره رها شـد و به نتیجه نرسید. با توجه بـه اهمیت ایـن بخش از نظر اقتصادی، طرح توسـعه نوآوری‌ها و فناوری‌های حوزه زمین‌شناسـی، معدن و صنایع معدنی معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری بـا تکیه بر فنـاوری و نوآوری، یکـی از ماموریت‌های خـود را به توسـعه بخش ژئوتوریسـم اختصاص داده و بر میراث زمین‌شناسـی تمرکز کرده اسـت. یکی از اقدامات انجام‌شـده در بخش طرح توسعه نوآوری‌ها و فناوری‌های حوزه زمین‌شناسی، معدن و صنایع معدنی معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری، انتشار مستند زمین‌شناسی رخساره زمین با هدف معرفی پدیده‌های نـاب و منحصـر به فرد و بی‌نظیر در جهان اسـت. این مسـتند درحال‌حاضر در قالب دو مجموعه به انتشـار رسـیده که عناوین «هرمز جزیـره رنگ‌ها» و «باداب سورت پله‌کان زمین» نام هر یک از این مجموعه‌هاست. قسـمت سوم این مجموعه نیز در ارتباط با گل‌فشان‌ها بوده که به‌زودی رونمایی خواهد شد. در ابعاد جهانی نیز می‌توان به تاسیس شبکه ژئوپارک جهانی با پشتیبانی یونسکو در سال ۲۰۰۴ میلادی اشاره کرد. در این سال ۱۷ ژئـو پـارک از اروپا و ۸ ژئو پـارک از چین به‌عنوان نخسـتین اعضای این شبکه شـروع به فعالیت کردند. در سـال ۲۰۲۰ میلادی تعداد اعضای ژئوپارک جهانی به ۱۶۱ ژئوپارک از ۴۴ کشـور رسـید که درحال‌حاضر ۲۶ کشـور از ۸۱ کشـور اروپایی جزو شـبکه اروپایی ژئوپارک‌هـا هسـتند. تعـداد ژئوپارک‌های آسـیا نیز درحال‌حاضر به ۶۵ عدد رسیده است.

◉ اقدامات ژئوتوریسمی انجام‌شده در کشور را چطور ارزیابی می‌کنید؟

متاسفانه در ایران در بخش ژئوتوریسم یا گردشگری زمین‌شناسی بسترسازی مناسبی ایجاد نشده و نسبت به باقی کشورها از این بحث عقب هستیم. برای توسعه و پیشرفت کشور باید ظرفیت‌های هر بخش را شناسایی کنیم، سـپس در راه جذب سرمایه برای توسعه و باقی اقدامات قدم برداریم. اما نه‌تنها در شناسـایی بلکه در قسـمت بهره‌برداری مناسب از ظرفیت‌های کشور نیز کمی سهل‌انگاری کرده‌ایم. برای مثال، تنها یک پدیده مشـابه باداب سـورت در جهان وجـود دارد و آن هم پاموکاله در آنتالیای ترکیه اسـت. هر دو این پدیده‌ها جزو نادرترین حوضچه‌های آب شـور جهان به شـمار می‌روند. در اطراف این حوضچه در ترکیه، فضاسـازی و بسترسـازی مناسب شـکل گرفته و امکانات رفاهی برای گردشگران درنظر گرفته شده است. این در حالی اسـت که ارائه تسهیلات یادشـده و تلاش برای رونق گردشـگری در باداب سورت ایران مشاهد نمی‌شود و تاکنون از این مزیت گردشـگری آن‌طور که باید بهره نبرده‌ایم. حتی شرایط مناسب اسکان و تردد در منطقه باداب سورت وجود نداشته و با نخستین بارندگی عبور و مرور از این مسـیر دشـوار می‌شـود. علاوه‌بر آن، در سراسـر دنیـا تورهای علمی و تفریحی و گردشـگری معدنـی در جهت اشـاعه و معرفی پدیده‌های طبیعی برگزار می‌شـود. این در حالی اسـت که در کشـور ما متاسـفانه فعالیت در این حوزه بسـیار محدود بوده و می‌تـوان گفت از این منابع طبیعی و خدادادی به نحو احسن استفاده نشده است.

◉ به نظر شما جایگاه بخش گردشگری به‌ویژه زمین‌شناسی گردشگری در اقتصاد تا چه اندازه می‌تواند پررنگ باشد؟

زمین‌شناسـی گردشگری یا ژئوتوریسم راه نجات ما از اقتصاد نفتی اسـت و در بسـیاری از کشورها نیز این بخش یکی از اهرم‌های مهم اقتصادی به شمار می‌رود.

آمار جهانی در سـال ۲۰۱۸ میلادی شورای جهانی سفر و گردشـگری درباره نقش صنعت گردشگری در اقتصـاد جهان گزارشـی داده و اعـلام کرده که ۱۰.۴ درصد از تولید ناخالص داخلی کشورهای دنیا محصول سفر گردشگران و صنعت گردشگری است. این صنعت ۳۱۹ میلیون شغل جدید در سراسر جهان ایجاد کرده و میزان رشـد بخش گردشـگری در ۸ سـال پیاپی از رشـد تولید ناخالص داخلی جهان پیشی گرفته است. شـایان توجه اسـت کـه نخسـتین و مهم‌ترین منبع درآمـد ۸۰ کشـور دنیا از محل صنعت گردشـگری، ژئوتوریسـم و زمین‌شناسـی گردشگری است. این در حالی اسـت که در ایران با توجـه به مزیت‌های بالای جغرافیایی هنوز متاسـفانه نتوانسـته‌ایم ظرفیت‌های گردشـگری و زمین‌شـناختی خود را به جهان معرفی و زیرسـاخت‌های لازم را بـرای اشـاعه و بهره‌برداری مناسب از این ظرفیت‌ها فراهم کنیم. در تمام دولت‌ها ایـن بخش به نوعی مغفول مانده و نمی‌توان گفت که صرفا دولت خاصی به بحث گردشـگری و گردشگری معدنی کم‌توجهی کرده است.

◉ به نظر شـما راه‌حل مشکلات زمین‌شناسی گردشگری و گسترش آن در کشور چیست؟

در وهله نخست حمایت از استارت‌آپ‌ها، شرکت‌های دانش‌بنیـان و شـتاب‌دهنده‌های ایـن بخـش که در راسـتای معرفی و توسـعه زمین‌شناسـی گردشگری در کشـور تلاش می‌کنند، یکی از راهکارهای حل این مشـکلات به شـمار می‌روند. معاونت علمی و فناوری ریاسـت‌جمهوری به‌عنوان متولی فنـاوری و نوآوری در کشـور نقش حمایتی داشـته و بـه همین منظور در راسـتای معرفی این اسـتارت‌آپ‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان قدم برداشـته اسـت به طوری که در چند سـال گذشـته حمایت از اسـتارت‌آپ‌ها برای معرفی پدیده‌هـای خدادادی ایران‌زمین در دسـتور کار قرار گرفتـه و همـواره برای همراهی ایـن بخش جوان در صنعت مهم گردشـگری و زمین‌شناسـی گردشگری تـلاش شـده اسـت. اما غیـر از بحث فنـاوری، باقی بخش‌های ژئوتوریسـم نیازمند رسـیدگی اسـت. در بحث اکتشـافات معدنی کشور و شناسایی پدیده‌های طبیعی، سـازمان زمین‌شناسـی و اکتشافات معدنی کشـور دخیل اسـت و به نظر می‌رسد این سازمان نیز باید در مسـیر پیشرفت ژئوتوریسم قرار گیرد. به طور کلی برای حل مسائل زمین‌شناسی گردشگری به نظر می‌رسـد نقش سـازمان‌های تخصصی پررنگ‌تر است چراکه با توجه به توان مالی بیشتر اقدامات مناسب‌تری قابـل اجرا خواهد بود. همچنیـن علاوه‌بر بودجه‌هایی که به این سـازمان‌های تخصصی و وزارتخانه‌ها تعلق می‌گیرد، خود سازمان‌ها نیز از برخی منابع برای مثال حـق عضویت درآمدزایـی دارند. از این رو، مناسـب اسـت سازمان‌ها بخشی از منابع مالی خود را در جهت گسـترش ژئوتوریسم و پیشرفت گردشگری معدنی به کار گیرند.

◉ به عقیده شما چه نهاد یا سازمان‌هایی باید به گسـترش ژئوتوریسم کمک کرده و به‌طور جدی وارد این بخش شوند؟

دربـاره این موضوع می‌توان به نقش سـازمان نظام مهندسـی معدن در این بحث به‌عنوان بازوی توانمند و مهـم اشـاره کـرد. یکـی از وظایف سـازمان نظام مهندسـی اسـتان‌ها، کشـف مناطق معدنی اسـتان مربوطه است. همچنین در کنار این وظیفه، رسیدگی به بحث ژئوتوریسـم به‌ویژه در بخش معادن کشـور، می‌توانـد از اقدامات مهمی باشـد که باید در دسـتور کار سـازمان مهندسـی معادن هر اسـتان قرار گیرد. همچنین از سـازمان نظام مهندسـی معدن به منزله یـک سـازمان تخصصی انتظـار می‌رود تـا دوره‌های آموزشـی تخصصی در راستای شناسایی ظرفیت‌های معدنی در گردشگری برگزار کند و به‌عنوان متولی وارد بخشـی از فعالیت ژئوتوریسم شود. علاوه‌بر همه موارد یادشـده متاسـفانه در بخش تبلیغ و ارائه توانایی‌های گردشگری محیط‌زیسـت و معادن نیز کم‌کاری شده اسـت. درحال‌حاضر شاهد هستیم نه‌تنها مستندهای مناسب برای پخش و گسترش ظرفیت‌های ژئوتوریسم تهیه نشده بلکه تبلیغ و آموزش نیز در این بحث بسیار کمرنگ اسـت. از نظر گسـترش بین‌المللی نیز از آنجا که کشور ما از لحاظ پدیده‌های طبیعی و زمین‌شناسی ایران در جهان نادر اسـت، انتظـار می‌رود وزارت امور خارجه در بعد بین‌المللی زمین‌شناسـی گردشـگری وارد عمل شده و مستندهایی که تا به امروز بنابر طرح توسـعه نوآوری‌ها و فناوری‌های حوزه زمین‌شناسی، معـدن و صنایـع معدنـی معاونت علمـی و فناوری ریاسـت‌جمهوری تهیه شده را به سایر کشورها عرضه کند. تمام این پیشـنهادات در حالی عنوان می‌شـود کـه در پی گسـترش ویـروس کرونا، سـبک زندگی مـردم در جهان تغییر کـرده و در تمامی ابعاد روزمره نیازمنـد رعایت پروتکل‌های بهداشـتی هسـتیم. در بخش ژئوتوریسم نیز به همین نحو می‌توانیم با رعایت مسـائل ایمنی، زمین‌شناسـی گردشـگری در کشور داشته باشیم و در راستای توسعه آن تلاش کنیم.

◉ فعالیت‌هـای پیـش روی معاونـت علمـی و فناوری ریاسـت‌جمهوری درباره زمین‌شناسـی گردشگری چیست؟

معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری ۵ برنامه برای ۵ منطقه بکر ایران در جهت توسعه میراث زمین‌شناسی گردشـگری در دسـتور کار قرار داده کـه تاکنون از ۲ قسـمت این مستندها با عناوین «هرمز جزیره رنگ‌ها» و «باداب سـورت پله‌کان زمین» رونمایی شـده است و قسـمت سوم آن مستند «گل‌فشـان استان گلستان» خواهد بود. انتظار می‌رود تا اواسط تابستان ۱۴۰۰ از ۳ برنامه باقی‌مانده به طور کامل رونمایی شود. صداوسیما بـازوی قدرتمنـدی در تبلیغات اسـت. به همین دلیل براسـاس رایزنی‌های انجام‌شـده قرار است این سازمان در جهت تبلیغ ژئوتوریسـم کشـور با معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری همکاری داشته باشد. از همین رو مستندهای دو منطقه جزیره هرمز و باداب سورت که باکیفیت‌های 4k و 6k سـاخته شده‌اند، در اختیار این سازمان برای پخش و تبلیغ قرار گرفته است. این اقدام می‌تواند برای شناسایی بیشتر این پدیده‌های خدادادی به مردم و توسعه میراث زمین‌شناسی گردشگری به‌ویژه در بخش معادن کمک شـایانی کند. ایران کشوری بکر اسـت و گسـترش ژئوتوریسـم می‌توانـد فرصت‌های بی‌شـماری چه از لحاظ اشـتغالزایی و چه از نظر کسب درآمدهای کلان برای کشـور فراهم سـازد. شایان ذکر است که بهره‌برداری از این میراث نیازمند حضور فعال تمامی نهادهای مربوطه در این موضوع است. همچنین نبایـد فراموش کرد که در بخش‌های مدیریتی نیازمند آن هستیم که در کنار جوان‌گرایی به تجارب متخصصان و استادان نیز تکیه کنیم. نیروی جوانی و تجربه بزرگان و دانشـمندان از جمله دو بال هواپیماست و اگر این دو در کنار یکدیگر قرار گیرند، در تمامی زمینه‌های کشور اعم از زمین‌شناسـی گردشگری شاهد پیشرفت و پرواز بر فراز آسمان‌های توسعه خواهیم بود.

کامبیز مهدیزاده

ژئوتوریسم از دو واژه زمین‌شناسی و گردشگری تشکیل شده که مفهوم کلی این کلمه ارتباط تنگاتنگ زمین‌شناسی و گردشگری با یکدیگر را نشان می‌دهد

نظرگاه

کار جدی برای آمایش سرزمین در حوزه معدن انجام نداده‌ایم

احمد مشـکانی- فعال معدنی: در چند دهه گذشته در جهان مطالعات و آمایش اطلاعات با هدف‌های گوناگونی انجام شـده اسـت. بـا توجه به پیشـرفت رایانـه و به‌ویژه داده‌هـای مختصات‌محور، آمایش‌هـا و داده‌ها با اطلاعات دقیق‌تر انجام شـده و نتایج بهتری به دست آمده است. در ایران کار جدی و بزرگی در این انجام نشـده اسـت. بیشتر اقدامـات به صورت پروژه‌های دانشـگاهی یا سـازمان‌های دولتـی با یـک یا ۲ رویکرد محلی بوده اسـت. بررسـی و آمایش کلی کمتر انجام شـده اسـت، برای این منظور باید به صورت استانی یا شهرستانی مناطق را تقسیم‌بندی کنیم و مطالعات صحرایی، جمع‌آوری و پردازش شـوند سـپس اطلاعات پردازش از سـوی متخصصان زبده مورد تجزیه و تحلیـل قرار گیرد. این مطالعات بـرای مباحث اقتصادی و اجتماعی سـودمند خواهد بود و باعث پویایی در اقتصاد و کمتر هدر رفتن وقت و سـرمایه خواهد شـد. از سـوی دیگر، درحال‌حاضر فعالیت‌های انجام‌شده در دسـترس عموم و قابل مطالعه و تصمیم‌گیری نیسـتند؛ بنابراین تاکنون بـرای بخش خصوصی اثربخشـی نداشـته‌اند و درصـورت ایجاد چنین اطلاعاتی اثربخشی چشـمگیری خواهند داشت. به علاوه اینکه در بخش معدن آمایش سرزمینی از سـوی افراد خصوصی با کسـب اطلاعات و مطالعات در دسـترس به دسـت می‌آید که چندان مدون و تحلیلگرانه نیسـت. در این زمینه مطالعات دقیق و گسـترده‌ای انجام نشـده اسـت. با توجه به این موضوع که سرمایه‌گذاری در بخش معدن به‌ویژه در اکتشـاف بسـیار ریسک‌پذیراست، هرچه آمایش سرزمین دقیق‌تر انجام شود، اطلاعات مفیدی را برای سـرمایه‌گذاران در دسترس می‌گذارد و نقشه راه را بهتر مشخص خواهد کرد. درباره اینکه چقدر به ظرفیت‌ها و سرمایه‌های فیزیکی و معنوی کشور توجه کرده‌ایـم، باید گفت ثروت‌های خدادادی و منابـع طبیعی در ایران به دلیل وجود نفت کمتر مورد توجه قرار گرفته‌اند، بخش معدن نیز کمتر مدنظر مسئولان بوده و تمام بخش‌های اقتصادی کشور منوط به نفت شده است. بنابراین نیاز است بـه بخش معدن توجه ویژه شـود و برای ایـن منظور باید توانایی معدنی ایران مورد آمایش دقیق قرار گیرد.

در کشورهای گوناگون اطلاعات مختلف از جمله مطالعه زون‌هـای متالوژنـی، مطالعه وضعیـت توپوگرافی، مطالعه زیرسـاخت‌ها از قبیل راه‌های دسترسی، آب و برق، مطالعه بوم‌شناسی، مطالعه اقلیم‌شناسی و بررسی منابع انرژی‌های طبیعی موردمطالعه و آمایش قرار می‌گیرند. مناطق مختلف نیـز زون‌بندی و ارزش‌گذاری می‌شـوند و نقشـه راه را به سرمایه‌گذاران نشان می‌دهند. سرمایه‌گذار می‌داند که چه ذخیره فلـزی یا غیرفلزی را در چه منطقه‌ای جسـت‌وجو کند، معایب و محاسن آن منطقه را می‌داند و درمی‌یابد چه ریسک‌هایی را باید متحمل شود.

این در حالی است که نظر به اهمیت آمایش سرزمین در امر برنامه‌ریزی توسعه، در سال‌های اخیر این موضوع مورد توجه جدی همگان و به‌ویژه ارکان نظام قرار گرفته اسـت. سیاسـت‌های کلی آمایش سرزمین در سال ۱۳۹۰ از سوی رهبر معظم انقلاب ابلاغ شـد و قانون برنامه پنجم توسـعه در مـواد ۱۸۱ تا ۱۸۴ به امر آمایش سـرزمین پرداخت. در سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی نیز به «ایجاد بستر رقابت بین مناطق و اسـتان‌ها و بکارگیری ظرفیت و قابلیت‌های متنوع در جغرافیای مزیت مناطق کشور» تاکید شده است.

گزارش خبری

فردا ۲ ایستگاه جدید مترو افتتاح می‌شود

پنجشنبه هفته جاری ۱۴ اسفند ۱۳۹۹، ایستگاه‌های میدان قیام و دولاب درخط ۷ مترو به‌طور همزمان افتتاح خواهند شد؛ آغاز بهره‌برداری از این دو ایستگاه با دستور رئیس‌جمهوری و به صورت ویدئو کنفرانس خواهد بود. به‌گزارش ایسنا، علی امام، مدیرعامل شرکت مترو با اعلام این مطلب گفت: ایستگاه میدان قیام در منطقه ۱۲ واقع شده و به‌دلیل همجواری با بازار بزرگ تهران، خیابان‌های ری، مولوی، بلوار قیام و سه‌راه امین‌حضور (خیابان ایران) جزو محدوده‌های جاذب سفر پایتخت به‌شمار می‌رود. برای ساخت این ایستگاه ۲۱۰ میلیارد تومان در بخش‌های ساختمانی، تاسیسات و تجهیزات هزینه شده است. وی گفت: به‌دنبال افتتاح ایستگاه مترو میدان قیام و جمع‌آوری کارگاه پروژه، یک اتفاق مهم دیگر نیز در این محدوده رخ خواهد داد؛ در واقع حدود یک کیلومتر از بلوار قیام پس از حدود ۵ سال آزادسازی شده و با احداث مسیر دوچرخه‌سواری و ایستگاه اتوبوس‌های تندرو، این بلوار دوباره به قلمرو عمومی شهر باز خواهد گشت. وی با اشاره به افتتاح ایستگاه دولاب که در منطقه ۱۴ قرار دارد، افزود: ایستگاه دولاب بین ایستگاه‌های آهنگ و ۱۷ شهریور قرار داشته و در هم‌افزایی با این ایستگاه‌ها و همچنین ایستگاه‌های امیرکبیر و میدان قیام، شرایط دسترسی اهالی جنوب‌شرق تهران، به‌ویژه شهروندان محله تاریخی دولاب به شبکه حمل‌ونقل ریلی درون‌شهری را به میزان قابل‌توجهی تسهیل خواهند کرد. امام در پایان تاکید کرد: در هر دو ایستگاه میدان قیام و دولاب، تسهیلات ویژه افراد کم‌توان جسمی و حرکتی نیز مورد توجه قرار گرفته است.

همکاری برای توسعه نیروی انسانی متخصص

همکاری و مشارکت‌های داخلی بین‌نهادی و شرکتی بیش از همکاری‌های بین‌المللی دارای اهمیت است. به‌گزارش صنعت پس از تحریم این موضوع در کشور برجسته شده و شرکت‌ها و سازمان‌ها برای فائق آمدن بر فشارهای بین‌المللی بیش از پیش با یکدیگر همکاری داشتند. مشارکت‌های بین انجمن‌ها و اتحادیه‌های صنعتی با مراکز علمی و دانش‌بنیان یا همکاری‌های وزارتخانه‌ها با مراکز دانشگاهی از آن جمله است. همان‌گونه که بارها کارشناسان اقتصاد عنوان کرده‌اند، محدودیت‌های داخلی بیش از تحریم‌های بین‌المللی آسیب‌زا برای اقتصاد و صنعت کشور است؛ از این‌رو تحریم‌های هوشمندانه دونالد ترامپ، رئیس‌جمهوری پیشین امریکا سبب شد بخش‌های گوناگون صنعتی و دانشگاهی با یکدیگر مرتبط شده و تبادل آرا و همکاری داشته باشند.

گروه صنعت
editor@smtnews.ir

آغاز یک همکاری

دانشگاه فنی‌وحرفه‌ای یکی از مراکز دانشگاهی است که به‌لحاظ آموزشی به‌دلیل واحدهای علمی بسیار کمک‌کننده به صنایع کشور است. در این راستا همکاری‌هایی بین نهادها و شرکت‌های تولیدکننده کشور در حال انجام است و این روند با امضا تفاهنامه‌های همکاری ادامه دارد. به‌گزارش ایرنا، دانشگاه فنی‌وحرفه‌ای و وزارت صنعت، معدن و تجارت با امضای تفاهنامه‌ای، همکاری‌های خود را در زمینه آموزش و پژوهش‌های فنی‌وحرفه‌ای آغاز کرده‌اند.

این تفاهمنامه در راستای بهره‌گیری بهینه از امکانات موجود و برای تحقق اهداف مشترک و توسعه همکاری‌ها در زمینه فعالیت‌های آموزش‌های کاربردی و پژوهشی علمی با حضور ابراهیم صالحی‌عمران رئیس دانشگاه فنی‌وحرفه‌ای و برات قبادیان معاون آموزش، پژوهش و فناوری وزارت صنعت، معدن و تجارت در راستای رفع نیازهای آموزشی، پژوهشی و فناوری این وزارتخانه و همچنین بهره‌مندی بیشتر از ظرفیت‌های علمی و تخصصی این دانشگاه به امضا رسید.

▣ اهداف تفاهمنامه

در بیان اهداف این تفاهمنامه آمده است که نیازسنجی، برنامه‌ریزی و اجرای دوره‌های آموزش عالی مقطع‌دار و کوتاه‌مدت مورد نیاز بخش صنعت، معدن و تجارت، انجام پروژه مشترک برای بسط و گسترش فعالیت‌های علمی، برای ارتقای علمی‌فنی بخش صنعت، معدن و تجارت، استفاده بهینه از فناوری‌های جدید در زمینه توسعه آموزش‌های کوتاه‌مدت در بخش صنعت، معدن و تجارت و همچنین مشارکت و استفاده بهینه از توانمندی‌های علمی، فنی و پژوهشی دو طرف از جمله اهداف این تفاهمنامه به‌شمار می‌روند.

▣ اجرای پروژه‌های مشترک پژوهشی کاربردی

بر این اساس، بهره‌مندی طرفین از امکانات یکدیگر در زمینه‌های آموزشی، پژوهشی، علمی و فناوری به همکاری در ارائه فهرست اولویت‌های آموزشی، پژوهشی بخش صنعت، معدن و تجارت به دانشگاه فنی‌وحرفه‌ای در ابتدای هر سال از جمله مفاد تفاهمنامه میان دانشگاه فنی‌وحرفه‌ای و وزارت صنعت، معدن و تجارت به‌شمار می‌رود. همکاری در اجرای پروژه‌های مشترک پژوهشی‌کاربردی برای رفع نیازهای پژوهشی بخش صنعت، معدن و تجارت، همکاری در برگزاری مشترک همایش‌ها، نشست‌های تخصصی، سمینارها و کارگاه‌های علمی، همکاری در ثبت‌نام اساتید و دانشجویان در سامانه طرح توانمندسازی تولید و توسعه اشتغال پایدار (تاپ) از سوی دانشگاه و برقراری ارتباط و تعامل با سازمان‌ها و بنگاه‌های تولیدی برای رفع نیازهای پژوهشی از سوی معاونت از دیگر موضوعات این تفاهمنامه است. در همین زمینه، همکاری در برنامه‌ریزی و اجرای دوره‌های آموزشی مقطع‌دار و کوتاه‌مدت مورد نیاز بخش صنعت، معدن و تجارت، همکاری در رفع نیازهای R&D (تحقیق‌وتوسعه) صنایع کوچک و متوسط، همکاری در ساخت و تولید قطعات و دستگاه‌های مورد نیاز بخش صنعت، معدن و تجارت، همکاری و حمایت در اجرای کارآفرینی و ثبت شرکت‌های تولیدی خدماتی دانشگاهیان دانشگاه و همچنین همکاری در تجهیز و تکمیل تجهیزات کارگاه‌های دانشگاه با فناوری‌های نوین سایر موضوعات طرح‌شده در این تفاهمنامه است.

▣ دانشگاه فنی‌وحرفه‌ای در مسیر پیوند با جامعه

ابراهیم صالحی‌عمران، رئیس دانشگاه فنی‌وحرفه‌ای درباره این همکاری گفت: هدف این جلسه برقراری ارتباط متقابل میان دانشگاه و جامعه است. دانشگاه فنی‌وحرفه‌ای به‌عنوان دانشگاهی ماموریت‌گرا به‌دنبال پیوند با جامعه است تا اثری مطلوب، ملموس و عینی از خود بر جای گذارد. وی گفت: این دانشگاه افزون بر تولید علم باید وارد تولید ثروت شود؛ از این‌رو به‌دنبال تامین و تربیت نیروی کار متناسب با جامعه و بازار کار است. رئیس دانشگاه فنی‌وحرفه‌ای با تاکید بر لزوم از میان رفتن دیوارهای میان دانشگاه و جامعه ادامه داد: کشیده شدن دیوارهای بلند میان دانشگاه و جامعه مانع پیوند دانشگاه‌ها با بخش‌های صنعت، کشاورزی و خدمات شده است. این در حالی است که چنین چرخه‌های معیوبی در دانشگاه‌ها به‌ویژه دانشگاه فنی‌وحرفه‌ای باید از بین رود. صالحی‌عمران درباره امضای این تفاهمنامه گفت: امضای چنین تفاهمنامه‌هایی آموزش‌های دوگانه را به نتایج درست رسانده و این دانشگاه را از حالت عرضه‌محوری خارج می‌کند. همچنین رشته‌ها تقاضامحور شده و سرفصل‌های دروس اصلاح می‌شود. از سوی دیگر، به‌دلیل دسترسی به محیط‌های واقعی کار آموزش درست نیز انجام می‌شود.

ابراهیم صالحی‌عمران: دانشگاه فنی‌وحرفه‌ای به‌عنوان دانشگاهی ماموریت‌گرا به‌دنبال پیوند با جامعه است

افزایش دانش فنی و توسعه نیروی انسانی متخصص

همچنین شاهد امضای تفاهمنامه‌ای دیگری بین گروه خودروسازی سایپا و سازمان آموزش فنی‌وحرفه‌ای هستیم که هدف این همکاری افزایش دانش فنی و توسعه نیروی انسانی متخصص و ماهر است. به‌گزارش سایپانیوز، تفاهمنامه همکاری آموزشی بین سازمان آموزش فنی‌وحرفه‌ای کشور و گروه خودروسازی سایپا با هدف تامین نیروی انسانی ماهر، ارتقای شاغلان، تضمین کیفیت خدمات و رضایت‌مندی مشتریان به امضای سیدجواد سلیمانی مدیرعامل گروه خودروسازی سایپا و علی اوسط‌هاشمی معاون وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی و رئیس سازمان آموزش فنی‌وحرفه‌ای کشور رسید. گفتنی است از مهم‌ترین موضوعات این تفاهمنامه، برنامه‌ریزی و اجرای طرح تعیین سطح مهارت نیروهای شاغل گروه سایپا، برنامه‌ریزی و اجرای طرح آموزش سفارش‌محور و اجرای طرح آموزشی نمایندگی‌های مجاز و خدمات پس از فروش سایپایدک است.

در این تفاهمنامه سازمان آموزش فنی‌وحرفه‌ای کشور متعهد شد برنامه‌ریزی و اجرای طرح سنجش مهارت، تضمین کیفیت خدمات و رضایت‌مندی مشتریان از طریق ارتقای مهارت شاغلان در مراکز کارآموزی جوار کارگاهی را انجام دهد. از تعهدات گروه سایپا در این تفاهمنامه می‌توان به فراهم‌سازی زمینه اشتغال مهارت آموختگان دوره‌های آموزشی بخش خصوصی و دولتی سازمان در نمایندگی‌های سایپایدک در سراسر کشور اشاره کرد.

ایجاد ۷۰۰ مرکز آموزشی در نمایندگی‌های سایپا

علی اوسط‌هاشمی در حاشیه امضای تفاهمنامه همکاری آموزشی بین گروه خودروسازی سایپا و سازمان آموزش فنی‌وحرفه‌ای کشور، تصریح کرد: گروه خودروسازی سایپا نسبت به گذشته تغییرات مثبتی داشته که این تغییرات منجربه ایجاد خطوط تولید با فناوری بالا، توسعه محصول و طراحی خودروهای جدید براساس مطالبات و خواسته‌های مردمی شده است. معاون وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی با بیان اینکه ارتقای سطح محصولات سایپا باعث رشد صنعت خودرو می‌شود، افزود: سایپا دست‌کم ۵۰ درصد بازار خودرو کشور را در اختیار دارد، بنابراین با برنامه‌های توسعه‌ای که اجرا شده و بخشی هم در سال‌های آینده به سرانجام می‌رسد افق روشن برای این شرکت خودروساز متصور هستیم. رئیس سازمان آموزش فنی‌وحرفه‌ای کشور با بیان اینکه رشد مناسب سایپا در بخش‌های تولید و ارائه خدمات عاملی شده که این مجموعه بیش از گذشته به موضوع توانمندسازی نیروی انسانی خود توجه کند، تصریح کرد: مجموعه سایپا ۴۲ هزار نیروی انسانی دارد که اگر برای ارتقای سطح علمی آنها برنامه‌ریزی دقیق‌تری انجام شود، شاهد تحول در این حوزه خواهیم بود. وی تصریح کرد: تفاهمنامه آموزشی که بین دو مجموعه سایپا و سازمان آموزش فنی‌وحرفه‌ای کشور امضا شد، فرصتی را فراهم می‌کند که سایر صنایع بزرگ کشور به سطح علمی نیروی انسانی خود بیش از پیش توجه و برای افزایش مهارت آنها برنامه‌ریزی کنند. اوسط‌هاشمی با بیان اینکه سایپا در مسیر توجه به آموزش و افزایش سطح علمی نیروی انسانی پیشرو شد، گفت: ارتقا سطح مهارت نیروی انسانی کمک به رشد و افزایش بهره‌وری واحدهای صنعتی می‌کند؛ نیروی انسانی سرمایه یک بنگاه اقتصادی است که باید به آن توجه شود. وی یادآور شد: براساس تفاهمنامه یاد شده قرار است بزرگ‌ترین دپارتمان و مرکز تخصصی در مرکز تربیت مربی کشور ایجاد شود که پایه آن تربیت و مهارت است، این امر می‌تواند نقش ملی داشته باشد، چراکه بنا شده در جوار تمام زیرمجموعه‌های سایپا مرکز آموزشی و کارگاهی داشته باشیم. اوسط‌هاشمی گفت: از آنجا که سایپا ۷۰۰ مرکز نمایندگی در سطح کشور دارد براساس توافق حاصل شده قرار است در کنار نمایندگی‌ها ۷۰۰ مرکز آموزشی ایجاد شود تا بتوان از ظرفیت کارگاهی نمایندگی‌ها استفاده کرد.

علی اوسط‌هاشمی: نیروی انسانی سرمایه یک بنگاه اقتصادی است که باید به آن توجه شود

شهرک‌های صنعتی غیردولتی از مزایای دولتی‌ها برخوردار می‌شوند

وزارت صنعت، معدن و تجارت در راستای فراهم کردن بستر لازم برای رقابت عادلانه بخش غیردولتی، پیشنهاد شمول مزایای شهرک‌های صنعتی دولتی به شهرک‌های صنعتی غیردولتی را برای بررسی و تصویب به هیات‌دولت ارائه کرد. به گزارش ایسنا، به استناد تبصره (۲) ماده (۲) قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها، شهرک‌های صنعتی دولتی از پرداخت عوارض تغییر کاربری مستثنا هستند. همچنین مطابق ماده (۵) آیین‌نامه اجرایی قانون اصلاح تبصره (۵) بند (الف) ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی و الحاق ۲ تبصره به آن، شهرک‌های صنعتی غیردولتی از مزایای قانونی شهرک‌های صنعتی موضوع این قانون درباره تاسیس شرکت شهرک‌های صنعتی ایران برخوردار خواهند شد. در همین راستا، وزارت صنعت، معدن و تجارت (سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران) در راستای شمول شهرک‌ها و نواحی صنعتی غیردولتی از مزایای شهرک‌های صنعتی و با توجه به اینکه این امر نیازمند اضافه کردن این طرح‌ها به مصادیق بند (ز) آیین‌نامه اجرایی قانون اصلاح قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ‌هاست، پیشنهاد اصلاح بند مذکور از آیین‌نامه اجرایی قانون یادشده را برای سیر مراحل بررسی و تصویب، به دولت ارائه کرده است. به‌موجب اصلاحیه بالا «شهرک‌ها و نواحی صنعتی غیردولتی» به مصادیق طرح‌های خدمات عمومی موردنیاز عموم مردم درج‌شده در جدول مربوط افزوده می‌شود. این پیشنهاد هم‌اکنون در سیر مراحل بررسی در کمیسیون امور زیربنایی، صنعت و محیط‌زیست دفتر هیات‌دولت قرار دارد. حدود یک ماه قبل علی جعفرقدبیگی، رئیس هیات‌مدیره شهرک صنعتی قطب اراک گفته بود که فعالان شهرک‌های صنعتی از سال ۱۳۸۸ تاکنون درگیر این موضوع هستند که مسئولان شهرک‌های صنعتی معتقدند شهرک‌های خصوصی از قوانین شهرک‌های دولتی تبعیت می‌کنند. ۳۰ سال پیش زمین‌هایی را به صنعتگران خصوصی واگذار کردند و این صنعتگران همه هزینه‌ها از جمله آسفالت خیابان‌ها، جدول‌گذاری، آب و برق و فاضلاب صنعتی را پرداختند و دولت حتی یک ریال در آنجا سرمایه‌گذاری نکرده است. البته براساس اعلام سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران، براساس قانون اصلاح تبصره ۵ بند الف ماده ۳ قانون اجرای سیاست‌های اصل ۴۴ قانون اساسی، همه مزایا و موارد مربوط به شهرک‌های صنعتی دولتی از جمله مالیات و معافیت از عوارض شهرداری‌ها به شهرک‌های صنعتی خصوصی هم تسری دارد. همچنین معاون حقوقی ریاست‌جمهوری در ۱۶ اردیبهشت امسال به‌صراحت مقرر کرد که زمین شهرک‌های صنعتی به نرخ منطقه‌ای براساس کاربری صنعتی واگذار شود.

گیربکس نیمه‌اتوماتیک در آستانه تولید

معاون تحقیق و توسعه شرکت صنعتی نیرومحرکه از طراحی نسخه نیمه‌اتوماتیک گیربکس ۶ دنده (AMT)، با سطح داخلی‌سازی ۷۰ درصدی در شروع تولید خبر داد.

به‌گزارش ایکوپرس، محمدرضا یوسفی، با تشریح مشخصات فنی و بهبودهای انجام‌شده در طراحی گیربکس ۶سرعته، گفت: ۸۵ درصد قطعات داخلی این گیربکس، جدید بوده و توسط نیروهای نخبه و جوان ایرانی طراحی شده است. گیربکس ۶سرعته از نظر طراحی جزو جعبه‌دنده‌های روز جهان به‌شمار می‌رود. نوع نیمه‌اتوماتیک این گیربکس نیز به‌زودی با سطح داخلی‌سازی ۷۰ درصد تولید خواهد شد و این میزان تا سال ۱۴۰۱ به ۹۰ درصد خواهد رسید. معاون تحقیق و توسعه شرکت صنعتی نیرومحرکه با اشاره به اینکه واحد تحقیق‌وتوسعه شرکت نیرومحرکه حدود ۲۵ سال پیش تاسیس شد، عنوان کرد: از فعالیت‌های اخیر این واحد، طراحی و توسعه گیربکس ۶ دنده است که در مرحله نخست روی خودروهایی مانند رانا پلاس و دنا پلاس توربو و به‌تدریج روی تمامی محصولات ایران‌خودرو نصب خواهد شد. وی افزود: انجام این پروژه به طور معمول، ۱۸ ماه زمان می‌برد، اما با تلاش روزافزون همکاران، توانستیم این پروژه را در کمتر از ۸ ماه به پایان رسانده و طراحی، توسعه و صحه‌گذاری آن را انجام دهیم. یوسفی با بیان اینکه برای تقویت بازوی تحقیقاتی، شرکت نیرومحرکه در نظر دارد دانشگاه صنعتی گیربکس و واحد نوآوری تاسیس کند، تصریح کرد: ماموریت این دانشگاه، تربیت نیروی متخصص در زمینه طراحی و تولید انواع جعبه‌دنده خواهد بود. یوسفی با اشاره به محصولات آینده این شرکت در حوزه انتقال نیرو، خاطرنشان کرد: علاوه بر پروژه گیربکس نیمه‌اتوماتیک (AMT)، در آینده نسخه‌ای از گیربکس‌های اتوماتیک که به آن DCT یا دوکلاچه هم می‌گویند، طراحی و توسعه خواهد یافت. این محصول در سال ۱۴۰۲ به بازار عرضه خواهد شد. معاون تحقیق و توسعه شرکت صنعتی نیرومحرکه با اشاره به مشخصات فنی گیربکس ۶ دنده دستی، اظهار کرد: طراحی این محصول به‌گونه‌ای انجام شده که با کمترین تغییرات و هزینه روی خانواده محصولات ایران‌خودرو امکان نصب دارد.

رشد تولید ۳.۷ درصدی خودرو

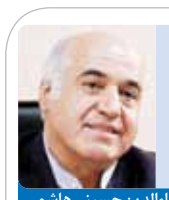
صورت‌های مالی اعلام‌شده از سوی ۳ خودروساز بزرگ کشور (ایران‌خودرو، سایپا و پارس‌خودرو) به سازمان بورس نشان می‌دهد از ابتدای امسال تا بهمن، ۸۱۷ هزار و ۶۹ خودرو تولید شده که نسبت به مجموع تولیدات این ۳ خودروساز اصلی در مجموع ۱۱ ماه سال گذشته، ۳.۷ درصد افزایش تولید دیده می‌شود. به‌گزارش ایسنا، بر این اساس ۳ خودروساز اصلی داخلی (ایران‌خودرو، سایپا و پارس‌خودرو) طی ۱۱ ماه امسال در مجموع ۸۱۷ هزار و ۶۹ انواع محصولات سواری تولید کرده‌اند که در مقایسه با مدت زمان مشابه سال گذشته که ۷۸۶ هزار و ۳۴۷ تولید شده بود، رشد بیش از ۳ درصدی (۳.۷ درصدی) را نشان می‌دهد. براساس آمار، ایران‌خودرو همچنان بیشترین میزان تولید را در میان خودروسازان بزرگ کشور به خود اختصاص داده و با تولید ۴۳۲ هزار و ۶ خودرو از ابتدای سال تا پایان بهمن رشد ۱۷ درصدی تولید را نسبت به ۱۱ ماه سال ۱۳۹۸ رقم زده است. در مدت مشابه سال گذشته که ۳۵۴ هزار و ۹۸۲ خودرو در گروه صنعتی ایران‌خودرو تولید شده است.

در دیگر خوروساز اصلی کشور (سایپا) نیز همچنان کاهش تولید در مدت یادشده امسال نسبت‌به مدت مشابه در سال ۱۳۹۸ دیده می‌شود. براساس صورت‌های مالی ارائه‌شده به بورس، دومین خودروساز بزرگ کشور ۲۹۱ هزار و ۲۲۰ محصول در مجموع ۱۱ ماه امسال تولید کرده که ۱۵ درصد افت تولید را نسبت به سال گذشته در همین بازه زمانی نشان می‌دهد. از فروردین تا پایان بهمن سال گذشته، در مجموع سهم تولید گروه خودروسازی سایپا ۳۳۵ هزار و ۳ دستگاه بوده است. در گروه خودروسازی پارس‌خودرو نیز تیراژ تولید خودروهای سواری طی ۱۱ ماه امسال نسبت‌به مدت مشابه سال گذشته، روند نزولی ۲.۶ درصدی داشته است. پارس‌خودرو به‌عنوان سومین خودروساز بزرگ کشور از ابتدای امسال تا پایان بهمن، ۹۳ هزار و ۸۴۳ محصول سواری تولید کرده که در مقایسه با ۱۱ ماه سال گذشته، ۲۵۱۹ دستگاه از تولید خود کاسته است (طی ۱۱ ماه سال گذشته ۹۶ هزار و ۳۶۲ خودرو در گروه خودروسازی پارس‌خودرو تولید شده بود). ایران‌خودرو: براساس آمار اعلامی، از تولید ۴۳۲ هزار و ۶ خودرو تولید شده به‌وسیله گروه صنعتی ایران‌خودرو تا پایان بهمن، ۳۱۲ هزار و ۵۶۳ دستگاه در گروه پژو، ۴۸ هزار و ۹۴۷ دستگاه در گروه سمند، ۱۱ هزار و ۶۶۴ رانا، ۵۰ هزار و ۹۴۳ دنا و سایر محصولات در ایران‌خودرو تولید شد. این خودروساز بزرگ کشور در محصولات مونتاژی نیز موفق به تولید ۹۴ دانگ‌فنگ، ۳۲۱۹ هایما و ۱۸۱ پژو ۲۰۰۸ طی ۱۱ ماه امسال شده است. براساس اعلام ایران‌خودرو، تارا به‌عنوان محصول جدید ایران‌خودرو به تعداد ۸۴ دستگاه تولید شده است. سایپا: از مجموع تولیدات ۱۱ ماه خودروسازان، ۲۹۱ هزار و ۲۲۰ خودرو شامل ۵۰ هزار و ۴۱۳ خودرو در خانواده پراید، ۲۱۴ هزار و ۱۲۸ خودرو در خانواده تیبا، ۱۰ سراتو، ۱۲۴ آریو، ۲۱۲ چانگان و ۲۵ هزار و ۴۶۲ دستگاه وانت‌پراید (سایپا ۱۵۱)، سهم تولید گروه خودروسازی سایپا بوده است. همچنین ۸۰۵ شاهین به‌عنوان محصول جدید در دومین خودروساز بزرگ کشور به تولید رسیده است.

پارس‌خودرو: براساس آمار، از ابتدای امسال تا پایان بهمن مجموع تولیدات پارس‌خودرو به ۹۳ هزار و ۸۴۳ دستگاه رسیده که ۲۹۶۳ خودرو آن متعلق به گروه رنو و ۳۷۴۰ دستگاه آن در گروه برلیانس بوده است. همچنین در مدت یادشده امسال، ۲۳ هزار و ۷۰۳ دستگاه در خانواده X۱۰۰ (پراید)، ۸۱۸۰ کوییک معمولی، ۴۸ هزار و ۲۳ دستگاه در گروه Q۲۰۰ و ۶۸۷۴ دستگاه در گروه S۲۰۰ (ساینا) در پارس‌خودرو تولید شده است. از آمار تولیدات امسال خودرو در گروه صنعتی ایران‌خودرو، ۴۳ هزار و ۹۱۲ خودرو مختص تولید در بهمن این شرکت است که نسبت به ۴۵ هزار و ۱۴۵ دستگاه تولید شده در بهمن ۱۳۹۸، افت ۲.۸ درصدی رخ داده است. ۲۹ هزار و ۴۵۲ دستگاه از خودروهای تولیدی گروه سایپا امسال متعلق به تولید این خودروساز در بهمن بوده و نسبت‌به ۲۹ هزار و ۱۸۸ دستگاه تولید شده در بهمن سال گذشته، سایپا ۲۶۴ دستگاه بیشتر تولید کرده و رشد ۰.۸ درصدی را تجربه کرده است. در نهایت نیز ۱۲ هزار و ۸۲۸ دستگاه از خودروهای تولیدی گروه پارس‌خودرو در مجموع ۱۱ ماه امسال، مربوط به تولیدات بهمن این شرکت است که نسبت‌به ۱۱ هزار و ۷۵۱ تولید شده در بهمن سال گذشته، ۸.۳ درصد افزایش تولید ایجاد شده است.

یادداشت

قانون خوب اجرای پرچالش

بهاءالدین حسینی هاشمی
کارشناس امور پولی و بانکی

یکی از ملزومات اجرایی قوانین بانکداری مدرن داشتن زیرساخت‌های بانکداری الکترونیک است، چراکه در دنیای امروز بانک‌ها روز به روز به سمت هوشمند شدن حرکت می‌کنند. یکی از زمینه‌های روند مدرنیزاسیون سیستم بانکی همین قانون جدید چک است که می‌تواند آثار مثبت بسیاری در اقتصاد ما داشته باشد. برای اجرای قانون جدید چک از بابت امکانات جای نگرانی نیست، زیرا سامانه‌ها و زیرساخت‌های خدمات بانکی خوبی در کشور داریم که می‌توانند به‌راحتی از پس اجرای چنین طرح‌هایی بربیایند.

باتوجه به زیرساخت‌های مناسب بانکداری الکترونیک در کشورمان می‌توان گفت آمادگی اجرای قانون جدید چک وجود دارد و مشکلی ازسوی بانک‌های خصوصی و دولتی وجود نخواهد داشت. از نظر ارتباط بانک‌ها نیز مشکلی نیست، زیرا از طریق شبکه شتاب همه بانک‌ها با بهره‌گیری از سرعت بسیار بالا با یکدیگر سوئیچ هستند. روی هم رفته می‌توان گفت ارتباطات بین‌بانکی به خوبی برقرار است و فکر نمی‌کنم بانک‌ها برای اجرای این قانون مشکلی داشته باشند.البته ممکن است کادر اجرایی بانک‌ها آموزش‌های لازم را هنوز ندیده باشند تا بتوانند در صورت مراجعه مشتریان آنها را راهنمایی کنند اما به لحاظ زیرساختی اطمینان دارم که بانک‌ها آمادگی لازم را دارند.

اما درباره کاربران کمی تردید وجود دارد، زیرا چک یکی از ابزارهایی است که تقریبا تمام اقشار جامعه خصوصا تجار و کاسبان از آن برای انجام معاملات و مراودات مالی استفاده می‌کنند. بخشی از این افراد ممکن است حتی سواد هم نداشته باشند یا از سطح سواد پایینی برخوردار باشند؛ از همین رو ممکن است عده‌ای از کاربران دچار مشکل شوند، زیرا برای ثبت چک‌ها باید به افرادی که با اینترنت و کار با سامانه‌های معرفی شده آشنایی دارند، مراجعه کنند و این مسئله می‌تواند مشکلاتی را موجب شود. باید به این نکته هم اشاره کرد که برای اجرایی نشدن قوانین چک، قوانین و جزای کیفری هم وجود دارد. همین امر نیز ممکن است مسائلی را به‌وجود بیاورد که باید مورد توجه مسئولان اجرایی باشد.

نکته مهم دیگر این است که ما بیش از ۴۰ میلیون حساب جاری در کشور داریم که بخشی از آنها آمادگی چنین تغییری را ندارند و حتی ممکن است به طرف معاملات نقدی هم بروند. البته این امکان هم وجود دارد که سفته یا برات جای چک را برای این دست افراد بگیرد اما از سویی سفته شامل قانون جزای کیفری نمی‌شود و از اعتباری که چک دارد برخوردار نیست. این ابزار در نظام بانکی جهان منسوخ شده و آن کارآیی لازم را ندارد و در بلندمدت نمی‌تواند جایگزین مناسبی برای چک باشد؛ با این حال ما باید دست به این اقدام می‌زدیم.

از طرفی هم باید توجه داشت که چک وسیله‌ای برای حواله پول است که وقتی صادر می‌شود، در حکم پول و اسکناس عمل می‌کند. بارها دیده‌ایم که چک‌ها دست به دست می‌شوند و دقیقا به‌جای پول از آن استفاده می‌شود. این مسئله باعث افزایش نقدینگی در دست مردم می‌شود که خود این اتفاق تورم‌زا است. البته اگر چک بلامحل باشد، مصداق خلق پول است اما همان‌طور که پیش‌تر نیز گفته شد اگر چک دست به دست شود مصداقی از افزایش «نقدینگی نامشهود» است که در هر دو حالت عاملی برای دامن زدن به تورم خواهد بود. یکی دیگر از مزایای قانون جدید چک مبارزه با پولشویی و ایجاد محدودیت برای مجرمان مالی است. چنین قوانینی دقیقا مشابه کاری را می‌کنند که در FATF از ما خواسته شده، چراکه عملیات مالی کاملا قابل ردیابی می‌شود و می‌توان معاملات صوری و واقعی را از یکدیگر تمییز داد. از طرفی هم این دست قوانین باعث می‌شود تواتر معاملات روی یک فقره چک انجام نشود و معامله‌کنندگان دیگر امکان انجام مراودات مخفی و زیرمیزی را نخواهند داشت. دولت‌ها نیز می‌توانند برای اخذ مالیات راحت‌تر اقدام کنند و دقت بیشتری در این زمینه داشته باشند. باتوجه به مواردی که ذکر شد هیچ شکی نیست که اجرای قانون جدید چک اقدام بسیار خوبی است اما باتوجه به فرهنگ معاملاتی در کشورمان ممکن است مشکلاتی را ایجاد کند که پیش‌تر به آن اشاره شد.

محدودیت مجلس برای قانون‌گذاری در حوزه بانک‌های خصوصی

سید امیرحسین قاضی‌زاده هاشمی، نایب رئیس مجلس شورای اسلامی در حالی که روز دوشنبه این هفته ریاست جلسه مجلس را برعهده داشت، گفت: مجلس برای قانون‌گذاری در حوزه بانک‌ها، به‌ویژه بانک‌های تجاری و خصوصی محدودیت‌هایی دارد. به گزارش مهر، علی‌اصغر عنابستانی طی اخطار قانون اساسی، اظهار کرد: امروز نمایندگان پیشنهاداتی را در جریان بررسی لایحه بودجه مطرح کردند که هیات رئیسه گفت این پیشنهادات قابل طرح نیست و بنده باید بگویم مجلس حق قانون‌گذاری در همه زمینه‌ها را دارد.

وی بیان کرد: مجلس در عموم مسائل کشور حق قانون‌گذاری دارد و نباید از تریبون مجلس بگوییم که ما نمی‌توانیم در برخی از مسائل قانون‌گذاری کنیم. سید امیرحسین قاضی‌زاده هاشمی که ریاست جلسه را برعهده داشت در پاسخ به این اخطار، گفت: مجلس شورای اسلامی در بررسی قوانین مربوط به بانک‌ها، به‌ویژه بانک‌های خصوصی و تجاری، محدودیت‌هایی دارد.

وی تصریح کرد: در واقع در موازینی که برای بخش خصوصی قانون‌گذاری می‌کنیم، باید حدود منافع آنها را در نظر بگیریم و براساس تفسیر شورای نگهبان در ادوار گذشته، قانون‌گذاری در حوزه بانک‌های خصوصی با محدودیت شرعی مواجه است.

گفتنی است مجلس پیش‌تر در تلاش بوده تا طرح تحقیق و تفحص از بانک‌های دولتی را کلید بزند و در همین راستا نیز کمیسیون اقتصادی جلسه‌ای را با مقامات بانک مرکزی برگزار کرده است.

صمت موانع اجرای قانون جدید چک را بررسی کرد

نبود «آموزش» پاشنه آشیل اجرای قانون

سهند اینانلو
editor@smtnews.ir

قانون جدید چک از همان روزهای ابتدایی پس از تصویب در سال ۹۷ تا امروز یکی از پرمناقشه‌ترین مصوبات مجلس شورای اسلامی بوده است. بانک مرکزی در سال ۹۷ موظف بود اجرای این قانون را به‌صورت پلکانی آغاز کند تا مردم از مواجهه ناگهانی با تغییرات زیربنایی سردرگم و مستاصل نشوند، اما این نهاد نه در آن سال و نه در سال‌های بعدی اقدام به اجرای مرحله به مرحله این قانون نکرد و همه موارد را موکول به آذر ۱۳۹۹ کرد؛ یعنی حدود ۲ ماه قبل! اما بررسی‌های صمت نشان می‌دهد اجرای این قانون باوجود ابلاغ به بانک‌ها همچنان در برخی موارد از دستور کار خارج شده و در بعضی دیگر امورات روزانه کاسبان و فعالان اقتصادی را مختل کرده است. موارد زیادی از نارضایتی فعالان اقتصادی در این زمینه دیده شده که این قانون را مصداق بارز پیچیده‌تر کردن فرآیند خدمات‌رسانی بانک‌ها دانسته و حتی آن را عاملی در گسترش فضا برای فعالیت کلاهبرداران می‌دانند، اما اغلب کارشناسان بانکی این مورد را رد کرده و ضمن تایید سخت بودن اجرای این قانون در ماه‌های ابتدایی، از پیاده کردن تمام و کمال قانون جدید چک به‌عنوان سکوی پرتابی برای مبارزه با پولشویی یاد می‌کنند. برخی دیگر نیز به اینترنت‌محور بودن این طرح اعتراض داشته و آن را مشابه طرح شبکه «شاد» می‌دانند که باید بار آموزش کودکان و نوجوانان کشور را در دوران کرونا به دوش می‌کشید، اما ظاهرا پروژه آموزش مجازی موفقیتی نداشته، چراکه طبق اعلام وزیر ارتباطات تنها ۷۰ درصد کشور دسترسی کامل به اینترنت دارند و ۳۰ درصد دیگر از خدمات آموزشی بی‌نصیب مانده‌اند.

عکس: آیدا فریدی

۱۰ مانع اساسی

قانون چک در هفته‌ای که گذشت با برگزاری وبیناری به میزبانی کمیسیون بازار پول و سرمایه اتاق بازرگانی ایران و با شرکت نمایندگانی از بانک مرکزی مورد بررسی قرار گرفته و موانع اجرایی این قانون بحث‌برانگیز در ۱۰ مورد تبیین شده که در ادامه به سرفصل‌های آن اشاره شده است:

۱- طبق بند ۱۶ بخشنامه شماره ۹۹/۲۹۸۱۹۶ مورخ ۱۳۹۹/۰۹/۱۹ بانک مرکزی، بانک‌ها موظف هستند به طرق مقتضی از جمله درج اطلاعیه در پایگاه اطلاع‌رسانی، چاپ بروشور، ارسال پیامک، تعبیه پیش‌خوان خدمت برای راهنمایی مشتریان در محل واحدهای عملیاتی (شعبه) و نصب اعلامیه در معرض دید مشتریان در شعب، نسبت به آگاهی‌بخشی و اطلاع‌رسانی عمومی در زمینه الزامات و شرایط اعطای دسته‌چک و نیز صدور، انتقال و تسویه چک اقدام کنند.

۲- در صورتی که تحویل‌گیرنده چک، از ثبت آن در سامانه به هر علت (سهوی یا عمدی) امتناع کرده یا با تاخیر این کار را انجام دهد، موجب بروز اختلاف بین اشخاص خواهد شد.

۳- صادرکننده و دریافت‌کننده چک حتما باید دارای سخت‌افزار مناسب با بستر اینترنت یا گوشی هوشمند دارای قابلیت نصب اپلیکیشن باشند؛ آیا اقشار مختلف جامعه از این امکانات بهره‌مند هستند؟ آیا بستر اینترنت در همه جای این سرزمین فراهم است؟

۴- طبق اظهار کارشناسان بانک مرکزی در حال حاضر هیچ گونه اپلیکیشنی که به‌صورت یکپارچه برای ثبت یا انتقال چک به شخص دیگر شامل کلیه بانک‌ها باشد آماده نشده و مورد تایید قرار نگرفته است.

۵- ابهام شدید در مقوله ظهرنویسی است که آن هم معلول شیوه تدوین ماده ۲۱ مکرر است. به‌موجب قسمتی از این ماده، ثبت انتقال در سامانه صیاد جایگزین پشت‌نویسی چک خواهد بودگ از همین رو ماده ۲۱ مکرر چالشی جدی در این زمینه ایجاد کرده و لازم است قانون‌گذار نسبت به رفع این ابهام، اقدام کند.

۶- اگر چک‌های صیاد طرح جدید در سامانه صیاد ثبت نشود چه اتفاقی می‌افتد؟ یکی از مسائل حقوقی چک قبل از اجرای این قانون، پیگیری حقوقی پس از برگشت چک توسط دارنده چک بود، در صورتی که اگر در هر صورت صادرکننده چک از ثبت آن در سامانه مربوطه امتناع ورزد، چک نزد دارنده آن تبدیل به یک کاغذپاره شده و امکان پیگیری حقوقی به‌علت برگشت چک فراهم نخواهد بود، زیرا تا زمانی که چک در سامانه ثبت‌نشده باشد و در صورت کسری موجودی، بانک‌ها از صدور گواهینامه عدم پرداخت امتناع خواهند ورزید.

۷- یکی از ابهامات و تعارض‌ها در بخشنامه‌های صادره در این زمینه که ظرف مدت یک سال صادر شده، به شرح زیر است:

بند ۴-۵ دستورالعمل اجرایی ماده ۶ قانون اصلاح صدور چک: در دستورالعمل اجرایی ماده ۶ قانون لزوم ثبت علت صدور چک در قسمت بابت سامانه صیاد حسب مورد در زمان صدور و انتقال چک برای چک‌های صادره با مبالغ بیش از یک میلیارد ریال برای اشخاص حقیقی دارای حساب جاری غیرتجاری و بیش از ۱۰ میلیارد ریال برای اشخاص حقیقی و حقوقی دارای حساب جاری تجاری قید شده، در صورتی که نامه شماره ۴۲۶۳۵۱/ ۹۸ مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۰۸ تکمیل قسمت بابت در فرم‌های مربوط و ارائه اسناد مثبته دال بر انجام معامله، قرارداد یا علت انتقال وجه برای انتقال وجه بالای ۲ میلیارد ریال از حساب‌های شخصی و انتقال وجه بالای ۱۰ میلیارد ریال از حساب‌های تجاری الزامی شد.

۸- در سامانه مزبور امکان انتقال اطلاعات و بارگذاری از سایر نرم‌افزارها وجود ندارد و کاربران موظفند برای صدور یک فقره یک مرتبه در نرم‌افزارهای خود و یک مرتبه در سامانه مزبور اطلاعات را به‌صورت دستی وارد کنند؛ بنابراین ضمن افزایش زمان صدور چک احتمال افزایش خطا در ثبت هم وجود دارد.

۹- هم‌اکنون فعالان اقتصادی داریم که در حوزه‌های مختلف فعالیت دارند و ممکن است روزانه بیش از ۱۰۰۰ فقره چک در سراسر کشور دریافت کنند؛ از جمله این صنایع، شرکت‌های پخش سراسری است که با این روند باید در سامانه مزبور نسبت به تایید یک‌به‌یک چک ثبت‌شده در سامانه پیچک اقدام کنند و امکان تایید گروهی وجود ندارد.

۱۰- در حال حاضر و به جهت جلوگیری از سوءاستفاده، اشخاص مبادرت به صدور چک در وجه بانک برای انتقال یا واریز گروهی یا انفرادی در وجه اشخاص می‌کنند. در اجرای قانون جدید، بانک مرکزی نتوانسته فرآیندی را تعریف کند تا مانند گذشته این موضوع اجرایی شود، زیرا بانک‌ها به‌نوعی دریافت‌کننده و ذی‌نفع خواهند شد و به‌عنوان دریافت‌کننده چک در سامانه معرفی می‌شوند.

قانون جدید چک ایرادات اساسی دارد

محسن حاجی‌بابا، رئیس کمیسیون پول و سرمایه اتاق بازرگانی ایران بر اهمیت چک تاکید کرد و به صمت گفت: چک یکی از مهم‌ترین مواردی است که اقتصاد ما را تحت تاثیر قرار می‌دهد. از کارمند و صنعتگر گرفته تا شرکت‌های بزرگ حقوقی همگی سر و کارشان به چک می‌افتد؛ بنابراین هرگونه اختلال در روند صدور و وصول چک می‌تواند مراودات بانکی را در کشور دچار مشکل کند و معیشت تعداد زیادی از خانوار ایرانی را تحت تاثیر قرار دهد. حاجی‌بابا ضمن اشاره به برگزاری وبیناری به میزبانی اتاق بازرگانی ایران عنوان کرد: درباره قانون چک کمیسیون پول و سرمایه اتاق بازرگانی ایران جلسه‌ای را با حضور نمایندگانی از بانک مرکزی برگزار کرد تا برای آموزش قوانین جدید کمک‌های لازم را ارائه کنند. آقای دکتر کمیجانی هم لطف کردند و دو نفر از کارشناسان بانک مرکزی را به این نشست فرستادند، اما در نهایت گزارشی که تهیه شد حقیقتا نگران‌کننده بود.

رئیس کمیسیون پول و سرمایه اتاق بازرگانی ایران به موضوع کاستی‌هایی که در آموزش مفاد این قانون وجود دارد، اشاره کرد و به صمت گفت: یکی از مهم‌ترین مسائلی که درباره این قانون وجود دارد موضوع آموزش است، زیرا این قانون به‌قدری مهم است که باید از طریق صداوسیما و در چندین برنامه از طریق شبکه‌های سراسری تلویزیون به‌طور دقیق و کامل به مردم آموزش داده شود، اما ما دیدیم که تنها به انتشار چند بروشور آموزشی بسنده کردند و پس از آن قانون را به اجرا گذاشتند و مردم با مشکلات بسیاری مواجه شدند.

کاستی‌های سامانه «صیاد»

این فعال اقتصادی باسابقه به نحوه اجرای قانون جدید چک در زمینه صدور و وصول انتقاد و تصریح کرد: یکی دیگر از مشکلات این قانون موضوع اعتبار چک است، چراکه اگر در این ساختار صادرکننده چک، آن را در سامانه ثبت نکند و گیرنده این کار را انجام دهد و چک وصول نشود، گیرنده چک امکان برگشت زدن چک را نخواهد داشت و در واقع آن چک به کاغذ پاره‌ای تبدیل می‌شود که هیچ اعتباری ندارد. این موضوع باعث می‌شود قانون جدید چک زمینه را برای یک کلاهبرداری بزرگ فراهم کند.وی ادامه داد: در سامانه «صیاد» هم هیچ سازکاری برای پیگیری موارد چک‌های برگشتی تعریف نشده و عملا گیرنده در صورت پاس نشدن چک و خالی بودن حساب صادرکننده دستش به هیچ جا بند نخواهد بود، در حالی که قوانینی در این زمینه وجود دارد تا از چنین سوءاستفاده‌هایی جلوگیری شود اما با اجرای این قانون آن قوانین هم از اعتبار ساقط می‌شوند.

رئیس کمیسیون پول و سرمایه اتاق بازرگانی ایران به حذف عرف پشت‌نویسی با هدف اعتباربخشی به چک افراد کمتر شناخته‌شده نقد کرد و گفت: در ساختار قبلی وقتی چکی ظهرنویسی می‌شد، در صورت پاس نشدن افراد می‌توانستند به تک تک کسانی که چک را امضا کرده بودند مراجعه کنند اما حالا امکان چنین امری به هیچ وجه وجود ندارد. حاجی‌بابا در پایان به موضوع محدودیت‌های دسترسی به اینترنت در جامعه اشاره و خاطرنشان کرد: موضوع دیگر این است که همه نقاط کشورمان به اینترنتی دسترسی کامل و مناسبی ندارند. بسیاری هم حتی امکان استفاده از گوشی‌های همراه را ندارند، چراکه یا توانایی خرید آن وجود ندارد یا اینکه استفاده از آن به دلایل مختلف از جمله کم‌سوادی یا بی‌سوادی سخت یا غیرممکن است. از طرفی هم اپلیکیشنی مختص ثبت چک‌ها تعبیه نشده تا بتوان روند این کار را تا جای ممکن ساده کرد.

تاخیر در اجرای قانون منطقی نیست

حجت‌الله فرزانی، کارشناس امور بانکی با اشاره به موارد موردمناقشه بر سر مفاد قانون جدید چک، به صمت گفت: موارد زیادی در این باره مورد مناقشه بود که از آن جمله می‌توان به موضوع سامانه صیاد، متحدالشکل بودن چک‌ها و... اشاره کرد. از طرفی هم بحث زیرساخت‌های لازم برای اجرای قانون جدید چک مطرح بوده و هنوز هم این موضوع مشخص نیست که آیا بانک‌ها امکان اجرای تمام و کمال آن را دارند یا خیر؟ وی در ادامه افزود: درباره متحدالشکل بودن چک‌ها وزارت اقتصاد، بانک مرکزی و سازمان‌های ذی‌ربط پس از مدتی کنکاش به نتایجی رسیدند اما این نتایج کماکان مورد بحث است.

فرزانی به انتقادات مطرح‌شده پیرامون سامانه صیاد اشاره و عنوان کرد: انتقادات زیادی به سامانه صیاد وارد می‌شود که برخی از آنها نیاز به بررسی دقیق دارد؛ برای مثال اینکه آیا این سامانه امکان پاسخگویی به این حجم بالای مراجعه را خواهد داشت یا خیر؟ براساس آمارها در ایران بیش از ۸ میلیون خانوار از طریق مشاغل آزاد امرار معاش می‌کنند و مشاغل آزاد هم به‌طور مستقیم از طریق چک مبادلات خود را انجام می‌دهند که در نوع خود میزان بسیار بالایی است. این کارشناس امور بانکی سامانه شاد را نمونه ناموفقی از خدمات‌رسانی اینترنتی سراسری در کشورمان دانست و درباره سامانه صیاد به صمت گفت: در مناطقی از کشور فعالان اقتصادی و کسب‌وکارهایی داریم که کالا دسترسی به اینترنت ندارند اما محوریت معیشت‌شان بر چک است. تکلیف این افراد هنوز مشخص نیست و باید هرچه زودتر برای این دسته نیز فکری شود. درباره سامانه «شاد» هم دیدیم که بسیاری از دانش‌آموزان مناطق محروم به‌دلیل دسترسی نداشتن به اینترنت یا لوازم مورد نیاز مانند گوشی هوشمند از تحصیل بازمانده‌اند.

آیا نباید اجرا شود؟

این کارشناس اقتصاد در واکنش به درخواست‌هایی از بانک مرکزی برای جلوگیری از اجرای این قانون تصریح کرد: اینکه گفته می‌شود قانون جدید چک نباید اجرا شود یا اینکه درخواست‌هایی مبنی بر به تاخیر افتادن اجرای آن شنیده می‌شود، مسئله‌ای نیست که بانک مرکزی امکان تصمیم درباره آن را داشته باشد. این قوانین توسط مجلس شورای اسلامی تصویب شده و در اختیار بانک مرکزی نیست که از اجرای این دست قوانین سر باز زند. اگر هم قرار باشد چنین تصمیمی گرفته شود، قانون‌گذار باید ورود کند و در این زمینه تصمیم نهایی را بگیرد. وی افزود: از طرفی هم باید توجه داشت قانون جدید چک می‌تواند آثار بسیار مثبتی در مبارزه با پولشویی و سوءاستفاده‌های بانکی در کشور داشته باشد. در واقع اجرای این دست قوانین برای اصلاح ساختار بانکی کشورمان ضروری است و نمی‌توان گفت این قوانین به‌کلی نباید اجرایی شوند.

فرزانی در پایان ضمن یادآور شدن تمدید شرایط ویژه کرونایی در سیستم بانکی کشور خاطرنشان کرد: به‌نظر می‌رسد خواسته به تعویق انداختن زمان اجرای قانونی که توسط مجلس هم تصویب شده، منطقی نباشد. هرچند شاید بتوان باتوجه به وضعیت همه‌گیری کرونا در کشورمان و تمدید تمهیدات کرونایی بانک مرکزی به مدت کوتاه و محدودی اجرای این مصوبه را به تعویق انداخت اما اینکه بانک مرکزی بخواهد اجرای این قانون را به‌طور کلی از دستور کار خارج کند، غیرعملیاتی به‌نظر می‌رسد.

> در مناطقی از کشور فعالان اقتصادی و کسب‌وکارهایی داریم که کلا دسترسی به اینترنت ندارند اما محوریت معیشت‌شان بر چک است. تکلیف این افراد هنوز مشخص نیست و باید هرچه زودتر برای این دسته نیز فکری شود

سخن پایانی...

یکی از اشکالات اساسی که به نحوه اجرای قانون جدید چک گرفته می‌شود، تخطی بانک مرکزی از ابلاغ گام به گام و پلکانی مفاد این قانون در طول ۳ سال اخیر است که باعث شده همه موارد روی هم تلنبار شده و مشتریان بانکی حقیقی و حقوقی را در ۲ ماه اخیر دچار سردرگمی کند. هرچند کارشناسان بر مفید بودن این قانون در راستای مبارزه با فساد و پولشویی تاکید دارند اما اجرای بحث‌برانگیز آن را یکی از عوامل تشدیدکننده رانت می‌دانند. از طرفی هم بسیاری از فعالان اقتصادی بر به تاخیر افتادن دوباره اجرای این قانون و بازبینی آن توسط قانون‌گذار تاکید می‌کنند و معتقدند قانون‌گذار باید بار دیگر مفاد این قانون مناقشه‌برانگیز را مورد بررسی قرار دهد و کاستی‌های آن را رفع کند. از طرفی هم برخی کارشناسان چنین خواسته‌ای را غیرمنطقی می‌دانند اما با یادآوری گرفتار شدن کشور در دام کرونا، امکان به تاخیر انداختن اجرای کامل قانون چک برای مدت کوتاه و محدود را عملی می‌دانند.

متاع شب عید در بازار شاد دستفروشی!

آیدا فریدی: آنچه مشاهده می‌کنید یک گزارش تصویری و نگاهی اجمالی به بازار شب عید دستفروشی و مخاطبان آن است. بازارهایی که ویژه شب‌های عید هستند و کالاهایی را به نرخی ارزان می‌فروشند. دستفروشی و بازارهای ویژه دستفروش‌ها مختلف هستند. برخی از آنها از سوی شهرداری به‌اصطلاح ساماندهی‌شده و در محدوده‌ای مشخص در ازای پرداخت ماهانه مبلغی به شهرداری مشغول کاسبی هستند. دستفروشی در روزهای خاص در شهرهای مختلف با عنوان شنبه‌بازارها و جمعه‌بازارها و بازارهایی مرسوم با ارائه محصولات محلی و بومی که بخشی از گردشگری آن منطقه هم محسوب می‌شوند، نوع متعالی از دستفروشی است. اما آنچه در گزارش تصویری این شماره صمت بیشتر موردتوجه است دستفروشی در حاشیه خیابان‌های تهران و آن‌هم در ایام شب عید است. شب عیدی که بهتر است آن را «شب عید کرونایی» بنامیم تا مسیر گزارش خود را با همین عنوان پیش ببریم.

موضوع این گزارش تصویری بیشتر افرادی است که عاشقانه سر به هیاهوی بازار شب عید که ذات و اتمسفر شادی دارد، سپرده‌اند و در بساط دستفروشان شهر به‌دنبال متاعی ارزان برای خود و فرزندانشان می‌گردند. کودکان تنها ذرات شاد این بازار، خوشحال از نونوار شدن هستند و دل به پاپوش و پیراهنی نو خوش کرده‌اند. پدر و مادر به دنبال نشاندن لبخندی هرچند کوتاه و زودگذر بر لبان فرزندان خود هستند. این‌گونه است که در بازار اسفند و روزهای آخر سال همهمه‌ای بر پاست. اگرچه مانند سال‌های گذشته نمی‌توان سرتاپا را به‌رسم نوروز حتی به کمک کالای دستفروش نو کرد. احوال عید مردم را به شکلی گویا غریزی از خانه‌هایشان به بازار دستفروشان شب عید کشانده است. کودکان خوشحالند و مادران خوشحال‌تر از خوشحالی کودکان در بازار شب عید کرونایی می‌چرخند و فراموش می‌کنند که چه سالی بود و چه سالی گذشت! عید ۱۴۰۰ برای ایرانی‌ها قطعا ماندگارترین عید است که بعدها از آن بسیار یاد خواهد شد. آخرین عید قرن است. یک سال است که کرونا میان ماست و اکنون مردم به حضورش گویا اندکی خو گرفته‌اند و خوف‌شان را در ذهن این‌گونه تحلیل کرده‌اند که هرچه بادا باد!

چهارشنبه
۱۳ اسفند ۱۳۹۹- ۱۹ رجب۱۴۴۲ - ۳ مارس۲۰۲۰-شماره۱۷۴۴-پیاپی۳۰۶۲

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر:عاطفه خسروی

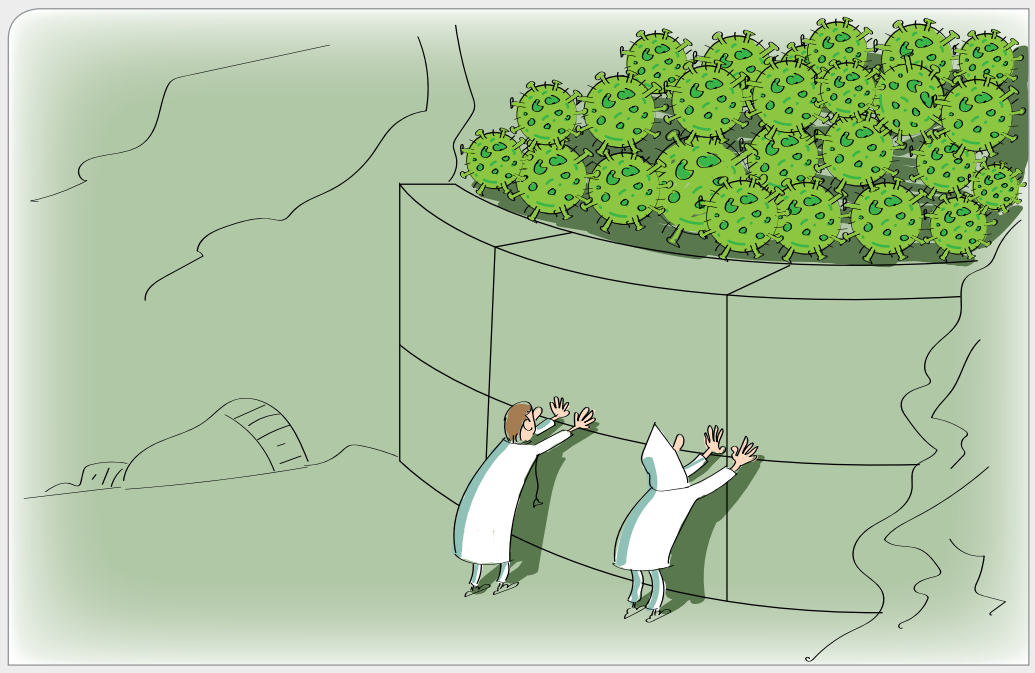
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰- پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ - نمابر آگهی ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کدپستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir آگهی: ads@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: شرکت چاپ رواق روشن‌مهر

www.smtnews.ir info@smtnews.ir
telegram.me/smtnews instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با ۶۳ امتیاز رتبه ۲
در میان روزنامه های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

جهان در مقابل حمله‌های کرونا

سال گذشته که به یکباره ویروس چینی کرونا خبرساز شد، هرگز فکر نمی‌کردیم که قرار است حالا حالاها با این ویروس سروکله بزنیم و آن را کنار خودمان ببینیم، اما با گذشت بیش از یک سال از شیوع این ویروس در سراسر جهان، نه‌تنها از قدرت بیماری‌زایی کرونا کم نشده بلکه شاهد زادوولد جهش‌های این ویروس هستیمگ به‌طوری که هر روز اخبار تازه‌ای از جهش‌های این ویروس در نقطه‌ای از دنیا، می‌شنویم. از ویروس انگلیسی گرفته تا افریقایی و برزیلی و اخیرا هم که کرونای ایرانی به این جمع اضافه شده است.

موضوع جهش‌های ویروس کرونا در چند ماه گذشته به‌شدت خبرساز و البته نگران‌کننده شده است؛ به‌طوری که تحقیقات و مطالعات دانشمندان و پزشکان نشان می‌دهد قدرت سرایت و کشندگی ویروس انگلیسی به‌مراتب شدیدتر از نوع چینی است و حالا خبر از جهش این ویروس در منطقه آمازون در قاره امریکای جنوبی، به گوش می‌رسد.

ماجرای ویروس برزیلی

به‌گفته کیانوش جهانپور، سخنگوی سازمان غذا و دارو، کروناویروس مانند همه ویروس‌های RNAدار ریسک جهش مکرر دارد و واریانت انگلیسی نخستین جهش اساسی یا آخرین آن نخواهد بود و در هر جمعیتی احتمال بروز و شیوع واریانت‌های جدید با رفتار متفاوت قابل پیش‌بینی است.

وی درباره سویه برزیلی این ویروس که برای نخستین بار در ژاپن در ۴ مسافری که از برزیل و از منطقه آمازون وارد آن کشور شده بودند، شناسایی شد، اظهار کرد: ۳ روز بعد، پژوهشگران در مانائوس تایید کردند گونه جدید ویروس را در یک بیمار محلی که برای بار دوم به کرونا مبتلا شده بود، مشاهده کرده‌اند.

جهانپور با اشاره به پایش مداوم ژنوم ویروس کرونا در ایران از پایش مستمر اطلاعات سایر واریانت‌های گزارش شده در دنیا و کسب اطلاع از مجاری مختلف از جمله نمایندگی‌ها و سفارتخانه‌های ایران و گزارش متناوب آن توسط دفتر همکاری‌های بین‌الملل وزارت بهداشت خبر داد و گفت: اطلاعات واصله به وزارت بهداشت حاکی است برزیل نخستین مورد قطعی کووید ۱۹ را ۲۶ فوریه ۲۰۲۰ در یک شهروند سائوپائولویی که از ایتالیا وارد شده بود، شناسایی کرد.

طبق اعلام سازمان جهانی بهداشت، این سویه دارای ۱۳ جهش است که ۳ مورد از آنها همان جهش‌هایی است که در سویه افریقای جنوبی نیز یافت می‌شود و می‌توانند بر انتقال‌پذیری از میزبان و پاسخ ایمنی بدن تاثیر بگذارند. از آنجا که سویه برزیلی قادر به فرار از آنتی‌بادی‌ها است، ویروس‌شناسان هشدار می‌دهند که این نوع به‌راحتی می‌تواند به افرادی که قبلا کووید ۱۹ داشته‌اند، حمله کرده و ریسک عفونت‌های مجدد را افزایش دهد. به‌گفته سخنگوی سازمان غذا و دارو، تاکنون ابتلای مجدد به کرونا در برزیل و ۹ کشور دیگر مانند ایالات متحده امریکا، ایتالیا، کره جنوبی و ژاپن تایید شده، به همین دلیل، نگرانی از گسترش P۱. در سراسر برزیل و شیوع آن در سایر قاره‌ها و کشورها و بدتر شدن شرایط همه‌گیری وجود دارد.

یکی دیگر از جهش‌های ویروس کرونای P۱. جهش N۵۰۱Y است که در نوع افریقای جنوبی نیز دیده شده و باعث افزایش قابلیت انتقال می‌شود. جهش دیگر E۴۸۴K نام دارد که در نسخه P۲. و در سویه افریقای جنوبی هم وجود دارد. نوع P۲. در ریودوژانیرو ظهور کرده و تاکنون لااقل در برزیل به سائوپائولو، ریو گرانجی دو سول، پارانا، باهیا، پارائیبا، آلاگواس و آمازوناس و در خارج از برزیل به انگلستان، کانادا، آرژانتین، نروژ، ایرلند و سنگاپور و برخی کشورهای دیگر گسترش یافته است. دانشمندان مرکز پیشگیری و کنترل بیماری اروپا (ECDC) تایید می‌کنند که ۳ جهش ویروس کرونا کشف شده در انگلستان، برزیل و افریقای جنوبی قابل انتقال بوده و قبلا ناقلاتی در چندین کشور اروپایی شناسایی شده‌اند.

قدرت بالای ویروس انگلیسی

ویروس انگلیسی که چند ماهی است اغلب کشورهای دنیا را درگیر کرده، به‌مراتب خطرناک‌تر از نوع چینی است؛ به‌طوری که گفته می‌شود شیوع آن در بین جوانان و کودکان، شدت بیشتری دارد. درست در نقطه مقابل ویروس چینی که کمتر سنین پایین را درگیر می‌ساخت، نوع انگلیسی ویروس کرونا، این ویژگی خطرناک را با خود به همراه دارد که افراد جوان و کودکان را گرفتار کند. البته گفته می‌شود قدرت کشندگی ویروس انگلیسی نیز بیشتر است.

خسرو صادق‌نیت، رئیس مجتمع بیمارستانی امام خمینی (ره)، با اشاره به شدت انتقال ویروس انگلیسی، گفت: امکان دارد به‌واسطه ویروس انگلیسی، موج چهارم کرونا با قدرت بیشتری ایجاد شود.

علیرضا رئیسی، سخنگوی ستاد ملی مقابله با کرونا، با اشاره به موارد ویروس انگلیسی در کشور، تاکید کرد: این ویروس از شدت و قدرت سرایت بالاتری برخوردار است و سنین جوان را بیشتر درگیر می‌کند.

در همین حال، پیام طبرسی، عضو کمیته علمی ستاد ملی مقابله با کرونا، درباره اظهاراتی مبنی بر اینکه افرادی که کرونا گرفته‌اند، گرفتار ویروس انگلیسی نمی‌شوند، گفت: احتمال ابتلای افرادی که کرونا گرفته‌اند نسبت به کسانی که مبتلا نشده‌اند، کمتر است اما این احتمال هیچ‌گاه به صفر نمی‌رسد و کسانی که در مواجهه سنگین قرار گیرند دوباره مبتلا خواهند شد.

کلام آخر اینکه به‌گفته مسئولان وزارت بهداشت، ویروس انگلیسی در ایران پخش شده و قابل‌کتمان نیست اما این نباید باعث دلهره مردم شود. راه‌حل جلوگیری از آن زدن ماسک و عدم ورود به تجمعات و رعایت تمامی موارد بهداشتی است.

اینفلوئنسرها هم باید مالیات بدهند

با پیشرفت فناوری و رشد روزافزون فعالیت‌ها بر بستر فضای مجازی، کسب‌وکارهای جدیدی در این بستر ایجاد شدند. بازاریابی اینفلوئنسری یکی از این پدیده‌های نوظهور است که درآمد بسیاری برای کاربران حرفه‌ای رسانه‌های کاربرمحور ایجاد کرده است. آنها با تولید محتوای حرفه‌ای در فضای مجازی و انجام تبلیغات تجاری در قالب‌های مختلف رسانه‌ای این درآمد را کسب می‌کنند؛ از این رو بسیاری از کشورها با در نظر گرفتن بازاریابی اینفلوئنسری به‌عنوان یک شغل، علاوه بر نظارت بر تبلیغاتی که منتشر می‌کنند، در زمینه مالیات نیز مانند سایر مشاغل با آنها برخورد و از درآمد حاصل از تبلیغات آنها، مالیات دریافت می‌کنند. از جمله این کشورها می‌توان به ترکیه، استرالیا، سوئد، نروژ، فنلاند، دانمارک، امریکا، انگلیس، عربستان، مالزی و... اشاره کرد. در ایران نیز چند سالی است که پدیده تبلیغات اینفلوئنسری رونق گرفته و گزارش‌هایی از درآمدهای نجومی اینفلوئنسرها از محل تبلیغات منتشر شده است. اطلاعات منتشرشده از سایت Heepsy که یک ابزار جست‌وجو در حوزه بازاریابی در اینستاگرام است، از وجود حدود ۳۵۰ اینفلوئنسر ایرانی (فعال در داخل کشور) با بیش از یک میلیون دنبال‌کننده و همچنین ۹۳۵ کاربر حرفه‌ای با ۵۰۰ هزار تا یک میلیون دنبال‌کننده در کشور حکایت دارد. براساس برخی از تخمین‌ها گردش مالی فعلی این شغل در کشور در حدود ۱۰ هزار میلیارد ریال است که باتوجه به روند سال‌های اخیر، همچنان در حال افزایش است. حال در شرایطی که اقشار مختلف مردم طبق قانون تحت عناوین مختلفی از جمله قانون مالیات بر درآمد مشمول مالیات می‌شوند و حتی مالیات به‌طور مستقیم از حقوق کارمندان و کارگرانی که درآمد بالای ۵ میلیون تومان دارند، کسر می‌شود، اینفلوئنسرها با درآمدهای نجومی تاکنون هیچ مالیاتی نپرداخته‌اند.

اما مجلس شورای اسلامی طی بررسی لایحه بودجه ۱۴۰۰ در صحن علنی، دریافت مالیات از کاربرانی که بیش از ۵۰۰ هزار دنبال‌کننده دارند را تصویب کرد تا این قشر نیز که درآمدهای میلیاردی در سال دارند مانند کارگران و کارمندان، مالیات پرداخت کنند تا نظام مالیاتی یک گام دیگر به عدالت نزدیک شود. این تصمیم بدون شک مقاومت ذی‌نفعان را به همراه خواهد داشت؛ به‌ویژه به دلیل اینکه در انتخابات‌های ریاست‌جمهوری این اینفلوئنسرها معمولا سهم بسزایی در اخذ آرای مردمی برای کاندیدای خاص دارند. باید دید آیا مقاومت آنان شکسته خواهد شد و دولت می‌تواند از آنها مالیات دریافت کند؟ خلاصه اینکه مجلس شورای اسلامی ۵ مالیات مهم را به لایحه بودجه ۱۴۰۰ اضافه کرد که مالیات بر خودروها و مسکن لوکس و مالیات بر بلاگرها از جمله آنهاست. در همین راستا بازاریابی اینفلوئنسری که به‌عنوان پدیده‌ای نوظهور درآمد میلیاردی برای صاحبانش ایجاد کرده، توسط مجلس مشمول مالیات شد تا میلیاردرهای اینستاگرامی هم مانند کارگران و کارمندان مالیات پرداخت کنند.

مترونامه

دروغ راستین یا راستین دروغ

فاطمه امیراحمدی- روزنامه‌نگار: حقیقت در دروغ گم شده و عقل و احساس وامانده، در این درهم آمیختگی، حیران دوراهی‌اند. دیگر عواطف تشخیص ناله‌های دروغین از راستین را نتوانند و در این بین احساسات سخت به بازی گرفته می‌شوند.

مترو شهر هفت‌رنگ است و گاهی صدای سکوت، لذت و انرژی صبحگاهی را دوچندان می‌کند اما بیشتر اوقات همهمه‌ها گوش را مملو از واژه‌هایی می‌کند که بار آن عقل و تفکر را به بازی می‌گیرد. در این شهر زیرزمینی، گوشه‌ای، کنار میله‌ای، صورتی با دو ماسک رو به شیشه ایستاده؛ چادر را تا انتهای سر بالا کشیده؛ تنها معنایی که خطور می‌کند استتار و فرار از یک قاتل زنجیره‌ای است؛ حتی اگر از نوع ویروس باشد.

پیرمردی هم مشمایی سیاه را با پا روی زمین سر می‌دهد، در حالی که ابروهای بلندش چشمانش را ناپیدا کرده است. تارهای فرتوتش واژه‌هایی را به بازی گرفته که به‌سختی قابل شنیدن است. تنها «بخرید» داستانک‌هایی را از انبوهی واگویه روایت می‌کند.

دیگری واژه‌ها را با منش درونی‌اش زیبا دکلمه می‌کند تا کاسبی‌اش رنگ‌وبویی دیگر داشته باشد. «خانما اگر لازم دارید بخرید. منم پیرمردم. از رباط‌کریم میام. اینا رو می‌فروشم تا خرج خونه دربیارم. بخرید وگرنه باید برید از مغازه بخریدا. از من بخرید تا من هم سود کنم. اول امتحان کنید بعد بخرید». خودکارهای آبی و سیاه و قرمز در داخل مشمایی در انتظار امتحان شانس پیرمرد به نظاره نشسته بودند. بعدی هم از راه می‌رسد. خانمی که در سیاهی چادرش گم شده است. او هم بنا را بر حریف طلبیدن می‌گذارد و عواطف را به جنگ می‌طلبد «بچه مریض دارم. الهی پول دارو و دوا ندید. کمکی هم به من بکنید». تصویر او را در قالب یک فال‌گیر برای شیفت بعدی کارش تصور می‌کنم. برآمدگی کوله‌ای که پشت چادر خودنمایی می‌کند این را می‌گوید. چیزی از صورت پیدا نیست، تنها سوز صداست که تمام احساسات را به بازی کاذب گرفته است. حتی صنف متکدی هم در این دورزمانه تغییر کرده و باید گفت «متکدی هم متکدی‌های قدیم». برخی تصاویر از ذهن پاک نمی‌شود. صورت زنی که در اتوبوس دهه ۸۰ پس از پیاده شدن، اسکناس‌های مچاله شده همچون خنجرهایی شأن و منزلتش را خراش دادند و آب و آبرو با هم به پایین خزیدن تا کرایه عقب‌افتاده‌اش را تامین و جبران کند. اما برخی صحنه‌ها ادامه دارند و همچون سریال‌های دنباله‌دار ذهن را از واماندگی رها نمی‌کنند. خروجی مترو و شلوغی پشت چراغ قرمز باز هم تئاتر «راستین» و «دروغین» را ادامه‌دار می‌کند. شور نوحه‌سرایی با هق‌هق گریه ابتدا به‌نظر بازی می‌آید. ساده‌ترین باور، شوخی جوانکی شوخ‌طبع برای بیهوده نگذشتن وقتش پشت چراغ قرمز است. پیش خود واگویه می‌کنی «توی این غم و غصه، این هم شوخیش گرفته». خوب هق‌هق می‌کند. از سر کنجکاوی جابه‌جا می‌شوی که حرکاتش را هم از نظر بگذرانی، اما راست راستی هق‌هق دروغین، راست بود. یک پارچه سیاه با نوشته‌ای و ظاهری که باورها را ابزار می‌کند، با یک محاسبه کوچک بهترین جا برای درآمدزایی را پاسخ حل مسائلش پیدا کرده بود. ساعت پیک شلوغی مترو و جمعیت خروجی از این شهر زیرزمینی در ادامه ۲ دقیقه انتظار پشت چراغ‌قرمز، شانس درآمدی او را افزون کرده بود. حقیقت دوگانه‌ای که تا انتهای فرهنگ یک اقتصاد جهان سومی موذیانه نفوذ کرده، هزاران هزار نورون عصبی را به چالش می‌کشد تا دیگر عقل به احساسات و عواطف اعتماد نکند. جنگ عقل و احساس جنگی درونی است که ویرانی آن یک تاریخ فرهنگ را زیرسوال می‌برد.

مقصد دروغ‌های راست یا شاید هم راست‌های دروغ کجاست؟ شوخی دروغین فرهنگ ما شاید هم شوخی‌های راستین اقتصاد ما، دیگر جزئی از زندگی و روزمره ما شده است.

می‌نویسم تا روزگار را نقاشی کنم.

نظرگاه

وضعیت دستمزد کارگران هشداردهنده است

علی خدایی- نماینده کارگران در شورای‌عالی کار: براساس قانون کار مرجع تعیین‌کننده دستمزد کارگران شورای‌عالی کار است و شورای‌عالی کار متشکل از نمایندگان کارگری، کارفرمایی و دولت است.

این شورا باید براساس دو مولفه دستمزد کارگران را تعیین کند که مولفه اول توجه به نرخ تورم و مولفه دوم قانون آمره است و براساس آن مزد تعیین‌شده بدون ویژگی‌های جسمی و نوع کار محوله باید حداقل هزینه‌های زندگی را تامین کند و این هزینه‌ها که حداقل هزینه‌های خانواده برای زندگی سالم است، سبد معیشت نام دارد.

برآورد گروه کارگری از سبد معیشت حدود ۹ میلیون تومان بود که در جلسه کمیته دستمزد شورای‌عالی کار براساس آمارهای رسمی عدد ۶ میلیون و ۸۹۵ تومان به‌عنوان حداقل‌های زندگی خانوار ۳.۳ نفری مشخص شد.

این عدد برای حداقل‌های زندگی در شهر تهران پایین است و در مراکز کلانشهرها این رقم پاسخگوی نیاز خانوارها نیست. در استان تهران برآورد هزینه‌ها رقمی بیش از ۱۰ میلیون و ۲۰۰ هزار تومان را نشان می‌دهد و در استان قم این عدد حدود ۷ میلیون و ۴۰۰ هزار تومان است.

نرخ مسکن بر این عدد در شهرها تاثیرگذار است و بیش از ۲.۵ میلیون تومان هزینه خوراک است که در سراسر کشور برابر است.

در حال حاضر مزد کارگران برای خانواده ۳.۳ نفری کمتر از ۲ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان است که وضعیت فعلی برای کشور هشداردهنده است. دستمزد کارگران با ۲ فرزند ۲ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان و کارگران بدون فرزند ۲ میلیون و ۶۰۰ هزار تومان است.

دستمزد امسال کارگران ۳۷ درصد هزینه‌های خانوار را پوشش می‌دهد و شرکای اجتماعی، طرف دولتی و نمایندگان کارفرمایان باید همکاری‌های لازم را داشته باشند که قدرت خرید از دست رفته کارگران به آنها برگردد.

سال گذشته رقم سبد معیشت ۴ میلیون و ۹۵۰ هزار تومان بود که اختلاف هزینه‌ها از سال گذشته تا امروز بیش از ۱ میلیون و ۹۰۰ هزار تومان است. هزینه زندگی کارگران نیز مانند سایر مولفه‌های تولید که مدیریت‌شده است، باید توسط کارفرمایان مدیریت شود و طرح موضوع توان پرداخت دستمزد ازسوی کارفرما بحث اشتباهی است که منجر به تحمیل معیشت سخت به کارگران و کاهش قدرت خرید آنها شده است.

بیش از ۴۲.۵ میلیون نفر از مصرف‌کنندگان و خریداران تولیدات کارفرمایان کشور همین کارگران هستند و در سال گذشته کارفرمایان ما در ردیف مواد اولیه تولیدات خود و سایر هزینه‌ها افزایش ۳۰۰ درصدی داشتند.

اگر دستمزد را هم به‌عنوان یکی از مولفه‌های نرخ تمام‌شده کالا و خدمات حساب کنیم و اجازه رشد به دستمزد را بدهیم، مانند سایر مولفه‌ها مدیریت خواهد شد و کارگران نیز زندگی حداقلی بهتری خواهند داشت و اگر به دستمزد نگاه اقتصادی داشته باشیم و نگاه‌مان تنها به کارفرما باشد، کارفرما هم همیشه مدعی خواهد بود.

خانواده‌های کارگری ما با توجه به درآمد پایینی که دارند، ردیف‌های ضروری هزینه‌های‌شان حذف شده و آمارهای موجود در زمینه خانواده‌های کارگری هشداردهنده است و این خانواده‌ها بودجه‌ای برای هزینه تفریحات، سرگرمی، آموزش و بهداشت ندارند.

سرانه مصرف شیر در کشور ما در سال ۱۳۸۳ حدود ۲۱۰ کیلوگرم به ازای هر نفر در سال بود و این عدد به کمتر از ۸۰ کیلوگرم در سال رسیده و در سال ۱۳۸۷ که شاهد هدفمندی یارانه‌ها بودیم و در سال ۱۳۹۱ و ۱۳۹۶ که خیزش نرخ ارز را داشتیم، کاهش سرانه مصرف شیر بیشتر بود.

نکته اول آسیب این کاهش سرانه مصرف شیر است که وزارت بهداشت هشدارهای لازم را ارائه کرده و آسیب دوم به چرخه تولید شیر در کشور وارد خواهد شد که قسمتی از تولید و اشتغال ما به‌واسطه کاهش سرانه مصرف شیر از بین رفت.

صحبت از اخراج کارگران یا دستمزد توافقی کمتر از حقوق قانونی به‌واسطه افزایش دستمزد کارگران می‌شود و باید بررسی شود که چند درصد کارگاه‌ها و کارخانه‌های ما این مشکل را دارند.

کارفرمایانی که این ادعا را دارند باید توضیح دهند که در زمان افزایش نرخ مواد اولیه، هزینه حمل‌ونقل و انرژی چه کردند؟ چرا در زمینه دستمزد بزرگ‌نمایی می‌شود و کارفرمایان در بحث حقوق اختیار و اجازه مدیریت دارند و در بحث تولید مدیریت کارفرما کمتر است.

براساس برآوردهای رسمی سهم دستمزد کارگران در نرخ تمام‌شده کالا و خدمات به‌صورت میانگین حدود ۵ درصد است و با این رقم به بحث بزرگ‌نمایی دستمزد می‌رسیم و قبل از سال ۱۳۸۴ میانگین سهم دستمزد در نرخ تمام‌شده کالا و خدمات بیش از ۱۷ درصد بود.

همچنین تنها مولفه‌ای که در آن سال‌ها تغییر نرخ می‌داد، نرخ دستمزد کارگران بود و در آن سال‌ها به دو دلیل افزایش دستمزد منجر به افزایش نرخ تورم شد؛ دلیل اول تاثیر مستقیم افزایش دستمزد بر نرخ تمام‌شده کالا بود و دلیل دوم هم بار روانی ناشی از افزایش دستمزد که منجر به بار روانی در زمینه تورم می‌شد اما در شرایط فعلی هر دو مؤلفه از بین رفته است.

سهم دستمزد در نرخ تمام شده کالا کمتر از ۵ درصد است و اگر دستمزد کارگران ۱۰۰ افزایش یابد، در نهایت منجر به تورم ۵ درصدی خواهد شد. درباره بار روانی هم مسائلی چون نرخ ارز، طلا، خودرو و... گوی سبقت را از بحث دستمزد ربوده‌اند که در نتیجه بار روانی نیز ایجاد نخواهد کرد.

هر سالی که دستمزد بالاتر تصویب شد، تورم سال آینده پایین‌تر از دستمزد تعیین شده بود. تورم ایجاد شده در کشور هیچ رابطه معناداری با افزایش دستمزد کارگران ندارد و افرادی که مدعی افزایش تورم به‌واسطه افزایش دستمزد کارگران هستند، باید به آمارها دقیق‌تر نگاه کنند.

متاسفانه سازکار شکایت از کارفرما بدون مشخص شدن اطلاعات کارگر وجود ندارد و مهم‌ترین مولفه از دست رفته کارگران امنیت شغلی است که به این واسطه کارگران به‌سادگی از حق‌وحقوق خود دفاع نمی‌کنند و تشکل‌های کارگری هم آنقدر گسترده نیستند که مشکلات را رصد کنند.

